ሓዳስ ኤርትራ

መበል 26 ዓመት ቁ.223 ዓርቢ 19 ግንቦት 2017 ገጻት 12 ዋጋ 2.00 ናቕፋ

ገጽ 2
ኣፍጋኒስታን -መወዳእታ ዘይብሉ ዘይምርግጋእ

ገጽ 3
"ክስሕድ ኣይተደልየን"

ገጽ 5
ሕጊ ሰቪላዊ ስርዓት

ገጽ 7
ብርሃን ንደርማስ ምፅባለ!!

ገጽ 9
ሞናኮ ንሩብዓልትት ፒኤስጂ ኣብ ሻምፕዮንነት…

ባይቶ ዞ/ደ/ቀ/ባሕሪ ምዱብ ኣኼባኡ ኣቃኒዑ

ስ/ ዳዊት ኤፍረም

ባይቶ ዞባ ደቡባዊ ቀይሕ ባሕሪ፡ ፈጻሚቲ ኣካላት ናይ'ቲ ዞባ ኣብ ዝተረኽበሉ፡ ብ13 ግንቦት መበል 15 ምዱብ ኣኼባኡ ኣብ ከተማ ዓሰብ ኣቃኒዑ።

ኣቦ-መንበር ባይቶ ኣቶ ዓሊ ኑር ዓሊ፡ ምስ ኩሉ ብደሆታትን ሕጽረታትን፡ ኣብ ማሕበራ-ቍጠባዊ ህይወትን ምርግጋጽ ማሕበራዊ ፍትሒን ሓያል ጻዕሪ ከምዝተኻየደ ጠቒሱ፡ ንዝያዳ ወጽኢት ብዝለዓለ ናይ ስራሕ ወህደት ክቕጽል ከም ዝግብኦ ኣገንዚቡ።

ኣመሓዳሪ ዞባ ደቡባዊ ቀይሕ ባሕሪ፡ ኣምባሳደር መሓመድ-ሰዒድ ማንታይ፡ ኣኼባታት ባይቶ፡ ዝሰላሰል ስራሕ ብደቂቕ ብምግምጋም ኣገደስቲ ወሳኒታት ዝሓልፈሉ ምዃኑ ጠቒሱ፡ ኣባላት ባይቶ ኣብ ዝውክሉ ከባቢታት ዝካየዱ ንጥፈታት ንምዕዋት መሪሕ ተራ ክጻወቱ ኣዘኻኺሩ።

ኣባላት ባይቶ፡ ብዛዕባ ኣብ ጽላታት ትምህርቲ፡ ጥዕና፡ ቀረብ ጽሩይ ዝስተ ማይ፡ ሕርሻ፡ ሃብቲ ዓሳ፡ ባህላዊ ንጥፈታትን ካልእን ዝተሳለጠ ዕዮ፡ ብፈጻሚቲ ኣካላት ዞባ ኣብ ዝቐረበ ጸብጻብ ዘትዮም።

ኣብ መወዳእታ፡ ተሳታፍቲ ተመሃሮ ኣብ መኣዲ ትምህርቲ ንምዕባዩ፡ ዕቱብ ስራሕ ክካየድ፡ ኣብ ገለ ፕሮጀክትታት ማይ ኣጋጢሙ ዘሎ ምብልሻው ቅልጡፍ ጽገና ክግበረሉ፡ ከምኡ'ውን ኮማዊ ምግራብ ክድፋኣሉ ዝብሉ ወሳኒታትን ለበዋታትን ሓሊፎም።

መደባት ጽምብል ናጽነት ሎሚ ክጅምር'ዩ

ጽምብል መበል 26 ዓመት ናጽነት፡ "ብርሃን ንደርማስ ምፅባለ" ብዝብል ቴማ፡ ብድምቀት ንምብዓል ክካየድ ዝጸንሐ ምድላዋት ተጻፊፉ፡ እቶም ቀንዲ መደባት ሎሚ 19 ግንቦት ክጅምሩ ምዃኖም፡ ኮሚሽነር ባህልን ስፖርትን ኣምባሳደር ዘመደ ተኽለ ሓቢሩ።

ኣምባሳደር ዘመደ፡ ተዳልዮም ዘለዉ መደባት፡ ብቐንዱ ንህላዌ ብዙሕነትናን ኣብኡ ዘሎ ጽባቐን ስሒትን ሃገራዊ ክብርታት፡ ከምኡ'ውን ኽሳብ መደባት ልምዓትን መኸተን ዘንጸባርቕ ትሕዝቶታት ከምዝጠቓልሉ ብምሕባር፡ ኣብ ውሽጢ ሃገርን ወጻእን ብምዕሩግ ኣገባብ ከም ዝበዓል ገሊጹ።

ኣካል ናይዞም መደባት ዝኾኑ፡ ቅነ ኣብያተ-ትምህርቲ፡ ሓበራዊ ጉያ ናጽነትን ውድድር ማራቶንን ድሮ ተኻዪዶም ምህላዎም ዝፍለጥ ኮይኑ፡ እቶም ሎሚ ዝጅምሩ ድማ፡ ናይ ጉደና ምርኢታት፡ ንህጻናት ዘዘናግዕ መደባት፡ ስእላዊ ምርኢት፡ ካርኒቫል፡ መዚቃዊ ምርኢት - ማለት ኮንሰርት፡ ኣብ ሲነማታት ዝቐርብ ስነ-ጥበባዊ መደባት፡ ኮማዊ ዳሳት፡ ከምኡ'ውን ባህላዊ ምርኢታት ቻይናን ጃፓንን ከጠቓልል'ዩ። (ምሉእ ሓበሬታ መደባት በዓል ናጽነት ኣብ ገጽ 10 ረአ)

ናይ ሎሚ ዓመት ቴማ በዓል ናጽነትን ትርጉሙን ብዝምልከት፡ ኣብ ዝሓለፉ 26 ናይ ናጽነት ዓመታት፡ ህዝብን መንግስትን ኤርትራ ኣብ መደባት ልምዓትን መኸተን ኣተኩሮም ብሓያል ተወፋይነት ዘሰላሰልዎም መደባትን ዝሓለፍዎ መድረኻትን፡ ኣብ ሕጂ ዝኣቶ ዘሎ ብሩህ መጻኢ መሰረት ከምዝነጸፈ ንምጉላሕ ምዃኑ ኣረዲኡ።

በዓል ናጽነት ብቐንዱ ናይ ህዝቢ ስለዝኾነ፡ ብዕዙዝ ተሳታፍነቱ ከም ዝምዕርግ ዝጠቐሰ ኣምባሳደር ዘመደ፡ ህዝቢ ዓቕሙ መጠን ብዝኸኣሎ በዓል ናጽነቱ ንኸስተማቕር ከም እተሓሰበሉ፡ ዝያዳ ድማ ህዝቢ ዘለዎ ሃገራዊ ሓድነት፡ ሰላምን ናይ ምክብባር ባህልን ንኸንጸባርቕ ቀዳምነት ከምዝወሃቦ ኣስሚሩሉ።

ስነ-ስርዓት ቀብሪ ሙፍቲ ኤርትራ ብክብ ዝበለ ስነ-ስርዓት ተፈጺሙ

ስ/ ሳልሕ ዓብደልቓድር

ስነ-ስርዓት ቀብሪ ሙፍቲ ኤርትራን ኣቦ-መንበር ላዕለዋይ ኣካል ቤት-ጽሕፈት ኢፍታእን እስላማዊ ጉዳያት ኤርትራን ሼኽ ኣልኣሚን ዑስማን ኣልኣሚን፡ ፕረዚደንት ኢሳይያስ ኣፈወርቂ ኣብ ዝተረኽበሉ፡ ትማሊ ሓሙስ 18 ግንቦት፡ ሰዓት 10:00 ቅድሚ ቐትሪ ኣብ ኣስመራ - ብኽብ ዝበለ ስነ-ስርዓት ተፈጺሙ።

ሬሳ ሼኽ ኣልኣሚን፡ ካብ መንበሪ ቤቶም፡ ብላዕለዎት ሰብ ስልጣን መንግስትን ግንባርን፡ መራሕቲ ሃይማኖት፡ ኣብ ኤርትራ ዝመደበሮም ኣምባሳደራትን ካልኦት ዲፕሎማሲያውያንን፡ ከምኡ'ውን ብኣሽሓት ዝቑጸሩ መእመናን ተሰንዩ፡ ናብ መካነ-መቓብር ሼኽ ኣልኣሚን ብምምራሕ፡ ሶላት ኣልጀናዛ ድሕሪ ምክያድ ሓመድ ኣዳም ለቢሱ።

ብድሕሪኡ፡ ካብ'ታ ዝተወልዱላ 1924 ክሳብ ዕለተ ዕረፍቶም ንዝሓለፍዎ መድረኻት ትምህርቲ፡ ቃልስን ስራሕን ዝገልጽ ታሪኽ ሂወቶም ተነቢቡ።

ብ17 ግንቦት ኣብ 93 ዓመት ዕድመኦም ዝዓረፉ ሼኽ ኣልኣሚን ዑስማን ኣልኣሚን፡ በዓል ሓዳርን ኣቦ ሸውዓተ ደቂን እዮም ነይሮም።

ብርሃን ንደርማስ ምፅባለ!

ኣህጉራዊ ጉዳያት

ኣፍጋኒስታን -'መወዳእታ ዘይብሉ ዘይምርግጋእ'

ታደሰ ተኽለ

ኣብ ጥቅምቲ 2001 ናብ ኣፍጋኒስታን ዝኣተወ ሰራዊት ኣመሪካን ኣባል ሃገራት ኔቶን ንስርዓት ጣሊባኑ ካብ ካቡልን ካልኦት ከተማታትን ድሕሪ ምጽራጉ፡ ሓድሽ መንግስቲ ከም ዝተኸለ ይፍለጥ። ናብ ገጠራትን በረኻታትን ዝዘለቐ ጣሊባን ንምድምሳስ ከኣ ብዙሕ ዓመታት ዝቐጸለ ኩናት ይኻየድ ኣሎ። ሰራዊት ምዕራብ ሰራዊቱ ኣብ ዝተፈላለየ ግዜ ይኽኢ ደኣ እምበር፡ ጠቕሊሉ ክወጽእ ኣይከኣለን። ኣብዚ ግዜ'ዚ ጣሊባን ጥራይ ዘይኮነስ ዳዕሽ እውን ኣብ ኣፍጋኒስታን ከም ዝተቐላቐለ ይቃላሕ ኣሎ። ገለ ሃገራት ምዕራብ ሓድሽ ሰራዊት ክኣትዋ ከም ዝኽእላ እውን ኣንፈታት ይህብ ኣለዋ። እቶም ሃይማኖታውያን ጉጅለታት ኣብ ክፍላ ተሰዓታት መሰረትምዋ ዝበሩ 'ኢሚረይት' ከይተመስረተት፡ ብልዝብ ወይ ሸምግልና ካብ ዘይዓንቡ፡ ብውግእ ፍታሕ ዝርከብ እንተኾይኑ እምበኣር ንመጻኢ ዝረአ ይኸውን።

ንክፍለ-ኣህጉር ህንዲ ትገዝእ ዝነበረት ብሪጣንያ፡ ካብ ሽነኽ ሰሜን ምስፍሕፋሕ ሩስያ ስለ ዝፈርሐት፡ ንኣፍጋኒስታን ብምጥቃዓል ምስ ህንዲ ኣሕበራ ናይ ምግዛእ መደብ ብምሕንጻጽ ነታ ሃገር ወረረ። ካብ 1919 ክሳብ 1921 ኣብ ዝተኻየደ ውግእ ድማ ብሪጣንያ ተሳዒራ ወጺኣ። መሪሕነት ሃገር ዝሓዘ ኣማኑላህ ካሃን ብዙሕ ማሕበራውን ቁጠባውን ምምሕያሻት ክገብር ይፍትን ነይሩ። ኣማኑላህ ብዙሕ ከይደንጎየ ንባዕሉ ንጉስ ገይሩ ብምሻሙ፡ እታ ሃገር ኣብ ዘፋናዊ ስርዓት ኣእተይዋ።

እንተኾኑ እቲ ንጉስ ብህዝባዊ ተቓውሞ ወሪዱ ካብ ሃገር ተሰዲዱ። ብድሕሪኡ ዛሂር ሻህ ዝተባህለ ንጉስ ዘፋን ወሪሱ፡ ን40 ዓመታት ብዘቶማዲ ምርግጋእ ኣብታ ሃገር ገዚኡ። ኣብቲ ከባቢ ትገዝእ ዝነበረት ብሪጣንያ፡ ብኣመንቲ ሂንዱ ዝተዓብለለት ህንድን፡ ኣመንቲ ምስልምና ዝዘለሕዋ ፓኪስታንን ገዲፋ፡ ኣብ 1947 ወጺኣ። ኣፍጋኒስታን ከኣ ኣማኢት ኪሎሜተራት ናይ ሓባር ዶብ ምስ ዘለዋ ፓኪስታን ብጉርብትና ተረፈት።

ብሸነኽ ሰሜን ዝነበራ ኣካላት ሕብረት-ሶቭየት ዝኾና - ከም ታጃኪስታን፡ ኪርጊዝስታንን ካልኦት ግዝኣታትን ምስ ኣፍጋኒስታን ብህሊ ዝመሳሰላ ሃገራት - ኣብ ዝሓሸ ምዕባለ ትምህርትን ትሕተ ቅርጻን ነበራ። ጉርብትና እውን ጽልዋ ስለ ዘሕደረ ኮሙኒስታዊ ኣተሓሳስባ ዝነበርም ኣፍጋናውያን ወለዶታት ይረኣዩ ነበሩ። ኣብቲ ፖለቲካዊ መድረኽ ሃገር እውን ስርዓት ኮሙኒዝም ዝድግፉ ወገናት ናብ ሶቭየት ሕብረት ዝነበርም ደገፍ ክዓዝዘ ይጉስጉሱ ነይሮም። ዳውድ ካሃን ቀዳማይ ሚኒስተር ኮይኑ ብንጉስ ምስ ተሸሙ፡ ኣፍጋኒስታን ብቑጠባን ወተሃደራዊ ሓገዛትን ናብ ሶቭየት ሕብረት ከምእትጽጋዕ ገበረ። ደቂ-ኣንስትዮ ኣብ ተሳትፎ ምዕባለ ሕብረተሰብ ዘለወን ተቐባልነት ክዓቢ የብራትዕ ነይሩ። ኣብ ምሕደራ ሃገርን ካብ ግዝ ወጻኢ ኣብ ዘሎ ተሳትፎ ስራሕን ክሰጥዋ፥ ኣብ ዝለዓለ ትምህርታዊ ትካላት እውን ክምዝገባ የተባብዕ ነይሩ። መራሒ ሕብረት-ሶቭየት ኒኪታ ክሩሸቭ ንኣፍጋኒስታን ንምሕጋዝ ስለ ዝተሰማምዐ ኸኣ ክልቲአን ሃገራት ጥቡቕ ዝምድና ፈጠራ።

ኣብ ምእታው ሰብዓታት ቀዳማይ ሚኒስተር ዳውድ ካሃን ነቲ ንጉስ ካብ ስልጣን ዓልዩ ባዕሉ ፕረዚደንት ብምዃን እታ ሃገር ሬፓብሊክ ከም ዝኾነት ኣፍለጠ። ኣቐድም ኣብሉ ግና እኒ ባብራክ ካርማልን ኑር ታራኪን ኮሙኒስታዊ ሰልፊ ኣፍጋኒስታን ብምስጢር ማስረቶም ነበሩ። እታ ሃገር ብስርዓት ኮሙኒዝም ኣዝያ ተጸልያ ከምዝነበረትን ምስ ሕብረት ሶቭየት ዝነበራ ርክብ ኣዝዩ እናጸንዐ ይኸይድ ምንባሩን ይዝከር። ፕረዚደንት ዳውድ ካሃን ንመሳሉት ደቂ-ኣንስትዮ ዘረጋገጸ ሕጊ ኣብ ቅዋም ሃገር ኣጽዲቑ እታ ሃገር ዘበናዊ ኣንፈት ክትሕዝ ይጽዕር ነይሩ።

ብዕልዋ ስልጣን ሓዚ ዝነበረ ዳውድ ካሃን ኣብ 1978 ንባዕሉ ብዕልዋ ተቐቲሉ። መስራቲ ሰልፊ ኮሙኒስት ዝነበሩ ኑር ታራኪን ባብራክ ካርማልን ድማ ናብ መሪሕነት ደየቡ። ምስ ሕብረት ሶቭየት ዝነበርም ዝምድና ኣብ ቦታኡ ኮይኑ፡ ሃይማኖታዊ ባህልታት ሃገር ክሃሰስ ከም ዘይብሉን ኣብ ክንዲ ጽልዋ ሶቭየት ሃገራውነትን ባህላዊ ክብርታትን ክዓዝዘ ከምዝለዎን ክጸቕጡ ጀመሩ። እዚ ኣተሓሳስባ እዚ፡ ነቶም ንፖለሰታት ዘበናውነት ዳውድ ካሃን ዝቃወሙ ዝነበሩ ዓቃባውያን ፍናን ከምዝሃረኾ ገበሮም። ዚ ብሶቭየት ዝድገፍ መንግስቲ ንምውዳቕ ድማ ኣብ በረኻ 'ሙጃሂዲን' ውግእ ጀመሩ። እቶም ኣባላት ሰልፊ ኮሙኒስት እንተኾኑ'ውን ንሓድሕዶም ኣይቃደዉን ነበሩ። ደቦና ውግእ እናኣንጸላለወ ድማ እታ ሃገር ናብ ዘይምርግጋእ ተሸመመት። ኣምባሳደር ኣመሪካ ኣዶልፍ ደብስ ተቐቲሉ። ኣባላት ሰልፊ ኮሙኒስት ከኣ ብስልጣን መን ሓዘ ንሓድሕዶም ኣብ ምቅንጻል ኣተዉ። ኣብ ኣፍጋኒስታን ሱር ዝሰደደ ዝነበረ ስርዓት ኮሙኒዝም ኣብ ሓደጋ ክኣቱ ምስ ጀመረ ከኣ፡ ሰራዊት ሕብረት ሶቭየት ኣብ ታሕሳስ 1979 ናብ ኣፍጋኒስታን ኣተወ። ባብራክ ካርማል ቀዳማይ ሚኒስተር ኮነ። እቲ ፈኸም ክብል ዝጸንሐ ናይ ድንብያ ውግእ እናበርተዐ ህዝባዊ ተቓውሞ እናተኸስተ መጽኣ። ዕጡቓት ሙጃሂዲን እናተጠራነፉ ክዋግኡ ጀመሩ።

እቲ ግዜ ኣብ መንጎ ናይ ምዕራብን ምብራቕን ፖለቲካዊ ደንበታት፡ ዝሑል ኩናት ዝነበረሉ እዋን ከም ምዃኑ፡ ኣንጻር ሕብረት ሶቭየት ዝነበራ ሃገራት ብሸቕታ ክርእያ ዘይግመት እዩ። ኣመሪካ ንኣፍጋናውያን ሙጃሂዲን ብዕጥቂ ክትድግፍ እንከላ፡ ፓኪስታን ኹሉ ዝዓይነቱ ሓገዛት ተቐርብ ነይራ። ፍርሒ ናይ ኮሙኒዝም ካብ ዘለዎም ናይ ማእከላይ ምብራቕ ማሕበረሰባት ብፍታው ዝኸተቱ መንእሰያት ብዝበዝሔ ናብ ዓውዲ ውግእ ኣፍጋኒስታን ይጽንበሩ ነበሩ። መስራቲ ኣልቃዒዳ-ነበር ኦሳማ ቢንላደን እውን ኣብ ሰማንያታት ናብ ኣፍጋኒስታን ከም ዝኣተወ ይፍለጥ። ኣብ ሕብረት ሶቭየት ንውግእ ኣፍጋኒስታን ዘይድግፍ ፖለቲካዊ ሓይሊ፡ ቁጠባውን ፖለቲካውን ለውጥታት የተኣታቱ ስለ ዝነበሩ፡ ድሕሪ ዓሰርተ ዓመት፡ ማለት ኣብ 1989 ሕብረት ሶቭየት ሰራዊታ ካብ ኣፍጋኒስታን ሰሓበት። ኣመሪካ፡ ፓኪስታን፡ ኣፍጋኒስታንን ሕብረት ሶቭየትን ኣብ ጀኒቫ ብዝገበርዎ ስምምዕ 100 ሽሕ ሰራዊት ሶቭየት ካብ ኣፍጋኒስታን ወጺኦም ናብ ሃገሮም ተመልሱ።

ሶቭየት ሕብረት ድሕሪ ክልተ ዓመት ፈረሳ 15 ሃገራት ናጽነት ኣዊጀን። ኣብ 1992 ካቡል ኣብ ኢድ ዕጡቓት ወዲቓ ካልእ መንግስቲ ክሳዕ ዝተመስረተሉ እዋን፡ እቲ ብሕብረት ሶቭየት ዝድገፍ ዝነበረ መንግስቲ ኣፍጋኒስታን ንሰለስተ ዓመት ሰሪሑ ነይሩ። ሓያሎ ውድባት ተሰማሚዖን ማሲጋሪ እስላማዊ መንግስቲ ኣፍጋኒስታን ተመስረተ። ሓደ ካብ መራሒ ዕጡቓት ጉልቡዲን ሐክመትያር ግና፡ ብሓገዝ ፓኪስታን ነቲ ስምምዕ ተቓዊሙ ንከተማ ካቡል ብመዳፍዕ ከሃንዋ ተራእዩ።

ኣብ ከባቢ ከተማ ካቡል ዝነበራ ካልኦት ሰለስተ ውድባት እውን ንሓድሕደን ኣብ ምክትታር ኣተዋ። ጽልዋ ከሕድራ ዝደልያ ሃገራት ዝዘን ውድባት ብዕጥቅን ስንቅን ይሕግዛ ነበራ። ኣብ ክፍላ ተሰዓታት ኣሕመድ ማስዑድ ሻህ ዝተባህለ መራሒ ሚልሻ እናሓየለ መጺኡ፡ ንከተማ ካቡል ኣብ ተቖማዲ ምርግጋእ ኣብጽሓ። ማዕርነት ደቂ-ኣንስትዮ ዝድግፍን ሃይማኖታዊ ሻራ ዘይብሉን (ሴኩላር) ስርዓት መንግስቲ ናይ ምዝርጋሕ ፈተነታት ተኻየደ። እንተኾነ ብፓኪስታን ዝሕገዝ ካንደሃር ኣብ ዝተባህለት ግዝኣት ሓድሽ ሓይሊ እናተኣኻኸበ ህልውንኡ ክፍልጥ ጀሚሩ። ጣሊባን ዝበሃል ሓይሊ ድማ መጽአ።

ተመሃራይ እትብል ናይ ዓረብ ቃል ብፋርስ ናብ ተመሃሮ ክትቅየር እኽላ - 'ጣሊባን' ትኸውን። ካብ ኣካዳሚያዊ ትካላት ትምህርቲ ዝወጹ ዘይኮኑስ ኣብ መዓስከር ስደተኛታት ኣፍጋኒስታን ካብ ዝተኸፍታ ሃይማኖታዊ ኣብያተ-ትምህርቲ ብስርዓተ-እምነት ተጸሪቦም ዝወጹ እዮም። ሚልሻ ጣሊባን ናብ ከተማ ካቡል መጥቃዕቲ ምስ ፈነወ ብሰራዊት ማስዑድ ብዝዘለጠፎም ስዕረት ዳርጋ ተደምሲሱ ነይሩ። ድሕሪ ክልተ ዓመት ከም ብሓድሽ ተኣኻኺቦም ብድልየቱ ምስ ዘኸተተ መንእሰይ ዓረብን ሰራዊት ኣልቃዒዳን ንከተማ ካቡል ኣጥቂዖም ተቖጻጺሮምዋ። እስላማዊት ኢሚረይት ኣፍጋኒስታን ከኣ መስሪቶም።

ኣብ መስከረም 1996፡ ጣሊባን ኣብ ልዕሊ ከተማ ካቡል ሓያሎ መጥቃዕቲ ምስ ፈነዉ፡ ሰራዊት ሻህ ማስዑድ ወጺኡ። ጣሊባን ካቡል ምስ ተቖጻጸረ ካብታ ርእሲ ከተማ ወጻኢ ዘሎ ቦታታት ካብ ካልኦት ዕጡቓት ክልቅቕ ነይርዎ። ሚልሻ ጣሊባን ካብ ጎረቤት ሃገር ምውኡ፡ ታዕሊምን ዲፕሎማሲያዊ ደገፋትን ሰብኣዊ ሓይሊ ከይተረፈ እናረኸበ ነታ ሃገር ጠቕሊሉ ንምሓዝ ኣዝዩ ይዋጋእ ነበረ።

ኣብ ዓመት 2000 ባይቶ ጸጥታ ንፓኪስታን ብምርቋሕ ኣብ ልዕሊ ጣሊባን ንእትገብሮ ሓገዛት ኩነነ። ፓኪስታናውያን ወተሃደራት ኣብ ጎድኒ ጣሊባን ይዋግኡ ከም ዘለዉ እውን በቲ ባይቶ ተገሊጹ። ሚልሻ ጣሊባን ሓያሎ ውድባት እኳ እንተላመሸሸ ብሰራዊት ሻህ ማስዑድ ሓራ ኣብ ዝወጸ መሬት ግና ክኣቱ ኣይከኣለን። ናብቲ ጣሊባን ክኣትዎ ዘይከኣለ ቦታታት ካብ ጣሊባን ንዝሃደመ ኣሽታት ሓደ ሚልዮን ህዝቢ መዕቆቢ ክኾኖ ክኢሉ።

ሻህ ማስዑድ፡ ኣብ መንግስቲ ጣሊባን ክሰተፍን ማዕርግ ቀዳማይ ሚኒስተር ክወሃቦ ብቲ ምልሻ ተዓዲሙ ነይሩ። ነታ ሃገር ሃይማኖታዊ ሻራ ዘይብላ ኣብ ዘበናዊ ስርዓት ክትኣቱ ዝሀቅን ዝነበረ ማስዑድ፡ ምስቲ ናይ ጣሊባን ኣብ ሃይማኖት ዝተሰረተ ናይ ኢሚረይት ምሕደራ ፈጺሙ ዘይራኸብ ኮይኑ ረኸቦ። ኣብ 2001 ናብ ኤውሮጳዊ ሕብረት ተዓዲሙ መደረ ከስምዕ ዕድል ኣብ ዝረኸበሉ ግዜ፡ ሚልሻ ጣሊባን ከም ብሓገዝ ዝተወሰና ሃገራት እናተበራትዐ ትንፋስ ዝረክብ ዘሎ፡ ብሓገዝ ማሕበረሰብ ዓለም ክድምሰስ ከም ዘኽእል ኣሰሚዑ። ኣብታ ሃገር ደልዲሉ ዝነበረ ውድብ ኣልቃዒዳ ኸኣ ናብ ሃገራት ምዕራብ ብፍላይ ናብ ኣመሪካ መጥቃዕቲ ከካይድ ከም ዝኽእል ትንብያ ዝመስል መጠንቀቕታ ሂቡ። ሻህ ማስዑድ ናብ ሃገሩ ምስ ተመልሰ ጋዜጠኛታት ብዝመስሉ ኣብ ካሜራ ቦምብ ብዝጸዓኑ ኣሸበርቲ ተቐቲሉ። እቲ ንሱ ዝመርሖ ሰራዊት ሕብረት ግንባር ግና፡ ምስ ሰራዊት ኣመሪካ ብምትሕብባር ንጣሊባን ካብ ከተማ ካቡልን ሓያሎ ከተማታት ናይ'ታ ሃገርን ክሕምሽሽ ክኢሉ።

ኣብ 11 መስከረም 2001፡ ኣብ ኢሚረይት ኣፍጋኒስታን ብውድብ ኣልቃዒዳ ዝተዋደደ መጥቃዕቲ፡ ኣብ ከተማታት ኣመሪካ ብዘተኬጨውያ ነፈርቲ ተኻየዱ። ኣመሪካ ንውድብ ኣልቃዒዳ ንምድምሳስን ንመራሒኡ ኦሳማ ቢን ላደን ንምቕንጻልን ናብ ኣፍጋኒስታን ሰራዊታ ኣእተወት። ዓሰርተ ሸዱሽተ ዓመታትን ብዙሕ ምዕባለታትን ሓሊፉ ውግእ ኣፍጋኒስታን ግና ይቕጽል ኣሎ። ብዙሕ ግዜ ሰራዊታ ከም እትስሕብ ክትሕብር ዝጸንሐት ኣመሪካ፡ ኣብዚ ቀረባ ግዜ 'ኣደ ኩሉ ቦምባታት' ዝተባህለ ጨረርታ ዘይብሉ - ግና ንኒኩሌራዊ ቦምብ ዝዳረግ ቦምባታት ከም ዝደርበየት ይዝከር።

ኣመሪካ፡ ኣብ ከተማታት ናይ ዝወረደ መጥቃዕታት ሕነ ንምፍዳይን ንመራሕቲ ኣልቃዒዳ ንምቕታል ወይ ንምሓዝ ዕላማ ዝነበሮ ስርሒት እያ ኣካይዳ። መንግስቲ እውን ቀየረ። ግና ሰላም ኣይተረኽበን። ጣሊባን ካብ ከተማታት ደኣ ግዲዙ እምበር፡ ከም ሓይሊ ኣይተደምሰሰን። ጣሊባን ጸግዒ ዝረኸቡሉ መዓስከራት ጎረቤቲ ሃገራት ክሳዕ ዝረኽቡ ክጠፍእ ኣይከኣለን። ንብዙሕ ዓመታት ኣብታ ሃገር ዝቐየደ ዝነበረ ልምዲ ምቅትታል፡ ካብ ሱሩ ከይተፈወሰ ናይ ስርዓታት ወይ ውልቀሰባት ምቅይያር ዝኾነ ለውጢ ከምጽእ ኣይከኣለን።

ሰራዊት ኣመሪካን ሓይልታት ኔቶን ኣንጻር ጣሊባን ንዘበሩ ሚልሻታት ክጥርንፉ ወይ ርእይቶኦም ክሰምዑ ዓቕሊ ኣይነበሮምን። ንጣሊባን ዝጸልእ ህዝቢ ብምዕጣቕ፡ ንጣሊባን ምንጻል ከም ዝከኣል ንዘቐረብ ዝነበረ ርእይቶ፡ ሰራዊት ኣመሪካ ይሰምዖ ነበረ። ደብዳብ ነፈርቲ ኣብ ሰላማዊ ህዝቢ ተወሲኹዎ - ናብ ምዕራባውያን ዝቐንዐ ጽልኢ ኣብታ ሃገር እናዓዘዘ ከይዱ። ሕነ ምፍዳይ ባህሊ ኣብ ዝኾኑ ዓቃባዊ ስርዓት ከኣ፡ ሰራዊት ጣሊባን ሓደሽቲ ተሰለፍቲ ናይ ምርካብ ጸገም የብሎምን።

በዚ ኮይኑ በቲ፡ ኣብ ፈለማ ሰብዓታት ዝጀመረ ዘይምርግጋእ ኣፍጋኒስታን፡ ሓንሳብን ንሓዋሩን ዘብቅዓሉ ሰናይ ወረ ክንሰምዕ ንጽበ።

ብዘይካ ሰኑይ መዓልታዊ እትሕተም ጋዜጣ

ዋና ኣሰናዳኢ

ኣስፍሃ ተኽለማርያም
ቍ.ስ 116266/201820(2220)

ም/ ዋና ኣሰናዳኢ

ብንያም ፍስሃጽዮን
ቍ.ስ 201820(2217)
ፋክስ፡ 127749 - ቍ.ሳ.ጶ. 247

ምዝርጋሕ ጋዜጣ

ቍ.ስ. 200454-07121322

ምልክታ

ቍ.ስ. 125013 - ቍ.ሳ.ጶ. 1284

ለይ-ኣውት

ኤደን ሃብተኣብ
ሊድያ ስልጣን
በይሉል ገ/ሚካኤል
ምስጋና ተዓገስ
ኣስቴር ካሕሳይ
ሰማያዊት ሓይለኣብ

ሎሚ ኣብ ERI-TV

ክቡራት ተኸታተልቲ፡ ብምኽንያት ቅንያት ናጽነት፡ ኣገልግሎት ተለቪዥን ኤርትራ፡ ነዚ ክቡር ዕለት'ዚ ዘንጸባርቕ ዝተፈላለየ ትሕዝቶታት ዘጠቓልል ካብ ዓርቢ 19 ግንቦት 2017 ፈነወ ካብ ንግሆ ሰዓት 9፡00 ክጅምር ምዃኑ ንሕብር።

ተስፋይ ዑቕባይ

“ክስነድ ኣይተደልየን”

ወዲ 24 ዓመት'ዩ፣ ካብ ኣስመራ ብ1963 ናብ ኣዲስኣበባ ተሰዲዱ። ብዛዕባ ስራሕ ምስ ኣዘማዱ ተጸጊዑ ክሰርሕ ኣይመረጸን። ኣብ'ቲ ሽዑ ዝህልዉ ዝነበረ ሆስፒታል “ጥቁር ኣንበሳ” ምስ ደቂ ዩጎዝላቭያ ስራሕ ተቐጺሩ። ሌ/ኮ ጸሃየ ብርሃነ።

ኣዘማድ ጸሃየ ርቡሓት ስለ ዝነበሩ፣ መዓልታዊ ስራሕ ክሰርሕ ባህ ኣይበሎምን። ብድሕሪ'ዚ፣ ኣብ'ታ ዝውንንዋ ቤት-ስእሊ ኣፍሪቃ (ፎቶ ኣፍሪቃ) እናተመላለሰ ፍቕሪ ሞያ ስእሊ ክለማመድ ጀመረ። ስራሕ ህንጻ ኣቋሪጹ፣ ኣብ'ታ ቤት-ስእሊ እናወፈረ ክመሃር ተበገሰ። ጸሃየ ደፋርን ማስተውዓልን ብምንባሩ፣ ነታ ኣብ ስቱድዮ ዝስእሉላ ዝነበሩ ካሜራ ቀልጢፉ ክመልካ ኣይተጸገመን። ብንጥፈት ጸሃየ ዝዓገበ ኣሰራሒ፣ ኣብ ስቱድዮ ክስእል ፈቐደሉ። መንእሰይ ጸሃየ፣ ኣብ ከሉ ሞያ ኢዱ ደጊንበር ስለ ዝነበረ፣ ናይ ማሕተም ዕዮ'ውን ፈታተኖ። ቀመማት እናኣቃመመ ክሓትም (ኣብ ዳርክ ሩም) እውን ኢዱ ክሕውስ ጀመረ።

ኣቦና ሓርበኛ ወልደኣብ ወልደማርያም ክቐንጸሉ ንዘተገበረሎም ብዙሕ

ፈተነታት ኣፍሺሎም፣ ናብ ግብጺ (ካይሮ) ከይዶም ብመንገዲ ሬድዮ ደሃይ ይገብሩ ነበሩ። ከም ተቓላሳይ ኣንጻር መግዛእቲ ስሞም ግኑን ነበረ - ኣብቲ ግዜ'ቲ። ሽዓኡ ስእሊ ኣቦና ወልደኣብ ብ 3–9 ሰንቲ ሜተር ዓቐን ተሓቲሙ ኣብ ፎቶ ኣፍሪቃ (ኣዲስ ኣበባ) ብኽብሪ ተሰቒላ ነበረት። ምንጪ ናይ'ታ ስእሊ ካብ ጋዜጣ ዝተወስደ ኮይኑ፣ ኣብ ተረፍ (Negative) እውን ተዓቂቡ ነይሩ። ኣገዳስነቱ ግን ንበዓል ጸሃየ ብዙሕ ይረኣየም ኣይነበረን።

ኣብ ከባቢ ፎቶ ኣፍሪቃ ግሮሰሪ ዝነበሮ - ሰኣከ ዝተባህለ ኤርትራዊ፣ ነታ ስእሊ ሓርበኛ ወልደኣብ ወልደማርያም ምስ ረኣያ፣ ናብ'ቲ ቤት-ስእሊ እናተመላለሰ በቡሓሙሽተ፣ በዐሽዱሽተ. . . “ኣሕትትሙለይ ግን ከኣ ተጠንቀቑላ” እናበለ ስእሊ ይወስድ። ሰኣከ ንምንታይ ከም ዝደልያ ብዓል ጸሃየ ይፈልጡ ኣይነበሩን። ጸሃየ፣ ድሒሩ ካብ ዘዋህሉ ሓበሬታ፣ ሰኣከ - ኣብ ሓያል ሰውራዊ ስራሕ ተጸሚዱ ከምዝነበረ፣ ብረት - ካብ ወተሃደራት ጸላኢ ገዚኡ ናብ'ቲ ፈኘም ዝበሃል ዝነበረ ብረታዊ ቃልሲ ይልእኽ

ምንባሩ ምስ ሰምዐ፣ እታ ስእሊ ናይ ሓርበኛ ወልደኣብ'ውን ብመንገዲ ሰኣከ ትዝርጋሕ ከም ዝነበረት ፈለጠ። ነታ “ተጠንቀቑላ…” ዝበሎም ዝነበረ ቃል ድማ ኣስተማቕሮዋ።

ጸሃየ - ናፍቖት ስድራ-ቤት ስለ ዘይከኣሎ፣ ስድራ-ቤቱ ርእዩ ንኽምለስ ናብ ኣስመራ ኣቕንዐ። ናብ ኣስመራ ሒዝዎ ዝመጸ ስንቂ ሞያ ስእሊን ሓላሊፉ ዝሰምዖ ወረ ብረታዊ ቃልስን እንተዘይኮይኑ፣ ካልእ ነገራዊ ንብረት ኣይነበሮን።

ኣስመራ ኣትዩ፣ ስድራ ቤቱ'ውን ዝያዳኡ ናፊቐምዎ ጸኒሖም። “ኣይትምለሰን ኢኻ!!” ዝበል ስድራ ቤታዊ ትእዛዝ ተዛረብዎ። ጸሃየ “ስርሓይከ?” በሎም። ምንኣሱ ሓው ኣፍ/ ፍስሃየ ብርሃነ “ናይ ስራሕ ደሓን ናባይ ግደፎ” ኢሉ ሒዝዎ ናብ ማእከላይ ቤት ጽሕፈት ፖሊስ ኤርትራ ከዱ። ናይ ሽዑ ኣዛዚ ፖሊስ ዝነበሩ ጀነራል ዘርእማርያም እዮም። ተቐባል ጋሻ ምስ ፍስሃየ ሌላ ስለ ዝነበሮም፣ ምውቕ ሰላምታ ተለዋወጡ። ፍስሃየ፣ ናብ ጀነራል ዘርእማርያም ከእትዎም ተወከሰ፣ ፍቓደኛ ኮይኑ ከኣ ኣእተዮምም።

ጀነራል ዘርእማርያም፣ ብሞያ ስእሊ ኣብዩን ክንደይን ዓመት…ወዘተ ከምዝሰርሐ ዝጠቕሱ ሕቶታት ሓቲቶም፣ “ናይ በርጌስ ስራሕ ስለዘይብልና፣ ብሚሊታሪ ተቐቢልናካ ኣለና” ኢሎምዎ። ንዕቤት ደሞዙ ዝምልከት መብጽዓታት ገይሮም ናብ ዝምልከቶም ከሕልፍዎ እንከለዉ፣ ጸሃየ - ዝኾነ ሓበሬታ ስለዘይነበሮ ከሉ'ቲ ብምስንዳእ ሓዉ ዝገበሮ ዝነበረ ቅልጡፍ ተግባራት ደንጸዎ። ኣብ ደገ ወጺኦም ምስ ሓዉ እውን ተዘራረቡ። ሓዉ ግን ኣእሚኑ ስራሕ ከም ዝጀመረ ገይሩዎ። ጸሃየ - ኣብ ቤተ ፈተነ (ላቦራቶሪ) ፖሊስ ኤርትራ ከም ሰኣላይ ስራሕ ጀመረ። ብዛዕባ ዝኾነ ወተሃደራውን ፖሊሳዊ ታዕሊምን ድማ፣ ምሉእ ዕጥቂ መለለዪ ክዳውንቲ ፖሊስ ተዋሂቡ። “ጸሃየ ደኣ

መዓስ ፖሊስ ተኾነ?” ተባሂሉ።

ኣብ'ቲ ቤት-ስእሊ ጸሃየ ንበይኑ ስለ ዝነበረ፣ ዕረፍቲ ዘይብሉ ስራሕ ክሰርሕ ተገዲዱ። ኣብ መላእ ኤርትራ ዝተፈጸመ ገበናዊ ፍጻመታት ክስእል ድማ ግዴታ ነይርዎ። ጸሃየ፣ በርጌሳዊ ስእሊ'ዩ ምስኣል ለሚዱ፣ ነቲ ገበናዊ ስእሊ ምስኣል ክመልኮ ግን ግዜ ኣይወሰደን።

ገበናዊ ስእሊ፣ ካብ ካልእ ኣሳእል ኣብ ኣሰዓዕላ ከም ዝፈላለ ይፈልጥ ኣይነበረን። ዋና ፎቶ ሉቃስ ተስፋይ ታፍላ፣ ከም ሓላፊ ኮይኑ ስለ ዝጸንሖ - ንሱ በቡሓደ ምሂርዎ። በቲ ዝመሃሮ ድማ ጸሃየ ልዕሊ ትሽዓተ ዓመት ከም ሰኣላይ ኮይኑ ኣብ ፖሊስ ሰሪሑ።

መወዳእታ 60ታትን ፈለማ 70ታትን ህዝቢ ኤርትራ፣ ብፍላይ ድማ መንእሰያት ኤርትራ፣ ብዝፈጸምዎ ተግባራት ተጠቒናም ወይ እውን ማሰሎም ስለዝተሓተቱ ጥራይ - ብስልኪ ዝሕነቖሉ፣ “ብተመልከተለይ” ዝርሸንሉ ኣሰካሕካሒ ግዜ'ዩ ነይሩ። ጸሃየ፣ ፍጻመታት ምስኣል መዓልታዊ ስራሑ ስለ ዝነበረ፣ ካብ'ቲ ብዙሕ ኣሳእሉ፣ ብዛዕባ ገለ ካብኦም ዘሰካሕክሕዎ ኣዘንተዩለይ ኣሎ።

ግፍዒታት ጸላኢ ተቐጺልዎ - ብሓሳብ ንዓይ ጉዲፉ ንድሕሪት ተመሊሱ። ኣዒንቱ ድማ ትሕተና ናብ ዝነበረ ግመ ድርፎ ኣቋመታ። ከይህውኾ ብምባል ዞግ በልክሉ። ንመዕለሊ ክሽውን ኣውረድናዮ ዝነበርና ዝስተ፣ ዋና ከምዝይብሉ ካብ ዝበሮ ጣውላ ስለ ዘይተንቀሳቐሰ፣ ንጸሃየ ንኽመልሶ ሓጊዙኒ እዩ። “ንስተ ደኣ” ኢለዮ። ሃንደበት፣ ንፍጻመ ዳንዴራ-ጉት ንኣስ ዞባ መንደፈራ ዘኪሩ። “ኣብ ዳንዴራ-ጉት. . .” ምስ በለ፣ ካብኦም ዘዳለኹዎም ሕቶታት ወጺኡ፣ ካልእ ሕቶ ወስ ኣበልኩ። “ዝጠዘለ ስራሕ ሰኣሊ ፖሊስ፣ ምስ ሬሳ ዝተሓሓዘ'ዩ። ቀዳመይቲ ዝሰኣልካያ ፍጻመ እንታይ'ያ? ኢለ፣ ካብ ትግዚታ ዳንዴራ-ጉት ንምዝኡ ኮለፈያ። ዝ. ዝሰዕብ መልሲ ስለ ዝሃበ፣ ከኣ “እታ ሕቶስ እንቋዕ ኣይተረፈትኒ” ብውሽጠይ ዝበልኩዎ እዩ።

“ቅድሚኡ ሬሳ ሰበርእየ ኣይፈልጥን'የ። ንመጀመርያ ግዜ ሬሳ ዝረኣኹሉ - ናይ ሓንቲ መንእሰይ'ዩ። ብሓደጋ ብሽክሊታ እያ ሞይታ። ኣብ ሆስፒታል ክስእላ ምስ ከድኩ፣ ኣእዳወይ ምቁጽጻር ኣበዩኒ - ሰንበደ። ምሉእ መዓልቲ ኣብ ትካዘ ወዓልኩ፣ ጉሮሮይ ዝዘብሰዕን ዝሰተን ተሓሪሙ - ኣበዩኒ። ምስሊ ናይ'ታ ጓል ካብ ኣዒንተይ ምኽዋል እናኣበየኒ፣ ካብ ብሽክሊታ ክወድቕ ይዝከረኒ።” ብምባል፣ ነታ ቦኽሪ ስእሉ - ስእሊ ገበናዊ ፍጻመ

ዘኪሩ።

ዝኽሪ ናይ'ዛ ጉርዞ ከይሃሰሰ፣ ካልእ ዘሰካሕክሕ ስእሊ ንኽስዕል - ከሎሄል ተኾለ ዝተባህለ ናይ መርመራ ሓላፊ፣ ብኣውቶብስ ናብ መንደፈራ ክይዱ ስኢሉ ንኽመጽእ ኣዘዞ። ኣብ መንገ ተ.ሓ.ኤን ወተሃደራት ኢትዮጵያን ኣብ ከባቢ ዳንዴራ-ጉት ንኣስ ዞባ መንደፈራ ኣብ ዝተገብረ ኩናት፣ ኣርባዕተ ተጋደልቲ ተሰዊኦም። ሬሳ እዞም ሰውኣት፣ ኣብ ኢድ ጸላእቲ ስለ ዝወደቐ፣ ጸላኢ ንህዝቢ ንምርዓድ ኢሉ ብምሕሳብ፣ ኣብ ዕዳጋ እኽሊ - መንደፈራ ብገመድ ሰቒሉዎም። ጸሃየ፣ ንሬሳ እቶም ጅግኑ ኤርትራውያን ብውሽጡ እናንብዐ ሰኣሎም።

ብዘይካ'ዚ፣ ናይ ካልኣይ ወገን ኣሕመድ እዛዝ ዝተሰወኡ ኩናት ሓልሓል፣ ኣብ'ቲ ኩናት ናይ ዝተሰውኡ ተጋደልቲ ሬሳታት፣ ኣብ ከረን ኣምጺኦም ብገመድ ሰቒሎምዎም። ዝ. ክሰእል ደማ ከዩ። እቲ ሬሳ ብጥይት ዝተበሳሰዐ እዩ። ህዝቢ፣ ብዋጮታትን ድንቁርናን ናይ'ቶም ኢ-ሰብኣዊ ስራሕ ዝፍጽሙ ዝነበሩ ገዛእቲ ቁጠዐኡ ገለጸ፣ ነቲ ኣብ ልዕሊ ደቁ ዝተፈጸመ ግፍዒ ርእዩ ክርዕድ እኳ ይሕሰብ እንተነበረ፣ ህዝቢ ኤርትራ ግን፣ ኣብ ገዛእ ርእሱ ብዘፍጸም ኣራዊታዊ ተግባራት የርዕዶ ዘይኮነ መለሱ'ዩ ኣንጻር ጸላእቱ ንኽቃለስ ዘተባብዖ ዝነበረ። ሰኣላይ ጸሃየ እውን፣ ኪንዮ'ቲ ስእሊ፣ ናይ ሽዑ ስምዒታት ህዝቢ ከረን ኣብ ቅድሚኡ ቅጅል በሎ። “ህዝቢ፣ ብገዛእ ኣዒንቱ ሬሳታት ደቁ ብገመድ ተሰቒሎ ክርኢ፣ ክሳብ ክንደይ ከቢድ ምዃኑ መቸም ፍሉጥ እዩ። ኣነ'ውን ኣካል ናይ'ቲ ምሕር ዝኮነ ህዝቢ ስለዝኾንኩ፣ ነታ ናብ ከምኡ ስራሕ ዝተቐጸርኩላ ዕለት ኣማረርያ” ድማ በለ። እታ ናይ ሽዑ ስእሊ ብተደጋጋሚ ብማዕከናት ዜና ከም እትርኣ ድማ ሓቢሩኒ።

ሰኣላይ ጸሃየን ኣብ ኣዲስኣበባ ፎቶ ኣፍሪቃ መሳርሕቱ ዝነበሩን በታ ብዋርህናኦም እናኣባዝሐ፣ ሰኣከ ንዝተባህለ ኤርትራዊ ዝሀብዎ ዝነበሩ ስእሊ ሓርበኛ ወልደኣብ ወልደማርያም ኣይቀሰሉን። ነቲ ኣዲስ ኣበባ ዝኾነ ኣርኣያ ዝተባህለ ኤርትራዊ ንበዓል ሰኣከ ኩዒልምም ብምንባሩ፣ እታ ስእሊ፣ ካበይ ከም እትወጽእን ሰውራዊ ምትሕብባር ከም ዝገብሩን እውን ኣብ ኣስመራ መጺኡ ደሮ ነጊሩሎም ነበረ። ኣዛዚ ፖሊስ እቲ ሓበሬታ ምስ በጽሖ፣ እቶም ሰብ ካብ ኣዲስ ኣበባ ተኣሲሮም ክመጽኡ ኣዘዘ። እቲ ኣብ ኣዲስ ኣበባ ዝነበረ ቤት-ስእሊ (ፎቶ ኣፍሪቃ) ድማ በቶም ልኡኻት ከም ዝዓጹ ተገብረ። ካብ ዋናታትን ንስእሊ ሓርበኛ ወልደኣብ ወልደማርያም ዝዘርግሑ ካብ ዝነበሩ ልዕሊ ሸውዓተ ዓበይቲ ነጋዶን ድማ ኣብ ኣስመራ 4ይ መደበር ፖሊስ (ኣብ ሞቻል-ነበር) ንኣዋርሕ ድሕሪ ምቕያድ፣ ናብ ደቀምሓረ ብማእሰርቲ ተሰጊገሮም። ጸሃየ፣ ሓደ ካብ'ቶም ኣብ ፎቶ ኣፍሪቃ ስእሊ ናይ ሓርበኛ ወልደኣብ ወልደማርያም ዘጠዘሉ ዝነበሩ'ዩ። እዚ ብሰንኪ ስእሊ ዝሰዓበ ማዘዘ እምበኣር ይጸልዎ እዩ። ኣብ ዘለዎ ቦታ ስራሕ ዝኮኣሰ ሽግር ከም ዘምጽኣሉ ዘጠራጥር ስለዘይነበረ፣ ነቲ ጉዳይ ብደቂቕ ይከታተሎ ነበረ። እንተኾነ፣ እቶም ተኣሲሮም ብዙሕ ግፍዒ ዝወረዶም ዜጋታት፣ ኣሕሊፎም ኣይሃብዎን።

ይቕጽል

ብርሃን ንደርማስ ምዕባለ!

ጥዕና

ነጋ ወልደግዮርጊስ

ነድሪን ቁስልን ከስዐ

ዓለምና ብቴክኖሎጅን ካልእ ምዕባለታትን ትሕንበሉ ኣብ ዘላ መዋእል፡ ጉድኒ ጉድኑ ድማ ደቂሰባት ብዘተፈላለዩ ሕማማት ክጥቅዑ ምርኣይ ንቡር ተርእዮ እናኾነ ይመጽእ ኣሎ። ገለ ካብ ጠንቅታት ናይ'ዚ፡ ስሩዕ ኣመጋግባ ዘይምኽታልን ዝተማስርሑ ዕሹጋት መግብታት ምዝውታርን፡ ጭንቀትን ቅዘትትን፡ ኣካላዊ ምንቅስቓስ ዘይምግባርን ብኮፍ ኣብ ዝዐየ ስራሕ ምውፋርን ካልእን ምኽንያት ብሰፊሑ ይሕበር ኣሎ። እቲ ምኽርን ማዕዳን ብዙሓየለን ቀጻልን ይስረሓሉ'ኳ እንተሎ፡ ኣብ ገለ ገለ ሰባት ግን ብሰንኪ ሸለልትነት ጉዳይ ዝተፈላለዩ ሕማማት ክሹኑ ይረኣዩ ኣለዉ። ኣዚ ምርኩስ ብምግባር፡ ዓምዲ ጥዕና ንሕማማት ከስዐ ዝምልከት ኣስተምህሮ ሒዛ ቀሪባ ኣላ።

ከስዐ ኣብ ላዕለዋይ ጸጋማይ ሸነኽ ከብድና፡ ብጸጋማይ ወገን ናይ ጸላም ከብድን ብቕድሚ ላልሸን እትርከብ ኣካል እያ። ክፋል ናይ ስርዓተ-ምሕቃቕ መግቢ ኮይና፡ ቅርጺ ግን ቲብ ዓይነት ዘይተሓፍ ከረጺት ዓይነት ትመስል። ኣብ ሞንጎ ሻሕለለን ቀጢን መዓንጣን ድማ ትርከብ። ከረጺት ስለዝኾነት ከኣ ምሕቃቕ መግቢ ቀስ ኢሉ ንኽተዩድ ከም መኽዘን መግቢ ኮይና ስለ እተገልግል፡ ቀጻሊ መግቢ ምብላዕ ዘየድልየና ብኣኣ እዩ። ብዶንኪ ከስዐ ክልተ መዓጹ ኣለዋ። እቲ ሓደ ካብ ሻሕለለ ናብ ከስዐ ዘእቱ፡ እቲ ካልኣይ ድማ ካብ ከስዐ ናብ ቀጢን መዓንጣ ዘራኽብ ኢያዎ። ሕማማት ከስዐ ኣብ ኩሉ ዕድመ ዝርከቡ ሰባት ዘጥቅዕ ተርእዮ ኢዩ። 'ስቶማክ' ወይ 'ጋስትራይት' ኣሸገራትኒ ዝብሉ ሰባት ብቑጽሪ ብርክት ዝበሉ ከም ምኻኖም መጠን፡ ዘይንቡር ተርእዮ እቲ ሕማም ካብ ውልቀ ህይወት እቲ ሕሙም ክሳብ ማሕበራዊን ቁጠባውን ኩነት ጸልዩ ክሳብ ኣሉታዊ ጽልዋ ኣብ ሕብረተሰብ ክገድፍ ዝኽእል ሕማም ኩይኑ ንረኽቦ። ምኽንያቱ ሓደ ሰብ ክሩብር እንተኾይኑ ክበልዕ ኣለዎ። ክበልዕ እንተኾኢሉ ድማ ክሰርሕ ይኽእል። እንተኾነ ብሰንኪ ሕማም ከስዐ ክበልዕ እንተዘይክኢሉን ዝበልዖ መግብታት ብሰንኪ ሕማም ከስዐ ክሰርሓሉ እንተዘይክኢሉ ፍርቂ ምንባርን ተመሳሳሲ ናብ ትካላት ጥዕናን ስለዘዙብሮ፡ ከምቲ ዝደለ ህይወቱ ክመርሕን ወሰንቲ ማሕበራዊ ንጥፈታት ከሳስልን ኣይክእልን። ብዘተፈላለዩ ሕማማት ከም ዋሕዲ ደምን ካልኦትን ናይ ምጥቃዕ ዕድሉ ድማ እናዓበየ ይመጽእ።

ጠንቅታት ሕማም ከስዐ

ነድሪ ከስዐ ካብ ግኡናት ዘይተማሓለለፍቲ ሕማማት ሓደ ኢዩ። ጠንቂ ነድሪ ወይ ሕማም ከስዐ ብዙሓት ኮይናም፡ ጉድኣት ኣብ ውሽጣዊ ሽፋን ጨጎራ ምስ ተኸስተ ዝስዕብ ሕማም ኢዩ። ካብ ቀንዲ ጠንቅታቱ፦

. ስርዓተ ተጻዋርነት ሕማማት - እዚ ዓይነት ጠንቂ ስርዓተ ተጻዋርነት ኣብ ማስርሕ ብጌጋ ንዋህዮታትን ኣካሊታትን መጥቃዕቲ ኣብ ዝወርደሉ ኣጋጣሚታት ውሽጣዊ ሽፋን ጨጎራ ጉዳይ ይኸውን እሞ፡ ከም ሳዕቤኑ ነድርን ሕማም ከስዐን ይምዕብል።

. ባክተርያ ኤች ፓይሎሪ - እዚ ዓይነት ባክተርያ ካብ ሰብ ናብ ሰብ ብጉድለት ጽሬት ኣእዳውን መመገቢ ናውቲን ዝመሓለለፍ ታህዋሲያን ኢዩ። ከይዝረ ነዊሕ እንተጸኒሑ ድማ ነድሪን ቁስሊን ብምስዓብ ሕማም ከስዐ የስዕብ።

ድሕሪ መግቢ ቃንዛ ከስዐ ኣብ ትሕቲ ፈርፋራት

. ዘይስሩዕን ዝኣፍ ዓቐንን መግቢ ምዝውታር።

. ካፈይን ትሕዝቶ ዘለዎም መስተ ከም ኮካ፡ ቡንን ሻሂን ብዝበዝሒ ምስታይ ንገለ ሰባት ጠንቂ ነድሪ ከስዐ ምኻኑ ይፍለጥ።

. ወጥርን ጭንቀትን።

. ከበድቲ ሕማማትን መብጥሕትን።

. መጠኑ ዝሓለፈ ሽጋራን ኣልኮላዊ መስተን ምዝውታር።

. መድሃኒታት ከም ኣስፕሪንን ጸረ ቃንዛን ብዝበዝሕን ንነዊሕ ዝበለ ግዜን ምውሳድ።

ምልክታት

ካብ ጠንቅታት ነድርን ሕማምን ከስዐ ኩይኑ ቀሪቡ ዘሎ ሓደ ባክተርያ ኤች ፓይሎሪ ኢዩ። እንተኾነ ብባክተርያ ዝስዕብ ነድርን ሕማምን ከስዐ ምልክታት ኣየርእን ኢዩ። ምልክታት ነድርን ሕማምን ከስዐ ሃንደበትን ብርቱዕን ኩይኑ፡ ንነዊሕ ግዜ ዝጸንሕ ተርእዮ ኢዩ። ካብቶም ቀንዲ ምልክታት፦

. ድሕሪ መግቢ ይኹን ብዘይ መግቢ ስምዒት ምቕጻልን ዓቐሊ ምስኣንን።

. ዕግርግር

. ተምላስ

. መንፋሕቲ

. ድርቀት

. ሕማቕ ሽታ ኣፍ

. ምጉዳል ሚዛን ሰብነት

. ሓፈሻዊ ድኻም ሰብነት

. መግቢ ብዋዕእ ስለ ዘይሓቅቕ ስምዒት ምስጓድን ክብደትን

ምኽርን ፍወሳን

ዝኾነ ሰብ መግቢ ድሕሪ ምውሳዱ ይኹን፡ ኣብ ዝኾነ ህሞት ኣብ ከባቢ ፈርፋራት (ትሕቲ ኣፍ ልቢ) ቃንዛን ጉድለት ምሕቃቕ መግብን እንተተሰሚዕዎ፡ መጀመርያ ክዑብሮ ዘለዎ ሚላ መግብሮን ኣመጋግባን ክቕይር ይግባእ። ሕብረተሰብና ክፈልጦን ክስተብህሉን ዘለዎ ነጥቢ፡ ቃንዛ ኣብ ከባቢ ከብዲ ንበይኑ ምልክት ነድርን ሕማም ከስዐን ዘይምኻኑ ኢዩ። ምኽንያቱ ቃንዛ ኣብ ከባቢ ከብዲ ናይ ዝተፈላለዩ ሕማማት ምልክት ኩይኑ ይቐርብ ኢዩ። ብሓፈሻ ግን ሓደ ሰብ እዚ ዝስዕብ ምልክታት ኣብ ነብሱ እንተተራእዩዎ ናብ ቀረባኡ ዝርከብ ትካል ጥዕና ክበጽሕ ይመዓድ።

1) ንሓደ ሰሙን ወይ ልዕሊኡ ዝጸንሕ ጉድለት ምሕቃቕ መግቢ፡ ቃንዛን ዘይምችኡነትን እንተተሰሚዑዎ።

2) ንካልእ መዓል ተባሂሉ ዝተኣዘዘ መድሃኒት ድሕሪ ምውሳድ ምልክታት ነድሪ ከስዐ እንተተሰሚዑዎ።

3) ደም ዝተሓወሶ ተምላስን ደም ኣብ ቀልቀልን ምስ ዘስተብህል።

ኣብ ትካላት ጥዕና ብሓኪም ዝግበር ፍወሳ ንነድርን ሕማምን ከስዐ፡ ምልክታት ንምህዳእ ኩይኑ፡ ዕላማኡ ኣብ ከስዐ ዛይዱ ዝርከብ ፈሳሲ ምጺት (Gastric Acid) ፈዊስካ ነድሪን ቁስልን ብምፍዋስ ጠንቂ ምጥፋእ ኢዩ። ጉዳይ ነድሪን ሕማምን ከስዐ ዝኾነ ሰብ ምስ ሓኪሙ ብምልዛብ ንምልክታት ዘህድኡ ፍወሳ ይግበረሉ ኢዩ። ዝተኣዘዙ መድሃኒት ብዋዑእ ተኸታቲሉ እንተወሰደዎ ድሕነት ከምዝረክብ ሓኪይም ወትሩ ዝሁብዎ ጥዕናዊ ትምህርትን ምዕዶን ኢዩ። ብኢደ-ወናኻ መድሃኒት ምውሳድ ማዘዙ ሓደገኛ ምኻኑ ተደጋጊሙ ይሕበር ኣሎ። 'ንእገለ ዝፈወሶ መድሃኒት እንደዩ' ኢልካ ብዘይትእዛዘ ሓኪይም መድሃኒት ምውሳድ ጣዕሳኡ ብቐሊሉ ዝወጸእ ኣይኮነን። ንከም ኤች ፓይሎሪ ዝዓይነቶም ጠንቅታት ብኣጋኡ ምፍዋስ ድማ ካብቲ ሕማም ናጻ ይገብር። (ንኤች ፓይሎሪ ዝምልከት ጥዕናዊ ሓበሬታን ኣስተምህሮን ኣብ ቀጻሊ ከቕርብ ምኻኑይ ክሕብር እደሊ)

ተወሳኺ ክግበር ዝግበኦ ሜላ

ሓደ ብነድሪ ከስዐ ዝሸገር ሰብ ንእሹቶን ኣናሻዕን ክበልዕ ይመዓድ።

ንከስዐ ዘቖጥዑ ከም ቀመማ፡ ዘይቲ፡ ምጺትን ዝደረቑ መግብታትን ምውጋድ።

ዝሰማምዖ መግቢ ምውሳድ።

መስተን ሽጋራን ብቐጻሊ ምቁራጽ።

ወትሩ ልብጦ ዝበለ ማይ ክሳብ 3 ሊትሮ ንመዓልቲ ግድን ምውሳድ።

ወጥርን ጭንቀትን ምውጋድ።

ኣካላዊ ምንቅስቓስን ምዝናይን ምዝውታር።

ቁስሊ ከስዐ

ቁስሊ ከስዐ ኣብ ውሽጣዊ ሽፋን ዝፍጠር ከቢድ ቃንዛ ዘስዕብ ሕማም ኢዩ። ጠንቂ ቁስሊ ከስዐ -

(1) ውሑድ ዓቐን ልፋጭ (mucous)

(2) ልዑል ዓቐን ኣሲድ ኣብ ከስዐ ምስ ዝፈሪ እዩ።

(3) ነድሪ ከስዐ

ኣብ ከስዐ ዝርከብ ልፋጭ ቡቲ ብጦዙእ ኑቡሳ ዝምስራሕ ኣሲድ ከይትሓቀቕ ይከላኸሎ። ውሑድ ዓቐን ልፋጭ ምስ ዝህሉ ግን፡ ኣሲድ ኑቲ መናድቕ በሰው ቁስሊ ይፍጠር። ገለ ካብቶም ጠንቅታት ድማ ዋሕዲ ዋሕዚ ደም ናብ ከስዐን ማህሲዩቲ ወይ ሞት ናይ ልፋጭ ዝሰርሑ ዋህዮታት ክጥቀሱ ይኽእሉ።

ኣብ ከስዐ ዝርከብ ኣሲድ ንምንቕቓሕ ኣብ ምሕቃቕ ዝሕግዙ ነዘዐታት ይጠቅም። እዚ ማለት መግብታት፡ መድሃኒታት፡ ኣልኮል፡ ሆርሞናትን ምንቕቓሕ መትንታትን. . . ሃይድሮክሎሪክ ዝበሃል ኣሲድ ብዋህዮታት ከስዐ ንኽምስራሕ ይጉብሩ። ገለ ገለ ሰባት ግን ልዕሊ ንቡር ዓቐን ግብረ ምላሽ ዝሀቡ ወይ ብዙሕ ዝበለ ዓቐን ዋህዮታት ዘለዎም ልዑል ዓቐን ኣሲድ ይህልዎም። ገለ መድሃኒታት ከም በዓል ኣስፕሪን ድማ ኣሲዳዊ ባህሪ ይህልዎም'ሞ ብቐጥታ ነድሪ ከስዐ ኣስዒቦም ቁስሊ የኸትሉ። ብተወሳኺ ገለ ገለ ሕዱር ሕማማት ጠንቂ ንቁስሊ ከስዐ ኩይናም ይቐርቡ።

• መብዝሕትኡ እዋን ጠንቁ ብ ኤች. ፓይሎሪ ዝበሃል ባክተርያ እዩ ዝመጽእ።

• ካልኦት ጠንቅታት ድማ፦

. ዝተፈላለዩ መድሃኒታት (ጸረ ቃንዛ ከም በዓል ኣስፕሪንን ካልኦትን. . .)

. ኣልኮላዊ መስተ ብዝበዝሒ ዓቐን ምስታይ

. ብርቱዕ ወጥርን ጸቕጢን

. ዝተፈላለዩ ረኽሲታት

. ምስ ካልኦት ሕማማት ተኣሳሲሩ'ውን ክመጽእ ይኽእል'ዩ (ብጨረር ዝግበር ፍወሳ)

ምልክታት

• ምልክታት ቁስሊ ከስዐ ካብ ሰብ ናብ ሰብ ይፈላለ'ዩ። ንሱ ድማ ኣብ ብርተዐ ቃንዛን ህላወ ሳዕቤናትን ይምርኮሱ።

• ሕሙማት መብዝሕትኡ እዋን ምልክት ኣየርእዩን'የም።

• ገለ እዋን ግን ሃንደበታዊ ቃንዛ ኣብ ላዕለዋይ ሸነኽ ናይ ከብዲ ኪጋጥምን ቃንዛ ናብ ሕቖ ገጹ ክዘዋወርን ይኽእል።

• መቓምጦ ናይ ቁስሊ ይፈላለ እዩ። ንዓይነት ቃንዛ ድማ ክጸልዎ ይኽእል።

• ኣብ ገለ ሰባት ቃንዛ ካብ 1 ክሳብ 3 ሰዓት ድሕሪ መግቢ ይጀምር'ሞ መግቢ ምስ ወሰዱ ይገድፎም።

• ኣብ ካልኦት ሰባት ከኣ መግቢ ምስ ወሰዱ ንቓንዛ ከብዲ የጋድዶ ወይ የለዓዕሎ።

ሳዕቤናት

• መድመይቲ (ንኣብነት ደም ኣብ ተምላስ፡ ካትረመ ዝመስል ቀልቀል. . .) - ካብ ምብሕጓግ ናይ ቁስሊ ከስዐ ናብ ሻምብቆ ደም የስዕብ።

• ምብሳዕ ከስዐ - ሃንደበታዊ ብርቱዕ ቃንዛ ከብዲ ይጉብር።

• ምዕጋት መውጽኢ ከስዐ (ሕዱር ነድሪ ከስዐ ዝጠንቁ ካብ ምጭብባጥ፡ ሕበጥን በሰላን ዝስዕብ)። ምልክታት ድማ ተደጋጋሚ ተምላስ፡ ምጉሳዕ፡ ሽውሃት ምዕጻው፡ ምጉዳል ሚዛን ሰብነት፡ ጽምኢን ነቓጽን ሰብነት፡ ክብደት ድሕሪ ምምጋብ. . .

• ከም ዘይተፈወሰ ረኽሲ ኤች ፓይሎሪ መንሸሮ ከስዐ የስዕብ።

ምክልኻልን ፍወሳን

ካብ ቃንዛ ቁስሊ ከስዐ ምግልጋል

ምሕዋይ ቁስሊ

ቁስሊ ከይመላለስ ምክልኻል

ቁስሊ ከስዐ ዝማጠጦሱ ሳዕቤናት ምውጋድ።

• ዕላማ ምፍዋስ ረኽሲ ኤች ፓይሎሪ ብፍላይ ድማ ኣብ ንጡፍ (ACTIVE) ቁስሊ ዘለዎም ወይ ቁስሊ ከስዐ ዝጠንቁ ሳዕቤናት ዝበርዎም፡ ምጥፋእ ኤች. ፓይሎሪ፡ ምሕዋይ ቁስሊ ነድሪ ከስዐን ምፍዋስ ነድሪ ከስዐ ድማ ብዓቢኡ እዩ።

• ነድሪ ከስዐ ዘለዎም ሰባት ወጥሪ፡ ሽጋራን ነድሪ ከስዐ ዝምጽኡ መድሃኒታትን ከወግዱ ይግባእ። ከምኡ'ውን ነድሪ ከስዐ ዘለዓዕሉ መግብታትን መስተን (ከም ቀመማዊ መግቢ፡ ካፈይን ዘለዎም መስተ፡ ኣልኮል. . .) ከወግዱ ይግባእ።

• ብርቱዕ ቃንዛ ምስ ዘህልዎም ናብ መብጻሕቲ ዘምርሕ ኩነት ክኸውን ስለዝኽእል ተቐላጢፍካ ናብ ሕክምና ኬድካ ሕክምናዊ ረዲኤት ምርካብ።

ነድሪ ከስዐን ቁስሊን ቀሊልቲ ሕማማት ከምዘይኮኑ ሕብረተሰብና ክፈቕሓሎም ይግባእ። ዝኾነ ሰብ ንምልክታት ነድሪ ከስዐ ብኣተኩሮ ክፈልጦምን ክስተብህሎምን የድሊ። ምኽንያቱ ሸለልትነት ንምልክት ነድሪ ከስዐ ቁስሊ ኣኸቲሉ፡ ክሳብ ከቢድ ሕማምን ሞትን ከስዕብ ዝኽእል ምኻኑ ምፍላጥ ኣገዳሲ እዩ።

ሕጊ
ንስኒትን ዕብየትን

ብሚኒስትሪ ፍትሒ ዝዳሎ ሲቪካዊ ኣስተምህሮ

ሕጊ ሲቪላዊ ስርዓት

1. ክቡቢያዊ ክሉ-ስልጣን ኣብያተ-ፍርዲ

ከባቢያዊ ክሲ ስልጣኑ ኑቲ ክሲ ንምድናይ ስልጣን ዘህልዎን ክሲ ንዘቕርበሉን ቤት ፍርዲን ኣፀናይ ዞባ፡ ከተማ፡ ከባቢ ወይ ዓዲ ዝርከብ ኢዩ ንዝብል ሕቶ ይምልስን የጸርግ። ንክቡቢያዊ ኽሉ-ስልጣን ብዝምልከት፡ ኣብ ልዕሊ ሓደ ተኸሳሲ ወይ ኣብ ልዕሊ ካብ ሓደ ንላዕሊ ተኸሰስቲ ብጥምረት ዝቐርብ ክሲ፡ እቲ ክሲ ዝቐርበሉ ቀንዲ ቦታ፣ ኣብቲ እቲ ንብዩሩ ዝተኸሰሰ ሰብ ወይ ዝኾኑ ሓደ ካብ ተኸሰስቲ ኣዘውቲሩ ዝኡብረሉ፣ ንግድ ዘካይደሉ ወይ ብውልቁ ንረብሓ ኣብ ዝሰርሓሉ ቦታ ዝርከብ ቤት ፍርዲ ይምስረት። እዚ ዝኾነሉ ድማ ሕጊ እቲ ክሲ ኣብ ካልእ ከባቢ ኣብ ዝርከብ ቤት ፍርዲ ንክቐርብ ምስ ዘይእዝዝ ኢዩ። ሕጊ ዝተፈለየ ቦታ ምስ ዝድንግግ ግን፡ እቲ ክሲ ኣብ ኣድራሻ ክሱብ ዘይተካሰ ኣብ'ቲ ሕጊ ዝእዝዞ ቦታ ኢዩ ዝቐርብ።

ክሱብ ዝኡብረሉ፣ ንግድ ዘካይደሉ ወይ ብውልቁ ንረብሓ ዝሰርሓሉ ቦታ ካብ ኤርትራ ወጻኢ ምስ ዝኾውን እሞ እቲ ጉዳይ ክሱብ ምስዘውንኖ ዘይንቀሳቐስ ንብረት ዝተኣሳሰር ምስ ዝኾውን፣ እቲ ክሲ፡ እቲ ዘይንቀሳቐስ ንብረት ኣብ ዝርከበሉ ቦታ ኣብ ዘሎ ቤት ፍርዲ ይምስረት።

ክሱብ ዜግኡ፡ ወዲ ካልእ ሃገር ምስ ዝኾውን'ሞ ኣብ ኤርትራ ዘይነብር፣ ንግድ ዘካይድ ወይ ብውልቁ ንረብሓ ዘይሰርሕ ኩይኑ ኣብ ኤርትራ ዝንቀሳቐስን ዘይንቀሳቐስን ንብረት ዘውንን ምስ ዝኾውን፣ እቲ ክሲ፡ ኣብ'ቲ ክሱብ ዘውንኖ ንብረት ኣብ ዝርከበሉ ቦታ ኣብ ዝርከብ ቤት ፍርዲ ክምስረት ይኽእል።

እቲ ክሲ ኣብ ልዕሊ መንግስቲ ወይ ክፍሊ ወይ ኣካላት ናይ መንግስቲ ምስ ዝቐርብ፡

- ኣብ'ቲ ከሳሲ ዝኡብረሉ ወይ ብውልቁ ንረብሓ ኣብ ዝሰርሓሉ ወይ ዝካይደሉ ቦታ ዝርከብ ቤት ፍርዲ፣
- እቲ ክሲ ንውዕል ዝምልከት ምስ ዝኾውን፡ ኣብ'ቲ ውዕል ዝተገብረሉ ወይ ዝፍጸመሉ ቦታ ዝርከብ ቤት ፍርዲ፣
- ዝቐርብ ክሲ ንዝወረደ ጉድኣት ካሕሳ ንምሕታት ምስ ዝኾውን ኣብ'ቲ ንተሓታትነት ተኸሳሲ ጠንቂ ዝኾኑ ተግባር ዝኻጠመሉ ቦታ ዝርከብ ቤት ፍርዲ፣ ክሲ ክምስረት ይከኣል።

ኣብ ልዕሊ ሕጋዊ ሰብነት ዘተዋህቦም ኣካላት (ከም ኩባንያ፡ ናይ ብርኺ ማሕበር፡ ወዘተ) ከምኡ'ውን ንኣካየድቶም ኣመልኪቱ ዝቐርብ ክሲ ኣብቲ ማእከላይ ቤት ጽሕፈት ናይቲ ትካል ዝርከበሉ ቦታ ይምስረት። ብተመሳሳሊ ኣገባብ፡ እቲ ክሲ ኣብ ልዕሊ ማሕበር፣ ኮሚቴ፣ ንብረት ወፈያ (trust fund) ዝቐርቡ ክስታት፡ እቲ ማሕበር፣ ኮሚቴ፣ ወይ ንብረት ወፈያ ኣብ ዝተመስረተሉ ቦታ ዝርከብ ቤት ፍርዲ፣ ወይ ከምኢ ዝኣመሰለ ኣካል ክምዝገብ ብሕጊ ዝሕተት ምስ ዝኾውን፣ ኣብቲ ምዝገባ ዝተፈደሉ ቦታ ዝርከብ ቤት ፍርዲ ይምስረት።

ንምምቓል ንብረት ውርሲ ዝምልከት ክሲ ብዝተኣሳሰረ ሲቪላዊ ሕጊ ውርሲ ዝረጋገጸሉ ቤት ፍርዲ፡ ኣብ'ቲ መዋቲ ኣብ ግዜ ሞቱ ቀንዲ መንበሪኡ ኣብ ዝነበረ ቦታ ምኻኑ ይሕብረና። በዚ መሰረት ንምምቓል ውርሲ ዝምልከት ክሲ ኣብ'ቲ ውርሲ ዝተረጋገጸሉ ከባቢ ዝርከብ ቤት ፍርዲ ኢዩ ዝቐርብ።

ኣብነት፡ መዋቲ ቀንዲ መንበሪኡ ኣብ ከረን ስለ ዝነበረ ናይ ውርሲ መረጋገጺ ክሲ ኣብ ከረን ቀሪቡ። መዋቲ ብዘይካ ኣብ ከረን ኣብ ኣስመራን ባጽዕን መንበሪ ገዛውቲ፡ ኣብ ተሰነይ ድማ መኻዚኖ ነይሩዎ። መሰል ውርሲ ኣብ ከተማ ከረን ኣብ ከባቢ መዋቲ ቀንዲ መንበሪኡ ዝነበረ ቦታ ዝርከብ ኮማዊ ቤት ፍርዲ ድሕሪ ምርግጋጽ፣ ወረስቲ ምቕሊት ውርሲ ሓቲቶም። እቲ ምቕሊት ዝሕተተሉ ዘሎ ገለ ገለ ንብረት ካብ ከረን ወጻኢ ወላ እንተሎ፡ እቲ ክሲ ኣብ ከረን ኑቲ ጉዳይ ክርኢ ኽሉ-ስልጣን ኣብ ዘለዎ ቤት ፍርዲ ኢዩ ዝኸፈት።

ንውዕል ዝምልከት ክሲ ተዋዓዒልቲ ወገናት ኣብቲ ውዕል ክሲ ኣብ ካልእ ቦታ ክቐርብ እንተዘይተሰማሚዖም፡ ብምርጫ ከሳሲ ኣብ ኣድራሻ ክሱብ፣ ውዕል ኣብ ዝተመስረተሉ ቦታ ወይ'ውን ውዕል ዝፍጸመሉ ቦታ ኣብ ዝርከብ ቤት ፍርዲ ኢዩ ዝቐርብ።

እቲ ውዕል ናይ መድሕን እንተኾይኑ፡ ማእከላይ ቤት ጽሕፈት ናይቲ ዝምልከቶ ኩባንያ መድሕን ኣብ ዝርከበሉ ወይ እቲ ኩባንያ ኣብ ኤርትራ ዝተመዝገበሉ ቦታ ወይ እቲ መድሕን ዝተኣትዎ ንብረት ኣብ ዝርከበሉ ቦታ ዝርከብ ቤት ፍርዲ ክሲ ክምስረት ይከኣል።

ምስ ዘይንቀሳቐስ ንብረት ብምትእስሳር ዝቐርቡ ክስታት፡ ዝተፈለየ ድንጋገ እንተዘይሃልዩ፡ ዘይንቀሳቐስ ንብረት ምስ ዋጋ ክራይ ወይ ብዘይ ዋጋ ክራይ ንምምላስ፣ ንምምቕቓል ዘይንቀሳቐስ ንብረት፣ ኣብ ዘይንቀሳቐስ ንብረት ዘህሉ ዝኾነ ካልእ መሰል ወይ ረብሓ ንምውሳን ፣ ወይ ኣብ ልዕሊ ዘይንቀሳቐስ ንብረት ንዝወረደ ጉድኣት ካሕሳ ንምሕታት ዝቐርብ ክሲ፡ እቲ ንብረት ኣብ ዝርከበሉ ቦታ ዘሎ ቤት ፍርዲ ይቐርብ። ንዘይንቀሳቐስ ንብረት ዝምልከት ክሲ ኣብ'ቲ ዘይንቀሳቐስ ንብረት ዝርከበሉ ቦታ ክሲ ክምስረት ካብ ዘድልየሉ ገለ ምኽንያታት ቤት ፍርዲ ናብ'ቲ ዘከራኽር ዘሎ ንብረት ዝርከበሉ ቦታ ብኣካል ብምኻድ ኩነታት ዘከራኽር ዘሎ ንብረት ምምርማር፡ ምስማዕ መሰኻኽር፡ ብክኢላታት፡ ሸማግለታትን ካልኦት ዝምልከቶም ሰባት ተሰኒኻን ተወኪሶም ምዕቃን ቦታን ምምርማር ሰነዳትን ከድሊ ስለ ዝኽእል ኢዩ።

ኣብነት፡ ኣብ ተሰነይ ዝርከብ ገዛ ዝተደኮሉ መሬት ምድፋእ ደረት ምስሕሓብ ተፈጢሩ ክሲ ኣብ ኣስመራ እንተ ተመስሪቱ ኑቲ ተደፊኡ ዝበሃል ዘሎ መሬት ብኣካል ብምኻድ ምርኣይ ወይ ድማ መሰኻኽር ምስማዕ ከድሊ ስለ ዝኽእል፡ መሰኻኽር ካብ ተሰነይ ናብ ኣስመራ ክመጽኡ፡ ሰነዳት ካብ ተሰነይ ክለኣኽን ናይ ዲያት ቤት ፍርዲ ካብ ኣስመራ ናብ ተሰነይ ምኻድ ከስዕብ ይኽእል። ኣብ ክንዲ'ዚ ኩሉ ድኻም፡ ሳዕልን ታሕተን ምንዋሕ ግዜን ክሳራን ዘስዕብ፡ ኣብ ተሰነይ ወይ ኣብ ባረንቱ ዝርከብ ቤት ፍርዲ ኑቲ ጉዳይ መርሚሩ ክውስን ክኽእል ኣለዎ።

ኣብ ልዕሊ ሰብነት ወይ ዝንቀሳቐስ ንብረት ንዝወረደ ጉድኣት ካሕሳ ዝምልከት ክሲ፣ ብምርጫ ከሳሲ እቲ ጉድኣት ኣብ ዝተፈጸመሉ ቦታ ኣብ ዝርከብ ቤት ፍርዲ፣ ወይ ኣብ ተኸሳሲ ኣዘውቲሩ ዝኡብረሉ፣ ንግድ ዘካይደሉ ወይ ብውልቁ ንረብሓ ዝሰርሓሉ ቦታ ዝርከብ ቤት ፍርዲ ይምስረት።

ሓደ ቤት ፍርዲ ንሓደ ጉዳይ ሰሚዑ ዝውስን ሃገራዊ፡ ንዋታውን ከቡቢያውን ኽሉ-ስልጣን ምስ ዘህልዎ ጥራይ ኢዩ። ሓደ ካብ'ዞም ሰለስተ ዓይነት ክሉ-ስልጣን ምስ ዘይህልዎ ግን፡ እቲ ቤት ፍርዲ ኑቲ ጉዳይ ንምርኣይ ስልጣን ስለዘይህልዎ ኑቲ ክሲ ክዕጽዎ ወይ ኑቲ ክሲ ኩዒ ኽሉ-ስልጣን ናብ ዘለዎ ቤት ፍርዲ ክሕልፎ ይግባእ።

3 ተኸራኸርቲ ወገናት

ኣብ'ዚ ጽሑፍ'ዚ ኣብ ሓደ ጉዳይ ክከራኸሩ ዝኽእሉ ሰባት በዓል መን ከም ዝኾኑ? መን ይኸስስ? መንከ ይኽሰስ? ከመይ ዝበሉ ሰብ ጉዳይን ጉዳያትን ኢየም ተጣሚሮም ክቐርቡ ዝኽእሉ ዝበሉ ኣርእስትታት ብዕምቆት ክፍተሹ ኢየም። ኣብ መብዝሕትኡ መዋግብቲ፡ እቶም ሰብ ጉዳይ ከሰስትን ክስሱን ጥራይ ኮይኖም፡ ኣብ ገለ እዋን ግን ካብኦም ወጻኢ ካልኦት (ጣልቃ ኣታዊ ወይ'ውን ሳልሳይ ኣካል ክሱስ) ክውሰኹ ዝኽእሉሉ ኩነታት ይፍጠር ኢዩ።

ሲቪላዊ ስርዓት ሃገረ-ኤርትራ፡ ሓደ ሰብ ኣብ ሓደ ኣብ ቤት ፍርዲ ኣብ ዝቐረበ ጉዳይ ንክሳተፍ ሕጋዊ ብቕዓት ክህልዎ ከም ዝግባእ ይድንግግ። እቲ ሰብ ብስሙ ኣብ ሓደ ጉዳይ ወይ መሰርሕ ዳንነት ኣትዩ ከም ከሳሲ፣ ኣንጻር ተኸሳሲ ወይ'ውን ካልኦት ዓይነት ሰብ ጉዳይ ክከራኸር እንተደኣ ኮይኑ ብሕጊ ዘይብቑዕ ዝተባህለ ክኾውን የብሉን። እቶም ብሕጊ ዘይብቑዓት ዝበሃሉ ሰባት፣ ከምቲ ንሕጊ ሰብነት ኣብ ዝምልከት ጽሑፍ ዝተገልጸ፡ ትሕቲ 18 ዝዕድሜኦም ሰባት፡ ናይ ኣእምሮ ሕማም ዘለዎምን ብቤት ፍርዲ ዝተኣገዱ ሰባትን ኢየም። ሕጋዊ ብቕዓት ዘይብሎም ውልቀሰባት ብመገዲ ሕጋዊ ወኪሎም ኢየም ክኸሱን ክኽሰሱን ወይ ክከራኸሩ ዝፍቀደሎም። ኣብ ሓደ ጉዳይ ከም ተኸራኻሪ ወገን ኣትዩ ክዋሳእ እንተኾይኑ፡ ክማላእ ዘለዎ ቀዳማይ ረቛሒ፡ ህላወ ሕጋዊ ብቕዓት ምርግጋጽ ይኸውን። እዚ ንኹሎም ሰብ ጉዳይ ዝምልከት ኮይኑ፣ ነፍሲ ወከፍ ዓይነት ተኸራኻሪ ወገን ብዝወሃቦ ከማልኦም ዝግባእ እዞም ዝስዕቡ ረቛሒታት'ውን ኣለው።

3.1 ከሳሲ

ዝኾነ ሰብ ከም ከሳሲ ኮይኑ መዝገብ ክኸፍት እንተደልዩ፡ ኣብ'ቲ ጉዳይ ስሩዕ መሰል ክህልዎ ይግባእ። ሓደ ሰብ ስሩዕ መሰል ኣለዎ ዝበሃል እቲ ሰብ ኣብቲ ጉዳይ ጭብጥ ረብሓ ሃልዩዎ፡ እቲ ዘልዕሎ ዘሎ ክሲ ብጭብጥ ዝተወጸዐን ወይ ረብሓኡ ዝተተንከፈ ክኸውን ይግባእ። ኣብቲ ጉዳይ ረብሓ ዘይብሉ ሰብ፡ ከሳሲ ክኸውን ኣይክእልን። ሓደ ሰብ ኣብ'ቲ ጉዳይ ስሩዕ መሰል ኣለዎ ተባሂሉ ከሳሲ ክኸውን እንተኾይኑ እዞም ዝስዕቡ ነገራት ክማልኡ ይግባእ፡

ሀ. እቲ ንክሲ ምኽንያት ዝኾነ ረብሓ፡ ብሕጊ ተፈላጥነት ዘለዎ ክኸውን ይግባእ። እቲ ተተንኪፉ ዝበሃል ዘሎ ረብሓ፡ ብባህልን ልምዲን ጥራይ ዝፍለጥ ብዘኾነ ሕጊ ተፈጻምነት ዘይብሉ ምስ ዝኸውን፡ ናይ ምኽሳስ መሰል ኣይህልውን።

ንኣብነት፡ ሓደ ገዛ ክሰርሕ ዝደለየ ተቐማጣይ ሓንቲ ዓዲ፡ ቀድሚ ሕጂ ገዛ ክሰርሑ ብወረራ ዝሓዝዎም ሰባት ምሕጋዝ ስለ ዝኣበዩዎ፡ ኣብ ልዕሊኦም ክሲ ይምስርት። እቲ ጉዳዮም ዝበሎ ዘሎ ነገር ብልምዲ ናይ'ቲ ከባቢ ተፈላጥነት ይሃልዎ ድኣምበር፡ ዝኾነ ሕጋዊ ድጋፍ ስለ ዘይብሉ ክሲ ንክቐርብ ስሩዕ መሰል የብሉን።

ለ. እቲ ክኸሰስ ዝደሊ ዘሎ ሰብ፡ ብውጽኢት ናይ'ቲ ጉዳይ ብቐጥታ ዝረብሕ ክኸውን ይግባእ። ብውጽኢት ናይ ሓደ ጉዳይ ክረብሑ ዝኽእሉ ሰባት ብዙሓት ክኾኑ ይኽእሉ ኢየም። እንተኾነ እቶም ካብ'ቲ ጉዳይ ብቐጥታ ረብሓ ዘለዎም ጥራይ ኢዮም ክሲ ናይ ምቕራብ ስሩዕ መሰል ዝህልዎም።

ኣብነት፡ ኣቶ ሃይለ ምስ መሳርሕቶም ይብኣሱ እሞ፡ መሳርሕቶም ብሓዲን ስለ ዝሃረምዎም ናይ ኣካል ጉድኣት ወሪድዎም ንሰለስተ ወርሒ ኣብሉ ይኸውን ኣብ ሆስፒታል ድሕሪ ምጽናሕ ይወጹ። ደቆም ንኣቶ ሃይለ፡ ኣቦኦም ናይ ኣካል ጉድኣት ስለ ዝበጽሖም ካሕሳ ንምሕታት ክሲ እንተመስረቱ'ኳ፡ ስሩዕ መሰል ስለዘይብሎም ክሶም ብቤት ፍርዲ ንጹግ ይኸውን። ወላ'ኳ ደቆም ንኣቶ ሃይለ ቡቲ ዝወሃብ ካሕሳ ኣቡኦም ስለ ዝረብሕ ብተዘዋዋሪ መገዲ ዝረብሑ እንተኾኑ፣ ረብሓ ደቂ ኣቶ ሃይለ ቀጥታዊ ስለ ዘይኮነ መሰል ምኽሳስ ኣይህልዎምን።

3.2 ክሱስ

ሲቪላዊ ስርዓት፡ ሓደ ሰብ ክሱስ ዝኾውን ከሳሲ ካብኡ ዝሓቶ ዳኝነት ምስ ዝህሉ ጥራይ ምዃኑ ይድንግግ። ዕማም ኣብያተ ፍርዲ ኣብ ዘይተጨበጡ ጉዳያት ሓሳብ ምሃብ ዘይኮነ፣ ተወጺዖ ንዝበል ወገን ፍትሒ ንምሃብ ኢዩ።

ጣልቃ ኣታዊ

ብመሰረት ሕጊ ሲቪላዊ ስርዓት፡ ሓደ ኣብ መሰርሕ ዳኝነት ኣብ ዘሎ ጉዳይ ረብሓ ኣለኒ ዝብል ውልቀ ሰብ፡ ኣብ'ቲ ጉዳይ ኣትዩ ክኸራከር ተኽእሎ ኣሎ። እቲ ረብሓ ኣለኒ ዝብል ሰብ ኣብ'ቲ ጉዳይ ጣልቃ ክኣቱ እንተኾይኑ፣ ብቐጥታዊ ውጽኢት ናይ'ቲ ጉዳይ ዝወሃብ ውሳኔ ወይ ትእዛዝ ዝረብሕ ወይ ብኣንጻሩ ዝጉዳእ ክኸውን ይግባእ። እዚ ከም'ዚ ዓይነት ሰብ ኣብ ሓደ ጉዳይ ጣልቃ ክኣቱ እንተኾይኑ፣ እቲ ዝቐረበ ዘሎ ክርክር ብኸመይ

መልክዕ ንረብሓኡ ወይ መሰሉ ከም ዝትንክፍ ብምዝርዛር፡ ናብ ቤት ፍርዲ ምልክታ ከቕርብ ይግባእ። እቲ ቤት ፍርዲ ኑቲ ምልክታ ድሕሪ ምምርማር ኣመልኪቱ ብውጽኢት ናይ'ቲ ጉዳይ ረብሓኡ ዝትንክፍ ኮይኑ ምስ ዝረኸቦ፡ ኣብ'ቲ መዝገብ ኣትዩ ክኸራከር ክፈቕደሉ ይኽእል ኢዩ።

ንኣብነት፡ ኣቶ ሞገስ ንበዓልቲ ቤቶም ከይሓበሩ ብሓባር ዘውንንዎ መንበሪ ገዛ ንወ/ሮ ሰላስ ይሸጡለን። ሽያጢ ብውዕሎም መሰረት፡ ኑቲ ንብረት ንወ/ሮ ሰላስ ስለ ዘየረክበወን፣ ወ/ሮ ሰላስ ኣብ ልዕሊ ሽያጢ ክሲ ይምስርታ። በዓልቲ ቤት ኣቶ ሞገስ፡ ኑቲ ምስ ክሱስ ብሓባር ዘውንንኦ መንበሪ ገዛ ዝምልከት ክሲ ኣብ ልዕሊ በዓል ቤተን ከም ዝቐረበ ስለ ዝፈለጣ፡ ኣብ'ቲ መሰርሕ ዳኝነት ጣልቃ ኣትየን ክከራኸራ የመልክታ። ኣብ ልዕሊ ኣቶ ሞገስ ዝቐረበ ክሲ ውሳኔ ምስ ዝወሃበሉ ንረብሓ ኣመልካቲት (ንኣቶ ሞገስ በዓልቲ ቤቶም) ክትንድእ ስለ ዝኽእል፣ ቤት ፍርዲ ንሕቶኣን ተቐቢሉ ጣልቃ ኣትየን ክከራኸራ ክፍቅደለን ይግባእ።

3.3 ሳልሳይ ኣካል ተኸሳሲ

ሳልሳይ ኣካል ክሱስ ዝበሃል፡ ኣብ ልዕሊ ክሱስ ክሲ ምስ ቀረበ፡ ክሱስ ምስኡ ዝኽሰስ ወይ ኣብ ክንድኡ ቡቲ ክሲ ተሓታቲ ዝኾውንን ልክዕ ከም ቀዳማይ ክሱስ ኮይኑ ኣብቲ ክሲ ተመስሪቱሉ ዘሎ ጉዳይ ነፍሱ ክኢሉ ዝምጉት ሰብ ኢዩ። ሓደ ተኸሳሲ ኣብ ዘቕረቦ መከላኸሊ መልሲ፡ ኣብቲ ክሲ ዘይኣተወ ዝኾነ ኻልእ ሰብ ምሳይ ተኸሳሲ ኮይኑ ኣብ ክንዳይ ተሓታቲ ክኸውን ኣለዎ ዝብል ምልክታ ናብ ቤት ፍርዲ እንተ ኣቕሪቡ'ዩ እቲ ሳልሳይ ኣካል ተኸሳሲ ኣብቲ መሰርሕ ፍርዲ ከም ተኸራኻሪ ኩይኑ ክኣቱ ብቤት ፍርዲ ትእዛዝ ምስ ተዋህበ ኢዩ ከም ሳልሳይ ኣካል ክሱስ ኣብ ሓደ ጉዳይ ንክከራኸር ዝኣቱ። ተኸሳሲ ኑቲ ዝሕተተሉ ዘለኹ ጉዳይ ኣብርኩቶ ዝነበር ወይ ካብቲ ሳልሳይ ኣካል ክሱስ መተኣማመኒ ናይ ምርካብ መሰል ኣለኒ ኢሉ ምስ ምኽንያቱ ምስ ዝጠርዕ እቲ ሳልሳይ ኣካል ክሱስ ኮይኑ፡ ኣብ መዝገብ ዝኣቱ ውልቀ ሰብ፣ ክሱስ ብኸሳሲ ምስ ዝረታዕ ክሱስ ክኸፍሎ ንዝተወሰነ መጠን ዘከፍሎ ወይ'ውን ኑቲ ክሱስ ዝኸፈሎ ዝትክኣሉ ኢዩ።

ክሱስ፣ ኣብ'ቲ ጉዳይ ዘየለ ሰብ ከም ሳልሳይ ወገን ክሱስ ኮይኑ ክኣቱ እንተደልዩ፡ ኣብ መልሱ ስለምንታይ እቲ ሳልሳይ ኣካል ክሱስ ኣበርክቶ ክህብ ወይ'ውን ካብኡ መተኣማመኒ ናይ ምርካብ መሰል ከም ዘለዎን ዓቐን ናይ'ቲ ካብ ሳልሳይ ኣካል ክሱስ ዝሓቶ መጠን ኣበርክቶ ወይ መተኣማመኒ ብምግላጽ፡ እቲ ውልቀሰብ ኣብ'ቲ መዝገብ ክኣትወሉ ክመልክት ይኽእል። ኣብ ሞንን ወሃብ መድሕንን በዓል መድሕንን ብዘድምደም ውዕል መሰረት በዓል መድሕን ንዘሕተተሉ ጉድኣት ኣብ ክንድኡ ኮይኑ ካሕሳ ክኸፍል ወሃብ መድሕን ዝኣትዎ ስምምዕ ስለዝህሉ፡ ኣብ መብዝሕትኡ እዋን ብክሱሳት ከም ሳልሳይ ኣካል ክሱስ ኣብ ክርክር ንክኣቱ ዝሕተት ወሃብ መድሕን ኢዩ።

ንኣፍልጦ

ሱሌማን ኣሕመድ

ባህርያትና ብምንታይ ይጽሎ?

ኣቃውማ ኣካላትና ኣገዳሲ ዝተሓላለኸ ኢዩ። ዝተወሰነ ክፍሊ ኣካላትና እንተተንኪፉ ነቲ ካልእ ክፍሊ ከጸልዎ ግድን ኢዩ። ሓደ ብጸዩ ኣብ ሓደጋ ሞት ዘሎ ሰብ፡ ፈተና ሃልዩዎ ከጽንዕ ምስ ዝፍትን፡ ሓሳቡ ኣብቲ ብጻዩ ስለ ዝዘዘ፡ እቲ ትምህርቲ ብግቡእ ክርድኦ ኣይክእልን።

ውልቃዊ ባህርያትና ንምፍላጥ ሓያሎ ረቛሒታት ምምርማር ኣገዳሲ ኢዩ። እትዓበየሉ ከባቢ፡ መበቆላዊ ዘርኢ፡ ኩነታት ትምህርቲ ...ወዘተ፡ ገለ ካብቶም ንጠባይና ዝጸልዉ ረቛሒታት ኢዮም። ካብዚኦቶም ተፈልዮም ዝረኣዩ ተመራመርቲ ስነ-ኣእምሮ 'ንባህርያትና ዝጸልዉ ስነ-ህይወታውያን ነገራት' ኢሎም ዝጠቕስዎም'ውን ኣለዉ። ንሳቶም፡-

ስርዓት-መትኒ

ስርዓት-መትኒ ኣብ እካይዳ ንጥፈታት ሓያሎ ጽልዋ ኣለዎ። ንባህርያትና ድማ ብግቡእ ይጸልዎ፡ "ብዘይ ንጥፈታት ስርዓት-መትኒ እንታይ ዓይነት ህይወት መሕለፍና ነርና?" እስከ ንበል። ከንርኢ፡ ክንሰምዕን ክንስሕቐን ዝኸኣለ ካብ ናይ ስምዒት ህዋሳትና ብግቡእ ከየግልእ ኣይምኸኣልናን። ክንከይድ፡ ክንሓስብ፡ ክንስሕቕ፡ ክንጸዎት፡ ክንበኪ፡ ክንሓርቕ፡ ክንዝረብ ዋላ'ውን ክንነብር ኣይምኸኣልናን። ክንነብር ከ ምኸኣልና ዲና...?

ሓንጎል

ሓንጎል ኣገዳሲ ክፍሊ ስርዓት መትኒ ኢዩ። ኣብ ባህርያትና ድማ ኣገዳሲ ተራ ይጻወት። ተመራመርቲ ነዚ ጉዳይ'ዚ ብኸመይ የጽንዕዎ? ሓደ ካብቶም ኣገባባት፡ 'ኤለክትሮደስ' ብዝተባህለ መሳርሒት፡ ናብ ሓንጎል ዝተወሰነ ሓይሊ ብምልኣኽ፡ ንዝተወሰነ ክፍሊ ሓንጎል ብምንቕቓሕ ኢዩ። በዚ ኣገባብ'ዚ ተመራመርቲ ኣብ ልዕሊ ድሙ ዘቶደዎ መጽናዕቲ ኣለዉ። እታ ድሙ ሃንደበት ክትብልዕን ማይ ክትሰትን ክትደሊ ተዓዚቦም። እዚ ፈተነ'ዚ ነቶም ተመራመርቲ፡ ሓንጎልና ኣብ ባህርያትና ዘሀልዎ ጽልዋ ብቐሊሉ ክስተብህልሉ ሓጊዝዎም ኢዩ።

ካልእ ምስ ሓንጎል ምትእስሳር ዘለዎም መትንታት ብግቡእ ምጽናዕ ኢዩ። ዝተወሰነ ክፍሊ ሓንጎልና እንተተበላሸዩ ወይ ስርሖ እንተቋሪጹ፡ እቲ ምስኡ ርክብ ዘለዎ መትኒ ስርሖ ከቋርጽ ተዓዚቦም።

ብዘይካ'ዚ ነቲ ስርሖ ዘቋረጸ መትኒ ብምጽናዕ'ውን ኣየናይ ክፍሊ ሓንጎል ምስኡ ምትእስሳር ከም ዘለዎ ክፈልዮ ክኢሎም ኢዮም።

ጸኪ

ሓያሎ ካብ እካይዶም ንጥፈታት ኣብ ጸኪታት ሰብነትና ዝምርኮሱ ኢዮም። ጸኪ፡ ንኩነታት ዕብየትና፡ መጠን መቐት ሰብነትና ...ወዘተ ይጸልዉ።

ጸኪታት ምራቕ (ሳሊቫ ግላንድ) ከም ኣብነት እንተወሰድና፡ ኣብ ባህርያትና ልዑል ተራ ኢዩ ዝጻወት። ኣብ ኣፍና መግቢ ምስ እኣቱ ወይ'ውን ብዛዕባ መግቢ ምስ እንሓስብ፡ ጸኪታት ምራቕ ናብ ኣፍና ምራቕ ይሰዱልና።

ድቃስ

እንድቕሶ ብዝሒ ሰዓታት፡ ለውጢ ኣብ ናይ ድቃስ ሰዓታት፡ ሕልሚ ...ወዘተ ኩሎም ንባህርያትና ይጸልዉ ኢዮም። ድቃስ ግና ማዕረ ክንደይ ኢዩ ዘገድሰና?

ኣብ ዝተፈላለዩ ኢንዱስትሪታት ከም እስተባህለ፡ ብፍላይ ኣብ ፋብሪካታት፡ ፍርያት/ምህርቲ ኣብ መዓልቲ ሰሙይ ውሑድ ኢዩ። ካብ ሰለስ ንደሓር ግና እቲ ስራሕ እናረሰነ ኢዩ ዝኸይድ። ከም ወጽኢቱ ድማ እቲ ፍርያት ኣብ ዝለዓለ ጥርዙ ይበጽሕ። እዚ ዝኾነሉ ምኽንያት፡ መብዛሕትኦም ሰራሕተኛ ዓርቢ፡ ቀዳምን ሰንበትን ምሸት ኣብ ምዝንጋዕ ኢዩ ዘሕልፉ፡ ውሑድ ሰዓታት ጥራሕ ኢዩ ዝድቅሱ። በዚ ድማ፡ ኣብ መዓልቲ ሰሙይ ዝሰርሕዎ ስራሕ ብኡ መጠን ውሑድ ይኸውን።

ውሑድ ድቃስ ንጥፈታትና ዝሑል ከም ዝኸውን ይገብሮ። ተመራመርቲ ነዚ ጉዳይ እዚ ንምርግጋጽ ሓያሎ መጽናዕትታት ኣካይዶም ኢዮም። ንሳቶም ነቶም መጽናዕቲ ንኸካይዱሎም ዝረቐሑዎም ሰባት ኣብ ክልተ ጉጅለታት መቐልዎም። እቲ ሓደ ጉጅለ ሕክምናዊ ረድኤት እናሃቡ ን72 ሰዓታት ከይደቀሱ ከም ዝጸንሑ ገበርዎም። እቶም ሓደ ጉጅለ ድማ፡ ካብቲ መዓልታዊ ዝድቅስዎ ዝነበሩ ንውሓት ሰዓታት (ማለት 8 ሰዓታት)፡ ሰለስተ ሰዓታት ከም ዘጉድሉ ገበርዎም። ብድሕሪ'ዚ ፈተና ከም ዝወስዱ ገበሩ። እቶም ን72 ሰዓታት ከይደቀሱ ዝጸንሑ ሰባት፡ ካብቲ ከምጽእዎ ዝነበሮም ነጥቢ ብ24.5 % ማእታዊት ዝተሓተ ኮይኑ ረኺቦም። ናይ'ቶም ሰለስተ ሰዓታት ዝጎደሎም ዝደቀሱ ሰባት ዘምጽእዎ ነጥቢ ድማ ብ14.9% ዝወረደ ተረኺቡ።

ምንጪ፡- Health Today

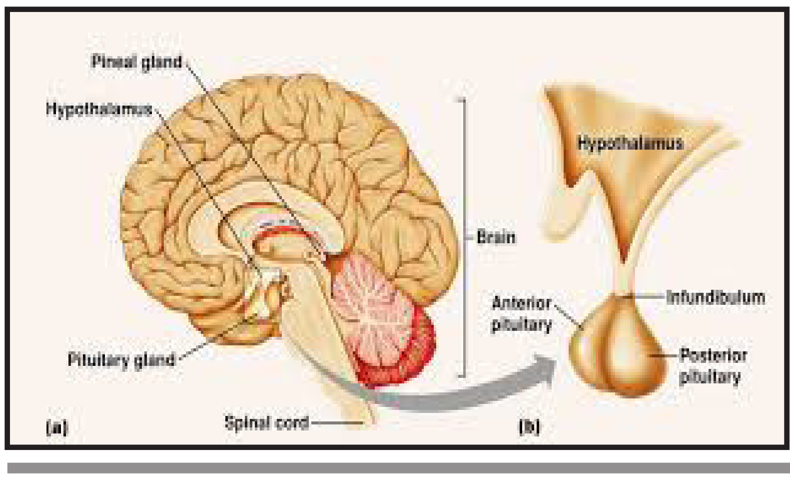

ውህደት ሰብነትን ስብሕን

ስብሒ ንሰብነትና ብዙሕ ጥቕሚ ወይ ጉድኣት ካብቶም ሽዱሽተ መኣዛታት መግቢ ዝተፈልየ ኢዩ። ፕሮቲንን ካርቦሃይድረይድን ሰብነትና ንዝሀልኾ ጸዓት ቀልጢፉ ንኽትክኦ ወይ ክሽፍኖ ይሕግዝ። ስብሒ ግና ኣብ ርእሲ'ቲ ቀልጢፉ ጸዓት ናይ ምሃብ ክእለቱ ኣብ ኣካላትና ተኸዚኑ ብምጽናሕ'ውን ኣብ መጻኢ ንሰብነትና ዘድልዮ ጸዓት የወፊ ኢዩ።

ሰብነትና ብሓያሎ ቲሹታት ዝተሃንጸ ኢዩ። ቲሹታት ናይ ጭዋዳ፡ ቲሹታት ኣዕጽምቲ፡ ቲሹታት ቆርበት ...ወዘተ ከም ኣብነት ይጥቀሱ። ስብሓዊ ቲሹታት ዝበሃሉ'ውን ኣለዉ።

ሰብነትና ብግቡእ ክሰርሕን ጥዑይ ክኸውንን ምጡን ስብሒ የድልዮ። ግድነታዊ ስብሒ (ኢሰንሺየል ፋት) ሓደ ካብቶም ንሰብነትና ዘገድሱ ዓይነታት ኢዩ። እዚ ዓይነት ስብሒ'ዚ ሰብነትና ካብ መግቢ ረኺቡ ንዘቃጽሎን ንዘኽዝኖን ስብሒ ይቆጻጸር። ዝያዳ ኣብ ኣንጉዕ ኣዕጽምቲ፡ ኣብ ልቢ፡ ሳንቡእ ኩሊት ድማ ይኽዘን። ብዘይ 'ኢሰንሺየል ፋት'፡ ሰብነትና ብግቡእ ሚታቦሊዝ ክገብር ኣይክእልን ኢዩ። ሓደ ወዲ ተባዕታይ ካብ ክብደት ሰብነቱ እቲ 3% 'ኢሰንሺያል ፋት' ክኸውን ኣለዎ። ናይ ደቂ ኣንስትዮ ድማ 12% ኢዩ።

እቲ ካልእ ዓይነት ስብሒ ዝተኸዘነ ስብሒ (ስቶሬጅ ፋት) ተባሂሉ ይጽዋዕ። እዚ ኣብ ውሽጢ ኣካላት ወዲ ሰብ ወይ ኣብ ትሕቲ ቆርበት ይርከብ። ጥቕሙ ዝያዳ መቐት ምፍጣር ኢዩ። ብመጠኑ'ውን ንሰብነትና ጸዓት የብርክተሉ ኢዩ። ንውሽጣዊ ኣካላትና ድማ ካብ መጉዳእቲ ይከላኸለሉ።

ደቂ ኣንስትዮ ካብ ደቂ ተባዕትዮ ዝያዳ ዝበዝሐ ስብሒ ኣብ ቆርበተን ይኽዝና። እዚ ተወሳኺ ስብሒ'ዚ ህጻን ኣብ ምንባይ ልዑል ኣበርክቶ ይገብረለን።

ኣብ ሰብነትና ዘየድሊ ስብሒ ምኽዛን ጉዳኢ ምዃኑ ሓቂ ኢዩ። ምስ ክብደትና ብምዝማድ ኣብ ሰብነትና ክህሉ ዝግባእ መጠን ስብሒ፡ ኣብ ደቂ ተባዕትዮ ካብ 12% ክሳብ 15%፡ ኣብ ደቂ ኣንስትዮ ድማ ካብ 22% ክሳብ 25% ኢዩ ክኸውን ዘለዎ።

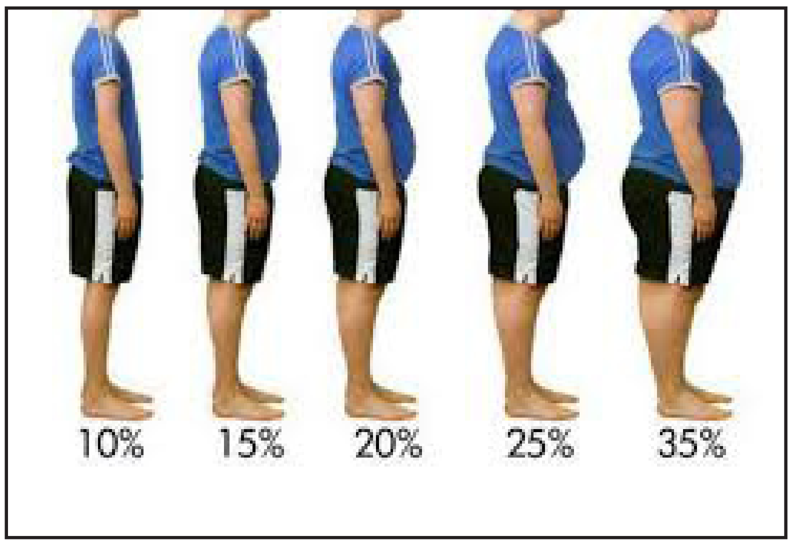

Age	Lean	Ideal	Average	Over Fat
Up to 20	2-8%	8-14%	14-21%	21-25%
21-25	3-10%	10-15%	15-22%	23-26%
26-30	4-11%	11-16%	16-21%	21-27%
31-35	5-13%	13-17%	17-25%	25-28%
36-40	6-15%	15-20%	20-26%	26-29%
41-45	7-16%	16-22%	22-27%	27-30%
46-50	8-17%	17-23%	23-29%	29-31%
51-55	9-19%	20-25%	25-30%	31-33%
56 & up	10-21%	26-31%	26-31%	31-34%

Body Fat Percentage in Men

Age	Body Fat Percentage in Women			
up to 20	11-18 %	18-23%	23-30%	30-35%
21-25	12-19%	19-24%	24-30%	30-35%
26-30	13-20%	21-25%	25-31%	31-36%
31-35	13-21%	21-26%	26-33%	33-36%
36-40	14-22%	22-27%	27-34%	34-37%
41-45	14-23%	23-28%	28-35%	35-38%
46-50	15-24%	24-30%	30-36%	36-38%
51-55	16-26%	26- 31%	31-36%	36-39%
56 & up	16-27%	27-32%	32-37%	37-40%
	Lean	Ideal	Average	OverFat

መጠን ስብሒ ሰብነትና ብኸመይ ንፈልጦ?

ውህደት ሰብነት - ኩነታት ጥዕናናን ኣብ ሰብነትና ዘሎ መጠን ስብሕን ብቐሊሉ ክገልጸልና ይኽእል ኢዩ። ሓደ ካብቲ ውህደት ሰብነት እንብሎ ድማ ኣቃውማና ኢዩ። ንሓደ ሰብ ኣቃውምኡ ተመልኪትካ ጥዕንኡ እንታይ ከም ዝመስልን ኣብ ሰብነቱ ብዙሕ ወይ ውሑድ ስብሒ ከም ዘሎን ብቐሊሉ ክትእንፍት ትኽእል ኢኻ።

ኣብዚ እዋን'ዚ ኣብ ሰብነትና ዝሎ መጠን ስብሒ ዝሕብር፡ ክኢላታት ሕክምና ዝጥቀምሉ መሳርሒ ኣሎ። ናብ ሕክምና ከይከድና ግን፡ ኣብ ሰብነትና ዝሀሉ መጠን ስብሒ ንምፍላጥ ዝሕግዝ፡ ብክኢላታት ዝተጸንዐ ኣገባብ ኣሎ። ሓደ ካብኡ ምቕሊት ሽምጢ-ምሕኩልቲ (waist – hip ratio) ይበሃል። እዚ ኣገባብ'ዚ ኣብ ምፍላጥን ምቁጽጻርን ስብሒ ሰብነትና ኣድማዒ ኣበርክቶ ከም ዘለዎ'የም ክኢላታት ሕክምና ዝዛረቡ።

ምቕሊት ምሕኹልቲ-ሽምጢ እንታይ ኢዩ?

ብቐሊል ዝበለ ኣገላልጻ ዓቐን ሽምጢ ብዓቐን ምሕኩልቲ ምምቃል ማለት ኢዩ። ኣብ ደቂ ኣንስትዮ፡ እቲ ወጽኢት 0.8 ወይ ካብኡ ንታሕቲ፡ ናይ ደቂ ተባዕትዮ ድማ 1 ወይ ካብኡ ንታሕቲ ክኸውን ይግባእ። እቲ ምቕሊት ካብኡ ንላዕሊ እንተኾይኑ ግና፡ ኣብ ኣመጋግባና ለውጢ ክንገብርን ናብ ሕክምና ብምኻድ ግቡእ መርመራ ክንገብርን የድሊ።

ምንጪ፡- Idea digezst

ትፈልጡዶ?

= ሲንጋፖር ናይ ዓለምና ዝጠዘሑ ሚልየነራት ዘለዋ ሃገር ኢያ። ሓደ ካብ ሽዱሽተ ሰድራቤታት ብውሕዱ ሓደ ሚልየን ዶላር ሃብቲ ይውንኑ።

= ኣብ ደሴት ማኪናክ (Mackinac Island) ማኪና ምዝዋር ክልኩል ኢዩ።

= ጃዱሽ ሞላይ ፓየንግ ዝተባህለ ህንዳዊ ካብ ወዲ 16 ዓመት ኣትሒዙ ገረብ ምትካል ስርሑ ኢሉ ተተሓሒዙ። ንሱ ኣብዚ ግዜ'ዚ ወዲ 47 ዓመት ኢዩ። ኣብቲ ንሱ ንልዕሊ 30 ተኸናኺኑ ዝደኮኖ 550 ሄክታር ዝሸፍን ጫካ ድማ ምስ ዝተፈላለዩ እንስሳታት ዘገዳም ይነብር ኣሎ።

= ደሴት ኦኪናዋ - ናይ ጃፓን እታ 'ምሉእ ጥዕና ዘለዋ ቦታ ናይ ዓለምና' ተባሂላ ኢያ እትግለጽ። ኣብዛ ደሴት'ዚኣ ልዕሊ 100 ዓመት ዝዕድሜኦም ኣስታት 500 ሽማግለታት ከም ዘለዋ ይንገር።

= ሩሲያ ማዕረ ናይ ፕሉቶ (ኣብ ስርዓት ጸሓይ እታ ዝከኣሰት ፕላኔት ምዃና ኢዩ) ስፍሓት ከም ዘለዋ ይንገር።

= ኣብ ካናዳ - 'ሃድሶን በይ ኣረና' ኣብ ዝተባህለ ስፍራ፡ ካብ ዝኾነ ካልእ ክፍሊ ዓለም ዝተሓተ ስሕበት መሬት ከም ዘሎ ይንገር።

= ኣብ ሴኔጋል 'ሮዝ ሕብሪ ዘለዎ' ቀላይ ኣሎ። በዚ ድማ ላክ ሮስ (Lac Rose) ተባሂሉ ይጽዋዕ።

= ጸሓይ ብሰላማዊ ውቅያኖስ በሪቓ ብኣትላንቲክ ክትዓርብ እትርእየላ እንኮ ሃገር ፓናማ ኢያ።

= ካብ ኣብ ኣመሪካ ዘለዋ መካይን ኣብ ህንዲ ዘለዉ ኩቦት ይበዝሑ።

ምንጪ፡- Fact File

ምስላታት

* ንፋለጥ እሞ ንማለጥ።

* እንጌራ ፈውሲ ጥሜት፡ ፍትሒ ፈውሲ ሞት።

* ደቂ ኣንጭዋ፡ ክረኣያ ክበላ ይእረያ።

* ዓሻስ ምወት ይናፍቕ።

* ላም ይሓርዱ፡ ብበላዕቲ ይዋረዱ።

* ካብ ጽንጽያ ዶ ሓኸለ!

* እዛ ብርኩታ፡ እምኒ ኣላታ።

* ኣቦ ዘለዎ ኣቦ ዘይብሉ ከንበዕ ኢሉ ደበኩ።

* በቕሊ ኣብ መንጎ ኣፍራስ እንተኾነት'ፈረስ ዘኾነት ይመስላ።

* ኣድጊ ካብ ሞታ ምጉታታ።

ብርሃን ንደርማስ ምዕባለ!!

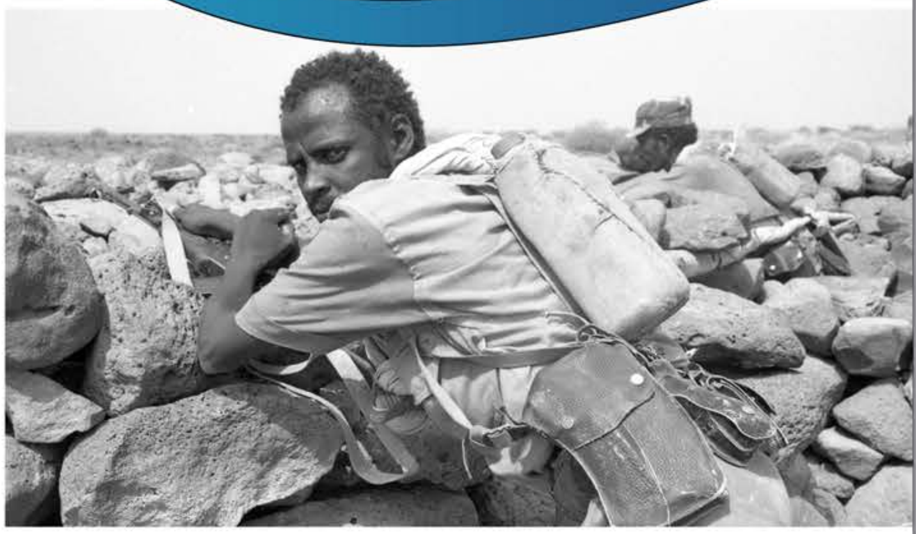

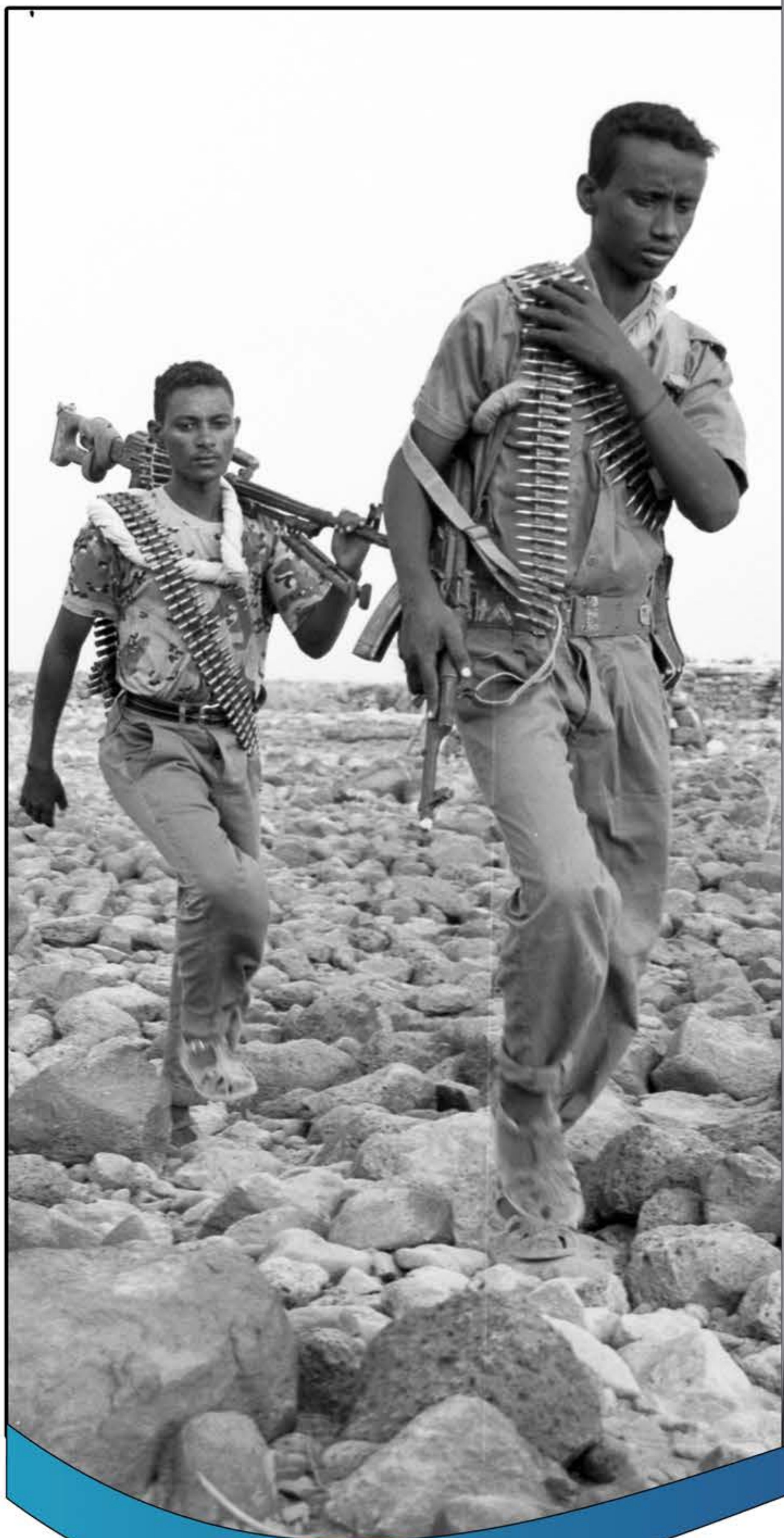

ዲዛይን፡ ታእዛዝ ኣብርሃ
ስእሊ ታእዛዝ ኣብርሃ
ዓራፋት ዑመር
የማነ ዓንደብርሃን

ሕብራዊት ብርዒ

ስለምንታይ እጽሕፍ

ሃብቶም ኢዮብ

ቅድሚ ክልተ ሰሙን ዓምዲ ሕብራዊት ብርዒ፡ ንተመኩሮ ናይ'ቲ ዓቢ ደራሲ ጆርጅ ኦርወል ብምእንጋድ ክትምልስ ፈቲናኒ፤ ካብ'ቲ ምሉእ ምልሲ ተጸቢዩ። ንሕጂ ድማ ተመኩሮ ናይ ኣን ፓወርስ እተባህለት ጸሓፊት ክንዕብብ ኢና። እቲ ማዕጾ ሕጂውን ንተኣተፍቲ ርሑው'ዩ።

ኣን ፓወርስ ጸሓፊትን ሃያሲት 'ፖፕ' ቅዲ መዚቃን'ያ። ብዛዕባ መዚቃ ካብ ፈለማ ሰማንያታት ኣትሒዛ'ያ ክትጽሕፍ ጀሚራ፤ ዝተፈላለዩ መጽሓፍቲ ኣብ ርእሲ ምጽሓፋ፡ ከም ኒውዮርክ ታይምስ ኣብ ዝኣመሰሉ ዝተፈላለዩ ዓበይቲ ጋዜጣታትን መጽሔታትን ንቕዲ መዚቃ ራፕ፡ ፖፕ፡ ሮክ ዝምልከት ስርሓት ኣቕሪባ። ኣብ'ዚ እዋን ብዛዕባ "NPR music" ኣብ ምጽሓፍ ዘላ ኰይና፡ ኣብ ጋዜጣ ሎስ ኣንጀለስ ታይምስ ድማ ከም ኣብርታኪት ኰይና ትሰርሕ። ኣን ንብሰ ባዕላ እናሓተተት እናመለሰትን ዝጸሓፈቶ ጽሑፍ ቀጺሉ ይቐርብ።

ብኸመይ ናብ'ዚ ዓውዲ (ናብ ናይ መዚቃ ጋዜጠኝነት) ኣትኺ?

ተማሃሪት ካልኣይ ደረጃ እንከለኹ፡ ኣብ ሲያትል ናይ ስኢሊ ትምህርቲ ረኺበ፡ ኣብ'ቲ እዋን ጸሓፊት ምዃነይ እፈልጥ'የ። (ምኽንያቱ ተማሃሪት ራብዓይ ክፍሊ እንከለኹ፡ ቀዳመይቲ ግጥመይ ኣብ ናይ ከባቢና "ወይዘሮ ፋጥማ" እትብሃል ናይ ቤት ትምህርትና ጋዜጣ ከም ኣሰናዳኢትን ናይ ስኢሊ ኣርታዒትን ኰይነ ሰሪሐ ነይረ'የ። ኣብ እዋን ቀልዕነተይ ብጽምዋ ዝተጠቓዕኩን ፍትወትን'የ ዝነበርኩ)። ብዝተፈላለየ ምኽንያታት ከኣ ደራፊት ናይ ምዃን ባህጊ ኣማዕቢለ።

በቃ! ኣጀማምራይ፡ ንጉጅለታት ባህሊ ኣብዮት ትምህርቲ ዝምልከት ትሕዝቶ ምጽሓፍ'ዩ ነይሩ። ሰባት ምስ'ዚ ዝተኣሳሰር ስርሓት ክህቡኒ ስለ ዝጀመሩ ምስ ግዜ እናሓየልኩ ኸይደ። ንዋዒሕ እዋን ኣብ ማስመር ድኳን ነበረ፤ ቅድም ኣብ ሲያትል ድሕሪ ኣብ ሳንፍራንሲስኮ ኣብ ዝነበርኩሉ እዋን፡ ሕቶ ሞያዊት ጉዳይ፡ ሕቶ ምንባር ቀዳምነት ሂበዮ። ኣዝዩ ስሚታዊትን ምስሉይነት ዝንብበሎን ህይወት ድማ ነበረ። ንዓይ ምጽሓፍ ስራሕ ኣይነበረን፤ በቲ ኢሉ በቲ ግን ሰባት ብዝይተጸበኹዎ መጠን ጸግዒ ናይ'ቲ ዝሰራሕክሉ'ም ክህቡኒ ጀሚሮም።

ኣብ 2006፡ ጓል ኣርብዓን ክልተን ዓመት ምስ ኰንኩ፡ ኣብ 'ሎስ ኣንጀለስ ታይምስ' ሃያሲት ናይ መዚቃ ኰይነ ክስእብ ዝቖጸረ፡ ኣብ'ቲ ዓውዲ 'ምቕጻልዶ ዘይምቕጻል' ዝብል ሕቶ ይመላለሰኒ ነይሩ። ድሮ ኸኣ ናይ ዕስራ ዓመት ተመኩሮ ኣጥሪየ ነይረ።

ብዛዕባ መዚቃ ኩሉ ግዜ እጽሕፍኳ እንተነበርኩ፡ ንኻልእ ነገራት'ውን ዓይነይ ርሑው'ዩ ዝነበረ፤ ኣብ ቤተ ማዘር ንጥፈታት ኣካይደ፡ ብዛዕባ ኣንስታውነት (feminism) ሃይማኖት፡ ፊልም ዝምልከት እጽሕፍ፡ ክልሰ-ሓሳብ ስነጽሑፍ'ውን ኣጽኒዐ፤ ኣብ ዝለኻ ሞያ ሃሉ ቀጻሊ ምሕታት ኣገዳሲ'ዩ። ምኽንያቱ ኣርእያ ዝኸተተኹ፡ ደርኺት ዝፈጥረልካ፡ ዝተፈላለየ ኩርናዓት ህይወት ንኽትድህሰስ ዝሕግዘካ፡ ኣጠማምታኻ ብምስፋሕ፡ ዋላ'ውን ምሉእ ብምሉእ ሓድሽ ኣይኹን ግና ፍሉይነት ዘለዎ ዕዮ ከተቕርብ ይሕግዘካ'የም።

እቲ ፈለማ ተምሳጥ ዝሕደረለይ፡ ረይል ማርቆስ ብዛዕባ ዓውዲ መዚቃ ዝምልከት ምጽሓፍ ዝፈትወሉ ምኽንያት ክገልጽ እንክሎ "ከም'ቲ መዚቃ ንዓይ ዝፈጥረለይ ባህታ፡ ኣብ ኣንበብቲ'ውን ከምኡ ዓይነት ስምዒት ንኽፈጥሩ'የ ዝጽሕፍ" ዝዓይነቱ ኣበሃህላ ነይሩዎ።

ዝጸለወኺ ሰባት?

ግረይ ደሮ ጠቒሰዮ ኣለኹ። ንሱ እቲ ፈለማ ብርቱዕ ጽልዋ ዝሕደረለ'የ። እታ 'ሚስተሪ ትረይን' እትብል መጽሓፉ፡ ብዛዕባ መዚቃ ብምጽሓፍ ጽቡቕ ክምዕበል ከም ዝኽእልን ነቲ ዝጀመርኩዎ ናይ ግጥሚ መጽናዕቲ ክኸቅጽሎን ኣተባቢዓትኒ። ድሕሩ ምስ ሮበርት ክሪስትጉ ጥቡቕ ርክብ ማስሪተ። ካብኡ ዓይነይ ከፊተ ንዓለም ክጸናጸና፡ ንኻልኦት ክህድስ ቅድሚ ምጅማረይ ከኣ ንኡብሰይ ጽቡቕ ገይረ ክፍትሸን ክህድሰን ከም ዘለኒ ተማሂረ። ቦብ መንፈሳዊ ኣቦይ'ዩ ነይሩ። ንእኡን ነታ 'ጸሓፊት' ጥራይ ክብላ ዓቕሚ ዘውሕደኒ በዓልተቤቱ ካሮላ ደብበልን ኣዝዩ ኣኽብሮም።

ኣለን ዊለስ ብኣካል ዘይፈልጣ'ኳ እንተኾንኩ፡ ዝሕደረትለይ ጽልዋ ግን ቀሊል ኣይነበረን። እኩብ ስርሓታ (anthology) ከም ሕሱም'የ ኣንበብዮ። እዛ ሰብ ከም ከለን ኣብሱግቦእ ዝፈልጣ ደቂ-ኣንስትዮ ጸሓፍቲ፡ ብዛዕባ ልሙድ ባህሊን ጽልዋኡ ኣብ ደቂ-ኣንስትዮን ብደቂቕ ኣስተብሂሎ ጽሒፋ። 'ሮክ ኤንድ ሮል' ከም መዚቃ ከም እትፈትዎ ግን ከኣ ሓያለ ነገሩ 'ምልዕዓል ጾታውነት'ዩ' ኢላቶ። ኣላለት ጓል-ኣንስተይቲ ኣብ መዚቃ ዘለዎ ጽልዋ ዓቢ ምዃኑን ኣእምሮ ሰባት ናይ ምጥምዛዝ ሓይሊ ከም ዝነበሮን ጥራይ ዘይኮኑ፡ ዕዳጋታት መዚቃ ኣብ ምውዕዋዕ'ውን ርእይ ተራ ከም ዝነበሮ ገሊጸቶ'ያ።

ኣብ ዝተፈላለየ መጽሔት መስርሕተይ ዝበዝሑ ኣብ ኣንስታውነት ዕቱብ ተገዳስነት ዝነበረን መንእሰያት ጸሓፍቲ ዝኾና ፈለጥተይ'ውን ብዙሕ ጸልዮናኒ'የን። እዘን መንእሰያት ጸሓፍቲ፡ ርእሰይ ብሓድሽ ኣተሓሳስባ ከም ዝምላእን ኣብ ስራሐይ ኾነ ክሕደል ከም ዘለኒን'የን ገይረናኒ።

ብዛዕባ ምጽሓፍ ባህ ካብ ዝበለኪ ነገራት?

ብመጽሓፍተይ ሕበንቲ'የ። መጽሓፍቲ ሓያሊ ኣለዎም። ኣብ ጋዜጣታት መጻልታዊ - ሰሙናዊ እናጸሓፍካ፡ መጽሓፍቲ ምድላው ዓቢ ነገር'ዩ። መጽሓፍቲ ናብ ዘልኣለማውነት'የም ዝወስዱኻ። ዓቕልን ጻዕርን ከኣ ይሓትቱ። መጽሓፍ ምጽሓፍ ብሃንደበት ዝመጽእ ነገር ኣይኮነን። ርእሱ ዝኸኣለ ናቱ ማዕርሕ ኣለዎ። ይኽፍእ ደጸብቕ ወትሩ'የ ዝጽሕፍ። እቲ ናይ ምጽሓፍ ወኒ ኣብ ዘኹ ኢንተርነት ተቐይሩ። ምስ ዝተፈላለዩ ሰባት ኣብ ፈይስቡክ ዝጸሓሓፎ'ውን ኣካል'ዚ'የ ዝብሎ። እቲ ምጽሓፍ መልክዑ ይቕይር ኣሎ።

ቀንድን ማሰረትን ናይ ምጽሓፍ ደርኺተይ ምንባበይ'ዩ። ምንባብ ካብ'ቲ ዝፈትዎ ነገራት። ምንባብ ኣብ ዝተፈላለዩ ዓውድታት። ምንባብ ኣብ . . ። ናተይ ተገዳስነት ኣብ ዓውዲ መዚቃ ይኹንምበር፡ ብዛዕባ ስነጽሑፍን ክልሰ-ሓሳብ ስነ-ጥበብን፡ ብዛዕባ ሃይማኖት፡ ብዛዕባ ፍልስፍናን ካልኦት ዓውድታትን'ውን ኣጸቢቐ ዘንብብ። ሓደ እዋን ኣብ በርክለይ፡ ስነጽሑፍ ኣሜሪካ ክጸንዕ ጀሚረ ነይረ። ነቲ ትምህርቲ ጽቡቕ ተኸታቲለዮ ስ ናይ ዶክተርት ማዕርግ ክቕበል ቀሪበ ነይረ። ይኹንምበር ብ'ኒውዮርክ ታይምስ' ነቲ ዝፈትዎ 'ህዝባ መዚቃ' ክቕርብ ጻውዒት ምስ ቀረበለይ ነቲ ትምህርቲ ኣቋሪጸዮ።

መርዓይ ንናይ ምጽሓፍ ወኒይ ብኸመይ ጸልዩዎ?

ኣብ ህይወት እትገብሮ ለውጥታት ወይ ንጽቡቕ ወይ ንሕማቕ ክጸልወካ ባህርያዊ'ዩ። ምስ በዓልቤተይ፡ ኣብ ሳን ፍራንሲስኮ ኣዳላዊት ዓምዲ እንከለኹ ኢና ፈለማ ተላሊና። ንሱ ካብ ኒውዮርክ'ዩ መጺኡ። ስለ'ዚ ናይ ኣተሓሳስባ ፍልልያት ነይሩና። ኣብ'ቲ እዋን፡ ኣነ ብዛዕባ ንቑጻሊ ምጽሓፍ ሓሳብ ኣይነበረንን ማለት። ንሱ ግን ዓቢ ትልሚ ክህልወኒ ከም ዘለዎ ኣማኺሩኒ።

ከም ዝመስለኒ፡ ኣብ ህይወት፡ በቃ ኣነ - ኣነ ናይ ምዃን ምርጫ ጥራይ'ዩ ዘሎኒ። ንኡብሰኻ ማሰልካ ምኻድ ዝመስልዎ የለን። እቲ ባህ ዝበለኒ ነገራት እናገበርኩ ኢና ምስ በዓል-እንዳይ ተራኺብና። ዋላ ሕጂ ንኣእምሮኡን ቤት ንብቡን ቀጻሊ'የ ዝፍትሽዎ። ዝበረለይ ምትሕብባር ደረት ኣልቦ'ዩ።

ስለዚ ኣብ መወዳእታ "ስለምንታይ እጽሕፍ?"

ኣስተንፍስ ስለ ዘለኹ።

ጽዋታት ናጽነት

ብዛዕባ ናጽነት ብዙሕ ተባሂሉ፡ ተጻሒፉ፡ ተዘይሙ'ዩ። ግዳ ከምወዮ ኣገሰማና ኣሌክሳንደር ፑሽኪን ዝበሎ "መሳረታዊ ወህብቶ ወዲ ኣብ" ስለ ዝኾኑ፡ ብሕጂ'ውን ዛዕባ ካብ ምዃን ዝዓርፍ ኣይኮነን። ወዲ-ሰብን ህርፋን ናጽነትን ምሕር ዝተኣሳሰሩ ስለ ዝኾኑ፡ ወዲ ሰብ ወጋሕታ እንተ ተወሊዱ፡ ህርፋት ንናጽነት ከኣ ጨሪሻታት ጸሓይ ኣብ መሬት ኣብ ዝዓለባላ ህሞት ዝተወልደ ይመስለኒ። ስለዝኾነ'ዩ ኸኣ ዝተፈላለዩ ሕብረተሰባት ኣብ ዘመናዊ ይኹን ጥንታዊ ጥበቦም 'ናጽነት' ዝዋጥርሖ። ንሕጂ'ዚ ዘንጸብርቓ ክልተ ጽዋታት ኤዞፕ ክቕርብ'የ።

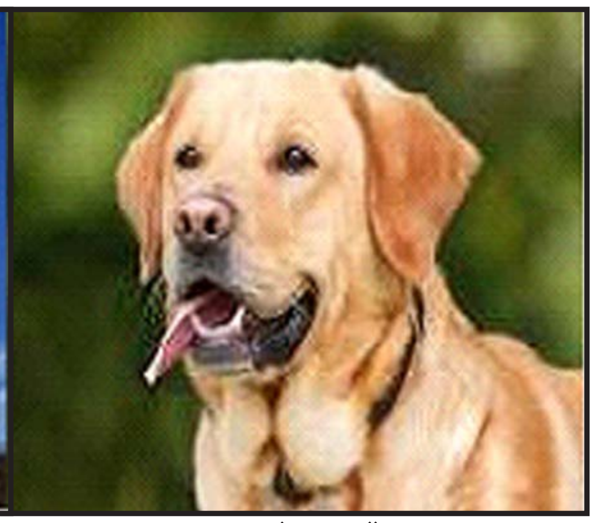

ዛንታ ከልቢን ተኹላን፡

ከም ዝፍለጥ ከልብን ተኹላን ናይ ቀረባ ኣዝማድ'የም። ምስ ግዜ ከልቢ ምስ ሰብ ተለማሚዱ ምንባር ምስ ጀመረ ተፈላልዮም። ሓደ እዋን ሓደ እምብዛ ብዕብራን ዝተጠቕዐ ተኹላን ልዕሊ ማጠን ዝጸገበ ከልብን ኣብ መገዲ ይራኸቡ።

"ኢታ ወድ ሓወቦይ፡ ኣይድሓንኻን ዲኻ ድኣ ክንዲ'ዚ ዕብራን?" በለ ኸልቢ ብኽቱር ድንጋጸ።

"ናብራ ከቢዱና፡ ኑበስና ኸኣ ከም'ዛ ትርእያ እንሀትልካ?" ተኹላ መለሸ። "ስማዕባ!"

"ሕራይ"

"ከመይ ከመይ ኢሉ ድኣ ጥዒሙካ ዘሎ?"

"እወ ግርም ኣለኹ። እንተደለኹ ስጋ ከይተጸገምኩ እንተደለኹ እንጀራ እበልዕ። ዝ'ዚ ንምምጻእ ሳዕልን ታሕትን፡ ፍቐዶ ኸባታትን ሃልኸለኽ ምባል ኣየድልየንን'ዩ። ኣብ ሰፍራይ ከለኹ፡ እቲ ዋናይ ሰዓታት ሓልዩ'ዩ ዘምጽኣለይ። እንተደለኻ ምሳይ ክማልኣካ እኽእል'ዩ። ፍቓደኛ ዲኻ?"

"ኢታ ኸልቢ ሓወይ ዝ'ዚ ድኣ እንታይ ሕቶ ደሊ'ኻሉ!"

"እሞ ደድሕረይ ምጻእ። ዝንብርኩዋ ትጉብር። ሸው እቲ ዋና ኩነታትካ ርእዩ መንፍዓትካ ማዚኑ ከም'ቲ ናተይ መግቢ ክህበካ'ዩ።"

ከም'ዚ ተበሃሂሎም ምሽት ምድሪ ናብ እቲ ኸልቢ ዝቕመጠሉ ግዛ ኣተዉ። እቲ ዋና መጺኡ ኸኣ ንኽልቲኦም ክሳደም ብገመድ ኣሲሩ ስጋ ሃቦም። ከልቢ ብኡ ንቡኡ ኽበልዕ ከሎ ወዮ ተኹላ ግን ብሕርቃን ዝኣክል ፈጺሙ ኣይበልዐን። መሬት ኣብ ምውጋሑ እቲ ዋና መጺኡ ፈቲሑ መግቢ ሃቦም። ንሱ ምስ ከደ ፥

"ካን እዚኣ'ያ እታ ናብራኻ?" ሓተተ ተኹላ።

"እወ"

"እንታይ ድኣሉ እዚ ኣብ ክሳድካ ዘሎ ቆሰሊ'ኸ?"

"ናይ'ዚ ዝኣሰሮ ገመድ............."

ከልቢ ብሕፍረት ከደንን ጀመረ።

"ዋይ ሓወይ! ካብዛ ናትካ ምቾት ምስ ጥሜት ናጽነት ትበልጽ። እቲ ኣብ ክሳድካ ዘሎ ገመድ ክሳብ ዝቖርጸካ ምጽባይ እንታይ ኣምጽኦ?" ኢልዎ ኣጸቢቑ ከይወግሐ ካብ'ቲ ከባቢ ክርሕቕ ጉያ ተተሓሓዘ። ካብ'ታ ዕለት እቲኣ ጀሚሩ ኸኣ፡ ከልቢ ንሓዉ ተኹላ ተማልኣኒ በሉ ንኽጽውዖ "ውሕ ውሕ" እናበለ ይነብሕ ኣሎ።

እዚ ጽዋ ኣብ ጠቢዩ ባህልታት ብዝተፈላለየ መልክዕ ዝቐርብ ኰይኑ፡ መልእኽቱ ንኹቢድኻ ክትብል ናጽነትካ ክትሽይጥ ከም ዘይብልካን ናጽነት ልዕሊ ኹሉ ከም ዝኾነን'ዩ። ሓንቲ ዓባይ ኣደ ወላዳ ካብ ዓይና ርሒቑ ንዓመታት ከይርአየቶ ግን ወርትግ ዝበኾሉ ካብ ዝሰደዳ፡ ኣብ ቅድሚ ዓይና ኰይኑ ምስኣ 'ጨቕም' ክብል ትመርጽ። ዝ'ዚ ኣብ ኣደታትናን ኣሓትናን ክንዕዘቦ ንኽእል ኢና።

እታ ካልኣይቲ ጽዋ ናይ ኤዞፕ፡ ኣብ መንጎ ኣድጊ በረኻን ኣድጊ ገዛን ንዝተገብረ ምይይጥ'ያ እትገልጽ። እዋኑ ናይ ደርቂ እዋን ብምንባሩ፡ ኣግራብ ኾቲጸም ሳዕርን ቈጽሉ-መጽልን'ውን ኣሰርም ኣይነበረን። በዚ ኸኣ ኩሎም እንስሳታት ብጥምየት ተጠቒዖም። ኣብ ከም'ዚ እዋን ከኣ'ዩ ኣድጊ በረኻ "ናብ ወዲ ሓትነይ ከይደ ድሃይ ክገብር" ኢሉ ዝቐለ። ብኣጋጣሚ ኰይኑ ድማ ምስ ወድ ሓትንኡ ኣብ መገዲ ደራኸበ። ድሕሪ ሓያሎ ሰላማን ጥዮቓን "ኢታ ወድ ሓትነይ። እንታይ ረኺብካ ድኣ ክንድ ኸሲእ ኰይንካ" በለ በዓል በረኻ።

"ዓመይ ሳዕሪ ሓሰር፡ ዱቁ ሓሰር ንዓይ እንታይ'ሞ ኸበልዕ'ዩ፡ ኣሎ ዝበሃል ዝብልዖ'ዩ ዝህበኒ" መለሸ በዓል ገዛ።

"እሞ ንዓይሲ ምሳኻ ምንባር እንታይ ምበለኒ?"

"ጸገም የብሉን። ንዓ ስዓበኒ።"

ግዳ ብጐስ ከይበሉ ብሰኪዮት እተጠምረ ሓሰር ተሰኪሞም ዝሓልፉ ኣእዱግ ረኣዩ። እቲ ጽዕነት እምብዛ ኸቢድ ምንባሩ ከይኣክል፡ ኣብ ርእሱኡ ኸኣ እቶም ዋናታት ብዱላ እናዘበጡ "ቻ! ቻ!" ክብልዎም ዝተዓዘበ በዓል በረኻ ተገረመ።

"እዞም ኣሕዋት ድኣ እንታይ ወሪድዎም?"

"ተጻዒናም ይኸዱ ኣለው፡" በዓል ገዛ ሕፍረት ጉልበቱ። ህይወት ገዛ ኸኣ ሓንቲ'ኳ ከየትረፈ ገሊጹሉ።

"ወድ ሓትነይ፡ ንሸኻ ዘይከውንካ ኣነ'የ ክማልኣካ ዘሎኹ። በል ናብራኹምሲ ርኢናዮ፤" ብምባል ናብ'ቲ ከም ባህጉ ዝሃንደረሉ በረኻኡ ተመርቀፈ።

ስፖርት

ዮናታን ገብረሂወት yogh@zena.gov.er

ሎው ኣብ ኮንፈደረሽን ካፕ ፈተነ ክገብር ይውጥን

ጆኣኪም ሎው ኣብዚ ክረምቲ ሩስያ ኣብ እተኣንግዶ ውድድር ኮንፌደረሽን ካፕ ፈፋ፡ ንዓበይቲ ከዋኽብቲ ተጻወትቱ ከዕርፍ መረጹ ኣሎ። እዚ ሻምፕዮን ዓለም ዝኾነ ኣሰልጣኒ፡ ንዓመታ ኣብ ንካየድ ተባዛኒ ውድድር ዋንጫ ዓለም 2018 ንምሕዳስ እዩ ሕጂ ብኻልኦት ተጻወትቲ ክምኩር ዝወሰነ።

ጂሮም ቦኣቲንግ፡ ማርዮ ጎመዝ፡ ማት ሃመልስ፡ ሳሚ ኩዲራ፡ ቶኒ ክሩስ፡ ቶማስ ሙለርን መሱት ኦዚልን ብምሉኦም ዕረፍቲዚ መፈጸምታ ዓመተ ስፖርት ተዋሂቡዎም ብምህላው፡ ካብታ ንሩስያ እተምርሕ ጋንታ ዝተርፉ ተጻወትቲ ጀርመን እዮም። ናይ ክንፊ ተጻዋታይ ቦሩስያ ዶርትመንድ ማርኮ ረወስውን እንተኾነ ኣብዚ ቐረባ ወቕቲታት ብዘጋጠሞ ተደጋጋሚ መጉዳእቲ ከዕርፍ ከምዝደሊ ድሕሪ ዘቕረቦ ርእይቶ ኣሰርቶም ኣብቲ ውድድር ዘይርኣዩ ጀርመናውያን ከዋኽብቲ ይስዕቡ። ማርዮ ጎትዘ፡ ማኑኤል ኑዌር፡ ቡዲክት ሆወድስን ጁሊያን ዊግልን ብሰንኪ ማህሰይቲን ሕማምን ኣቐዲሞም እዮም ካብታ ጋንታ ወጺኦም።

ሎው ኣብታ 23 ዝኣባላታ ጋንታኡ፡ ንዓባይ ሃገራዊት ጋንታ ጀርመን ወኪሎም ዘይፈልጡ ሸውዓተ ሓደስቲ ተጻወትቲ ክመርጽ እንከሎ፡ ካልኦት ኣብ ሓሓደ ጸወታ ዝተሰለፉ ሰለስተ ምርቑሓ እውን ተፈሊጡ። እዚ ዕውት ዓሳሚ፡ ካብቶም ኣብ ዋንጫ ዓለም 2014 ሓበን ጀርመን ዝኾኑ ተጻወትቲ፡ ንሰለስተ - ማቲያስ ጂንተር፡ ስኮድራን መስጣፊን ጁሊያን ድራክስለርን ጥራይ ኣብ ግጥማት ኮንፌደረሽን ካፕ ክጸምዶም እዩ።

እቲ ውድድር 17 ሰነ ጀሚሩ 2 ሓምለ ዝዛዘም ኮይኑ፡ ጀርመን ኣብ ጉጅለ ክልተ ምስ ሃገራውያን ጋንታታት ካሜሩን፡ ቺለን ኣውስትራልያን ተመዲባ ኣላ። ምድብ ሓደ ድማ ንኣኣንጋዲት ሩስያ፡ ሻምፕዮን ኤውሮጳ ፖርቱጋል፡ ሜክሲኮን ኒውዝላንድን የጠቓልል።

ጁቬንቱስ ኮፓ ኢጣልያ ዓቲራ

ጁቬንቱስ ንሓንቲ ካብ'ተን (ብድምር ናይ ውሽጢ ኢጣልያን ኤውሮጳን ምዃኑ እዩ) ስሉሳዊ ዓውት ኩተመዝግብ ዘኽእላኣ ዋናጨ ዓቲራ - ንሳልሶ ረቲዓ ንኮፓ ኢጣልያዚ ዓመት ብምውናና። ኣብቲ ብቕድሚ ትማሊ ዝተሰላሰለ ግጥም ፍጻመ፡ ጁቬ ኣብ ነፍሲ-ወከፍ ቀዳሞት 12 ደቓይቕ ብሽቶታት እቲ ኣብ መጥቃዕቲ ብዘለዓለ ዝዋሳእ የማናይ ተኸላኻላይ ስጳኛዊ ዳኒ ኣልቨዝን ሊዮናርዶ ቦናቺን ንላስዮ 2ብ0 ኣሰኒፉ እያ ነታ ዋንጫ ኢዳ ዘንበረትላ።

ተጻዋታይ ባርሴሎና ዝነበረ ዳኒ ኣልቨዝ፡ ኣብ ዳሕረዎት ሓሙሽተ ጸወታታቱ ኣብ ሓሙሽተ ሽቶታት ብዘለዓለ ተዋሲኡ። እዚ ብራዚላዊ ካብ ዳሕረዋይ ክንፊ ተበጊሱ ሰለስተ ሽቶታት ከመዝግብ እንከሎ፡ ክልተ ንሽቶ ዝበቕዓ ኵዕሶስ ኣቐቢሉ።

መራሒት ሰሪ'ኣ ኢጣልያ ዘላ ጁቬንቱስ ኣብ'ዚ ቐዳመ-ሰንበት ኣብ ሜዳኣ ንክሮቶን እንተስዒራ ሻዱሻይ ተኸታታሊ ዓውት ስኩዴቶ ብኢጋ ኩተመዝግብ ትኽእል ኮይና፡ ዝመጽእ 3 ሰነ ኩተማ ካርዲፍ ኣብ እተኣንግዶ ፍጻመ ሻምፕዮንስ ሊግ ምስ ሪያል ማድሪድ ክትራኸብ እያ።

እዛ ብማሲሚላኖ ኣለግሪ እትእለ ዘላ ሓያል ጋንታ፡ ነዚ ውድድር ሰለስተ ሳዕ ብስሩዕ ክትዕወተሉ ዝኸኣለት ቀዳመይቲ ኢጣልያዊት ጋንታ እያ።

ክለባት ላሊጋ	ጸወታ	ጸ/ሸቶ	ነጥቢ
1. ሪማድ	37	63	90
2. ባርሴሎና	37	77	87
3. ኣት.ማድሪድ	37	41	75

ክለባት ሊግ-1	ጸወታ	ጸ/ሸቶ	ነጥቢ
1. ሞናኮ	37	75	92
2. ፒኤስጂ	37	56	86
3. ኒስ	37	27	77

ክለባት ቡንደስሊጋ	ጸወታ	ጸ/ሸቶ	ነጥቢ
1. ባየር ሙኒክ	33	64	79
2. ለይፕዚግ	33	27	66
3. ቦሩስያ ዶር.	33	31	61

ክለባት ሰሪ'ኣ	ጸወታ	ጸ/ሸቶ	ነጥቢ
1. ጁቬንቱስ	36	46	85
2. ሮማ	36	49	81
3. ናፖሊ	36	50	80

መበል 12 መድረ ጂሮ ዲ ኢጣልያ

መበል 12 መድረኽ ውድድር ጂሮ ዲ ኢጣልያ፡ ብዓወት ተቐዳዳማይ ክለብ ኲክ ስቴፕ ፈርናንዶ ጋቪርያ ተዛዚሙ። ኣብቲ ካብ ፎርሊ ክሳብ ረጂዮ ኢሚሊያ 229 ኪሎ ሜተር ዝሸፈነ ናይ ትማሊ መድረኽ፡ ጋቪርያ ብ5:18:55 ግዜ ፈጺሙዎ።

ሪያን ጊብሰን ብተመሳሳሊ ግዜ ሻዱሻይ ደረጃ ዝሓዘ ኣባል ዳይመንሽን ዳታ ክኸውን እንከሎ፡ ብ01 ደቒቕን 42 ካልኢትን ምስ ዝደሓረት ጉጅለ ኣብ መዛዘሚ ሕንጻጽ ዝበጽሐ ኤርትራዊ ተቐዳዳማይ ክለብ ዳይመንሽን ዳታ ናትናኤል ብርሃነ መበል 127 ተርታ ሒዙ።

ብወህሉል ግዜ፡ ተቐዳዳማይ ጋንታ ሳንዌብ - ቶም ዱሞሊን ብ52:41:08 ግዜ ክመርሕ እንከሎ፡ ናይሮ ኲንታና ካብ ሙቪስታር ናይ 2:23 ፍልልይ ተኣፊፉዎ ይስዕቦ። ኣብዚ ሮዛ ማልያ ዘውህብ ውድድር፡ ናትናኤል ብርሃነ መበል 41 ተርታ ተቐሚጡ ኣሎ። ወዲ ጋንታኡ ዳንኤል ተኸለሃይማኖት ድማ ኣብ መበል 124 ይርከብ።

ነዚ መድረኽ ዝተዓወተሉ ጋቪሮ ናይ ኲክ ስቴፕ ብ247 ነጥቢ ይመርሕ ዘሎ ኾይኑ፡ ኤርትራዊ ተቐዳዳማይ ዳንኤል ተኸለሃይማኖት ብ78 ነጥቢ ሻውዓይ ደረጃ ኣሎ። ኣብ ቀዳማኦት መድረኻት'ዚ ውድድር ማልያ ኣንበሳ ዓቐብ ዝለበሰ ዳንኤል፡ ብ23 ነጥቢ ሓምሻይ ብምዃን ክቕጽል እንከሎ፡ ብቕድሚ ትማሊ ኣብ ዝተኻየደ መበል 11 መድረኽ ቀዳማይ ዝወጸ ወዲ ጋንታኡ ዑመር ፍራይል ብ49 ነጥቢ ካብ ያን ፖላንክ ናይ ጋንታ ኢማራትስ መሪሕነት ተረኪቡ።

ብጋንታ መራሒት ዘላ ሙቪስታር እያ። እዛ ጋንታ ብ158:17:43 ግዜ እያ ኣብ ቅድሚት ዘላ። ኣፍሪቃዊት ክለብ ዳይመንሽን ዳታ ከምዝጸንሓቶ መበል 13 ኣላ።

ውድድር ጂሮ ዲ ኢጣልያ 2017 ሎሚ ብመበል 13 መድረኽ ክቕጽል እዩ። በዚ መሰረት ተቐዳደምቲ ካብ ረጂቶ ኢሚሊያ ናብ ቶርቶና 167 ኪሎ ሜተር ክሽፍኑ እዮም።

ሞናኮ ንጸብላልነት ፒኤስጂ ኣብ ሻምፕዮንነት ሊግ-1 ትገትእ

ብቕድሚ ትማሊ ንሰይንት-ኢቴን ዘሰነፈት ሞናኮ፡ ድሕሪ 1999-2000 ንመጀመርታ ግዜኣ ተዓዊቲት ውድድር ሊግ-1 ክትከውን በቒዓ። እዛ ብሊዮናርዶ ያርዲም እትዕለም ጋንታ ነዚ ዓወት ንምርግጋጽ፡ ክልተ ዕድል ሒዛ እያ ኣንጻር ሰይንት-ኢቴን ገጢማ። ኪሊያን ምባፐ ቅድሚ ዕረፍቲ፡ ቫለሪ ጀርመይን ኣብ ተወሳኺ ግዜ ብዘመዝገቡወን ሽቶታት 2ብ0 ብምዕዋት ድማ ነጥባ ናብ 92 ኣበሪኻ።

እዚ ንሞናኮ ኣብ ውሽጢ 17 ዓመት ፋልማይ ዓወታ ክኸውን እንከሎ፡ ብድምር ከኣ ሻምናያ ኮይኑ ተመዝጊቡ ኣሎ። በዚ ድማ ኣብ ላዕለዋይ ውድድር ሊግ-1 ፈረንሳ ዝጸንሐ ዕብለላ ክለብ ፓሪስ ሴንት ጀርመይን ኣብቂዑ። ሃብታም ክለብ ፒኤስጂ ካብ 2012-13 ጀሚራ ኑቲ መድረኽ ብተኸታታሊ ተቐጻጺራቶ ብምጽንሓ፡ ብንውሓት ዕብላለኣ ድሕሪ'ታ ኣብ መንጎ 2001-2008 ዝነበረ እዋን ሸውዓተ ተኸታታሊ ዘውዲ ዝደፍኣት ሊዮን ትስዕብ።

ኣብ 2013 ንጽዋእ ሱፐር ሊግ ምስ ኦሊምፒያኮስ ዝዓተረ ኣሰልጣኒኣ ያርዲም፡ ሰነ 2014 ኣብ ስታድዩም ሎዊስ እግሩ ካብ ዘንበር ንድሓር እዚኣ ቀዳመይቲ ዋንጫኡ እያ። ንኣሽቱ ተጻወትቲ ብምእላይን ዛጊት ኣብ 37 ግጥማት ሊግ 104 ሽቶታት ብምምዝጋብ ኣብ መጥቃዕቲ ዝሓየለት ጋንታ ብምህናጽን ነዚ ናይ ውድድር ወቕቲ ክዕውተሉ ብዝኽኣሉ ኣድናቖት ረኺቡ ኣሎ።

ሓንቲ ጸወታ እንክተርፋ ሻምፕዮን ዝኾነት ሞናኮ፡ ሽዱሽተ ካብ ተጻወትታ ምስ ምርጽቲ ጋንታ ሊግ-1 ናይዚ ዓመተ ስፖርት ተረቑሒም ኣለው። እዛ ኣብዚ ዓመት 21 ሽቶታት ሊግ ብዘመዝገበ ራዳመል ፋልካኦ እትምራሕ ክለብ፡ ካብ ውድድር ሻምፕዮን ወጺኣ፡ ኣብ ሻምፕዮንስ ሊግ ኤውሮጳ ክሳብ ናይ መወዳእታ ኣርባዕተ ክለባት ገስጊሳ እያ። ኣብ ግጥም ፍጻመ ኮፓ ደ ላ ሊግ ከምኡ'ውን ፍርቂ ፍጻመ ኮፓ ደ ፍራንስ በጺሓ ነይራ፡ የግዳስ ኣብ ክልቲኡ ብመወዳድርታ ፒኤስጂ ተረቲዓ።

ስታድዩም ካሊፋ ቕድሚ ሓሙሽተ ዓመት ጸወታ ምእንጋዱ ድሉው ኮይኑ

ኣብ 2022 ንዝካየድ ጽዋእ ኵዕሶ እግሪ ዓለም ንምእንጋድ ዝተረቘሐት ሃገረ ቀጠር፡ ካብ'ዚ ግዜዚ ጀሚራ ኑቲ ግጥም ንኸካየደሉ ሓሙሽተ ዓመትን 186 መዓልታትን ዝተረፎ ምእንጋዱ፡ ንስታድዩም ካሊፋ ብዝበለጸ ኣገባብ ብምድላው ምሉእ ብምሉእ ኣጻፊፋ ወዲኣ ኣላ።

ምእንጋድ ጽዋእ ዋንጫ ዓለም ኣብ ክፍሊ ዓለም ኤስያ ንኻልኣይ ግዜኡ ይካየድ ምህላው ዝፍለጥ ኮይኑ፡ እዚ ኣብ ቐጠር ዝካየድ ዘሎ ምድላዋት ኣዝዩ ዝዓበየን ዝተጋለን ብምዃኑ ድማ ፍሉይ ይገብሮ። ከም መርኣያ ናይዚ፡ ኣብ ስፖርት ዓቢ ዓውትን ንዝመጽእ ወለዶ ጥጡሕ ባይታ ዝገድፍን እውን'ዩ።

እዚ ኣህጉራዊ ሜዳ ንሎሚ ዓርቢ ዝካየድ ናይ መዛዘሚ ጽዋእ ኣሚር፡ ኣብ መንጎ ኣልራያንን ኣልሳዳን ከእንግድ ምዃኑ፡ ፕረዚደንት ፈደረሽን ኵዕሶ እግሪ ቐጠር ሸኽ ሓሚድ ቢን ኸሊፋ ቢን ኣሕመድ ኣልታኒ ሓቢሩ። ንሱ ኣብ መግለጺኡ፡ "እዚ ኢጋጣሚ ድሕሪ ኣብ 1976 ዝተኻየደ ዓቢ ስፖርታዊ ግጥም ንኻልኣይ ግዚኡ ይካየድ ምህላው ኣብ ልቢ ኩሉ ቀጠራዊ ጡብላሕታ ዝገድፍ እዩ። ብዝበለጸ ተመሓይሹ ቀሪቡ ዘሎ ስታድዩምና ድማ ንናይ ተጻወትቲ ጋንታታት ደገፍቲ ከእንግድ ድሉው ኮይኑ ኣሎ። ኣብ ታሕሳስ ናይዚ ዓመት ከኣ ጽዋእ ጋልፍ ኣብ ዶሓ ክካየድ እዩ።" ክብል ገሊጹ።

እዚ 40 ሽሕ ሰድያታት ዘውንን ሜዳ፡ በቲ ፈፋ ዝጠልቦ መሰረት ንተጻወትቲን ደገፍትን ዝምችእ ኮይኑ ክቐርብ ትጽቢት ይግበር። ሜዳ ካሊፋ ኣብ 2011 ንዝተጌበረ መዛዘሚ ጽዋእ ኤስያ፡ ጃፓን ኣብ ልዕሊ ኣውስትራልያ ኣድናቒ ዓወት ንዝተጓናጸፈቶ ጸወታ ኣኣንጊዱ ከምዝነበረ ይዝከር።

ሮናልዶ፡ ክብረ-ወሰን ብዝሒ ሽቶታት ኤውሮጳዊ ሊጋት ሒዙ

ኣጥቃዓይ ሪያል ማድሪድ ክሪስቲያኖ ሮናልዶ፡ ኣብ ላዕለዎት ሓሙሽተ ሊጋት ኤውሮጳ ንዝተመዝገበ ክብረ-ወሰን ብብዝሒ ሽቶታት ሰይሩ። ሮናልዶ ኣብ ልዕሊ ሰልታ ቪጎ 4ብ1 ኣብ ዝተዓወቱሉ ናይ ረቡዕ ምሸት ጸወታ ላ'ሊጋ፡ ገና ኣብ ዓስራይ ደቒቕ ብጺጋመይቲ እግሩ ብዘመዝገባ ሽቶ እዩ ነዚ ጅግንነታዊ ስራሕ ፈጺሙ። በዚ ድማ ኣብ ልዕሊ'ቲ ብ366 ሽቶታት ብኸብረ ክጽዋዕ ዝጸንሐ ኣጥቃዓይ ቶተንሃም፡ ኤሲሚላንን ቼልሲን ነበር ጂሚ ግሪቨስ ጸብለል ክብል ክኢሉ።

ንሱ ኣብ ካልኣይ እብረ ብመልሰ መጥቃዕቲ ካብ ኢስኮ ንዝረኸቦ ኵዕሶ ኣብ ሰኪዖት ብምጽንባሩ፡ ኣብ ኤውሮጳዊ መድረኽ መበል 368 ሽቶኡ በጺሑ - ንወዲ 77 ዓመት እንግሊዛዊ ግሪቨስ ብኽልተ ሓሊፉዎ ማለት እዩ። ኣርባዕተ ግዜ ዝበለጸ ተጻዋታይ ዓለም ዝተሰምየ ሮናልዶ፡ ኣብ 264 ጸወታታት ሊግ 284 ሽቶታት ንሪያል ኣመዝጊቡላ። ብዘይካዚ ንማንቸስተር ዩናይትድ ኣብ 196 ግጥማት 84 ሽቶታት ኣቖጺሩላ።

እዚ ሓለቓ ጋንታ ፖርቱጋል ብሰንበት ኣንጻር ሰቪያ ኣብ ዝተሰለፈሉ ካልእ ነጥብ-ምዕራፍ በጺሑ እዩ - ኣብ ብምሉኡ ውድድራት ኣዛ ብ 'ሎስ ብላንኮስ' እትጽዋዕ ጋንታኡ ኣብ ኵሉ ውድድራት መበል 400 ከምኡ'ውን 401 ሽቶኡ ኣግዚሙዋ። ኣብ ሳልስቱ ክልተ ሽቶታት ብምብርካት ድማ ንክለቡ ኣብ ጥርዚ ዓውት ላ'ሊጋ ኣብጺሑዋ ኣሎ - እቲ ዓወት ንዕኦም ካብ መቐናቕንቶም ባርሴሎና ብሰለስተ ነጥቢ ተፈንቲቶም ብምህላዎም። ሪያል ማድሪድ ኣብ ውሽጢ ሓሙሽተ ዓመት ንፋልማይ ግዜኣ ሻምፕዮን ላ'ሊጋ ንኽትከውን ናብ ማላጋ ተጓዒዛ ኣብ እትካይዶ ዛዛሚ ጸወታ'ዚ ወቕቲ፡ እንኮ ነጥቢ ጥራይ የድልያ።

ዝለዓሉ ኣመዝገብቲ ሽቶ ላ'ሊጋ ስጳኛ

1. ሊዮኔል መሲ (ባርሴሎና) 35 ሽቶታት፡ 9 ሓገዛት፡ 58% ንዕላማ ዝቐንዐ ቅላዓት
2. ሉዊስ ስዋረዝ (ባርሴሎና) 28 ሽቶታት፡ 13 ሓገዛት፡ 59% ንዕላማ ዝቐንዐ ቅላዓት
3. ክሪስ. ሮናልዶ (ሪ.ማድሪድ) 24 ሽቶታት፡ 6 ሓገዛት፡ 47% ንዕላማ ዝቐንዐ ቅላዓት

ዝለዓሉ ኣመዝገብቲ ሽቶ ሰሪ'ኣ ኢጣልያ

1. ኤዲን ዜኮ (ሮማ) 27 ሽቶታት፡ 6 ሓገዛት፡ 50% ንዕላማ ዝቐንዐ ቅላዓት
2. ድሬስ መርተንስ (ናፖሊ) 25 ሽቶታት፡ 8 ሓገዛት፡ 61% ንዕላማ ዝቐንዐ ቅላዓት
3. ኣንድሬ ቢሎቲ (ቶሪኖ) 25 ሽቶታት፡ 5 ሓገዛት፡ 47% ንዕላማ ዝቐንዐ ቅላዓት

ዝለዓሉ ኣመዝገብቲ ሽቶ ሊግ-1 ፈረንሳ

1. ኤዲንሰን ካቫኒ (ፒኤስጂ) 35 ሽቶታት፡ 3 ሓገዛት፡ 53% ንዕላማ ዝቐንዐ ቅላዓት
2. ኣሌዣንድረ ላካዜቲ (ሊዮን) 26 ሽቶታት፡ 3 ሓገዛት፡ 64% ንዕላማ ዝቐንዐ ቅላዓት
3. ራዳመል ፋልካኦ (ሞናኮ) 21 ሽቶታት፡ 5 ሓገዛት፡ 57% ንዕላማ ዝቐንዐ ቅላዓት

ካይት ጫማኡ ሰቒሉ

ዲርክ ካይት ብመዘዙት ሓለቓ ጋንታ ንክለብ ፈይኖርድ መሪሑ ዘውዲ ሻምፕዮን ኤሬዲቪዜ ምስ ዓተረ፡ ድሕሪ ሰለስተ መዓልቲ ካብ ኵዕሶ እግሪ ጠቕሊሉ ከምእተፋነወ ኣፍሊጡ። ወዲ 36 ዓመት ሆላንዳዊ ካይት፡ ብሰንበት ክለቡ ንሄራክለስ ስዒራ ንኣያክስ ቀዲማ ኣብ'ዚ መበል 21 ክፍለ-ዘመን ንመጀመርታኣ ዋንጫ ኣብ ዝሰዓረትሉ፡ ሰለስተ ሽቶታት ብምምዝጋብ ሃትሪክ ሰሪሑ'ዩ።

እዚ ናይ ቀደም ተጻዋታይ ኣትረኽት፡ ሊቨርፑልን ፈነርባችን፡ ነዛ ጫማኡ ዝሰቐለላ ክለብ ኣብ 2015 እዩ ደጊሙ ተጸንቢሩዋ። ኣብ 2006 ናብ ሊቨርፑል ቅድሚ ምስግጋሩ ንሰለስተ ዓመት ምስኣ ምስላዩ ይፍለጥ። ኣብዚ ግዜ'ዚ ስልጠና ምሕደራ ስፖርት ብምቕሳም፡ ኣብ ስራሕ ቴክኒካዊ ምሕደራ'ታ ጋንታ ቦታ ክሕዝ ድማ ትጽቢቱ ምዃኑ ይግለጽ።

እዚ ንሃገራዊት ጋንታ ሆላንድ 104 ግዜ ዝተሰለፈ ቅልጡፍ ናይ ቅድሚት ተጻዋታይ፡ ምስ ሊቨርፑል ኣብ 2012 ዋንጫ ሊግ ካፕ ዓቲሩ። እታ ክለብ ኣብ 2007 ክሳብ ፍጻመ ሻምፕዮንስ ሊግ ክትበጽሕ ድማ ልዑል ኣስተዋጽኦ ገይሩ እዩ።

ምልክታ

ዳሃብ ዳዊት - ቤተልሄም ታደሰ

ኮማዊ ቤት ፍርዲ ተሰኒይ ዞባ ማእከል

ወ/ሮ ዊንታ ግርማይ ፍስሃዬ ምስ ተጸዋዒ ኣቶ ዳኒኤል ተስፋይ ፍስሃ ብሕጋዊ መንገዲ ቃልኪዳን ኣሰርና 2 ቆልዑ ወሊድና። እንተኾነ እዚ ተጸዋዒ ካብ 2015 ዓ/ም ካብ ሃገር ወጺኡ ምስ ደሃይ ስለዘይብሉ፡ ናይዘን ደቀይ ሞግዚትነትን ናተይ መሰላትን ክግበረለይ ስለዝደለኹ፡ ተጸዋዒ ባዕሉ ክቐርበለይ እንተዘይቀረበ ናይ ጥፋእ ውሳነ ክዋሃበ ስለዝሓተ፡ ተጸዋዒ ባዕሉ ወይ ሕጋዊ ወኪሉ፡ ን15/6/17 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ፡፡ እንተዘይቀሪቡኩም ቤ/ፍ ጉዳይ ክፍጽም ምዃኑ ይሕብር፡፡

ምልክታ ጨረታ

ኮለጅ ሕርሻ ሓመልማሎ ኣብ ውሽጢ ቀጽሪ ኮለጅ ዝርከብ ፍረ ማንጉስ ኣብ ገረቡ ከሎ ብዘለዎ ኩነታት ክሸጦ ስለዝደለየ፡ ግዱሳት ነጋዶ ንጨረታ ይዕድም፡፡

ተጫረትቲ ከማልእዎ ዘለዎም ረቛሒታት

1. ናይ 2017 ዝተሓደሰ ንግዲ ፍቓድ፡፡
2. ተወዳዳሪ ብዝሰርሓሉ ዘሎ ፍቓድ ንግዲ ጥራሕ ይወዳደር፡፡
3. ውክልና በዓልቲ ወይ በዓል ቤት ወይ'ውን ውሉድ እንተዘይኮይኑ ኣይፍቀድን፡፡
4. መኽበሪ ጨረታ 50,000.00 (ሓምሳ ሽሕ) ናቕፋ ኣብ ንግዳዊ ባንክ ኤርትራ ብC.P.O የትሕዝ፡፡
5. ተወዳዳሪ ንዘቕርቦ ዋጋ ኣብ ሰታሪት ዓሺጉ ክሳብ ዕለት 5/6/2017 ሰዓት 4፡30 ድ/ቀ ኣብ ናይ ስራሕ መዓልታት ኣብ ኮለጅ ሕርሻ ብምምጻእ የቕርብ፡፡
6. ተወዳዳሪ ናይ መወዳደሪ ቅጥዒ ዘይምለስ 50.00 ናቕፋ ብምኽፋል ካብ ቤት ጽሕፈት ኮለጅ ሕርሻ ሓመልማሎ ይወስድ፡፡
7. ጨረታ ዕለት 6/6/2017 ልክዕ ሰዓት 10፡00 ቅ/ቀ ተወዳደርቲ ኣብ ዝተረኽብሉ ኣብ ኮለጅ ሕርሻ ሓመልማሎ ይኽፈት፡፡
8. ኮለጅ ዝሓሸ ኣማራጺ እንተረኺቡ፡ ንጨረታ ብኸፊል ወይ ብምሉኡ ክሰርዝ መሰሉ ዝተሓለወ እዩ፡፡

ምምሕዳር ኮለጅ ሕርሻ ሓመልማሎ

Notice

The shareholders of ***Document and Communication PLC*** have conducted an extra ordinary meeting on 9th day of May 2017 to pass the following resolution.

The company shall add the following business activities:

a. Sales of gift Articles,
b. Desktop publishing, and
c. Photo print and Video editing
d.

1. Mrs. Akberet Measho Asgedom has withdrawn from the company taking all her 5 shares equivalent to 5,000.00 (five thousand Nakfa).
2.
3. Hence, the new shares of the members will be as follows.

A. Berhe Gebremariam Okbu	300	300,000.00
B. Hidaet Emnetu Sereke	95	95,000.00
Total shares	***395***	***395,000.00***

Document and Communication PLC

ን2ይ ግዜ ዝወጽእ ዘሎ ጨረታ

ሚኒስትሪ ዜና፡ ኣብ ኣብያተ-ጽሕፈቱ ዝግልገለለን ዝተፈላለያ ዓይነት ፕሪንተራት፡ ንዓመት ዝቕጽል ኣገልግሎት ጽገና (ሰርቪስ) ክካይደለን ስለዝደለየ፡ ናይ ሰርቪስ ኣገልግሎት ዝህባ ተጫረትቲ ትካላት ይዕድም፡፡

ክማላእ ዝግብኦ፦

1.ናይ 2016 ዓ/ም ዝተሓደሰ ልቸንሳ፡፡
2. ተጫረትቲ ንመኽበሪ ጨረታ 10,000 (ዓሰርተ ሽሕ ናቕፋ) C.P.O የትሕዙ፡፡
3. ናይቲ ተሓቲቱ ዘሎ ዝርዝር፡ ኣብ ህንጻ ሚኒስትሪ ዜና፡ ኣብ ቤት ጽሕፈት IT፡ ኣብ ናይ ስራሕ ሰዓታት ክውሰድ ይከኣል፡፡
4. ጨረታ፡ ኣብ ጋ/ሓ/ኤ ካብ ዝወጸሉ ዕለት ሎሚ 19/05/2017 ክሳብ 29/05/2017 ን10 ናይ ስራሕ መዓልታት ክፉት ኮይኑ፡ ንጽባሒቱ ዕለት 30/05/2017፡ ሰዓት 4፡00 ድ/ቀ ተጫረትቲ ወይ ሕጋውያን ወኪላቶም ኣብ ዝተረኽብሉ ይኽፈት፡፡
5. ሚኒስትሪ ዜና ዝሓሸ ኣማራጺ እንተረኺቡ፡ እዚ ጨረታ ብምልኡ ወይ ብኸፊሉ ናይ ምስራዝ መሰሉ ዝተሓለወ እዩ፡፡

ንዝያዳ ሓበሬታ ብቁ/ቴሌፎን 201820/1115 ተወከሱ
ሚኒስቲ ዜና

መደባት በዓል ናጽነት ኤርትራ 2017

ተራ ቁ.	ዕ ለ ት	ንጥፈት / መደብ	ቦ ታ	ግዜ/ ሰ ዓ ት	
				ካብ	ክሳብ
1	8-19/05/2017	መደባት ቅንያት ኣብያተ-ትምህርቲ	ዝተፈላለያ ኣብያተ-ትምህርቲ	08፡00 ቅ.ቀ	05፡00 ድ.ቀ
2	19-21/05/2017	ስእላዊ ምርኢት/ኤግዚብሽን	ኣዳራሽ ማ/ቤ/ጽ ሃግደፍ	08፡00 ቅ.ቀ	06፡00 ድ.ቀ`
3	19-21/05/2017	ናይ ጎደና ምርኢት • ካራ ኦኬ • ዋን ማን ባንድ፡ • ማጂክን ፈጠራን (ተኽለ ክላውን) • መደብ ቀልዑን ኮሜዲያዊ ድራማ ጉ/ባ/ሕድሪ (ሃማመተኤ)	ጎድኒ ሚ/ሪ ትምህርቲ ከባቢ ሲነማ ኢምፐሮ ከባቢ ንግዳዊ ባንክ ጎደና ሓርነት (ከባቢ ኣምባ/ሆቴል)	06፡30 ድ.ቀ	10፡00 ድ.ቀ
4	20-21/05/2017	ስነ-ጥበባዊ መደብ • ዋልታ፣ ሳዋ፣ ሶይራ፣ ሓሬና፣ ማእገር • ጉጅለ ባህሊ ጃፓን	ሲቲ-ፓርክ	07፡00 ድ.ቀ	10፡00 ድ.ቀ
5	21/05/2017	መደብ ኮንፈዩሽስ ኢንስ/ ቻይና	ጎደና ሓርነት (ከባቢ ኣምባ/ሆቴል)	06፡30 ድ.ቀ	10፡00 ድ.ቀ
6	19/05/2017	ሙዚቃዊ ምርኢት ኮንሰርት • ጉጅለ ባህሊ ኣሰር • ጉጅለ ባህሊ ኣውላ • ጉጅለ ባህሊ ቤኒፈር	ሜዳ ባሕቲ መስከረም	07፡00 ድ.ቀ	09፡30 ድ.ቀ
7	19/05/2017	ምርኢት ጉጅለ ባህሊ ጃፓን	ሲነማ ኣዝመራ	07፡00 ድ.ቀ	09፡00 ድ.ቀ
8	20/05/2017	ናይ መድረኽ ድራማ ''ሞባእ''		07፡00 ድ.ቀ	09፡00 ድ.ቀ
9	19/05/2017	ዶኮሜንታሪ ፊልም '' ደግለል ኣውላ''	ሲነማ ሮማ	07፡00 ድ.ቀ	09፡00 ድ.ቀ
10	20/05/2017	ስነ-ጥበባዊ ምርኢት (ሙዚቃዊ ድራማን ደርፍታትን)			
11	21/05/2017	ስነ-ጥበባዊ ምርኢት (ሙዚቃዊ ድራማን ደርፍታትን)			
12	20/05/2017	መዛዘሚ መደብ ቅነ-መንእሰያት (ሃማመተኤ)	ቀጽሪ ኤክስፖ	02፡30 ድ.ቀ	05፡30 ድ.ቀ
13	22/05/2017	ምርኢት ካርኒቫል	ጎደናታት ሰማእታትን ሓርነትን	06፡00 ድ.ቀ	08፡00 ድ.ቀ
14	14-24/05/2017	ኮማዊ/ ህዝባዊ ዳሳት	ምምሕዳራት ከባቢ	10፡00 ቅ.ቀ	03፡00 ድ.ቀ
15	23/05/2017	ኮማዊ/ ህዝባዊ ዳሳት	ምምሕዳራት ከባቢ	10፡00 ቅ.ቀ	03፡00 ድ.ቀ
		ህዝባዊ ጓይላ • ዋልታ • ሓሬና • ኣሰር • ሶይራ • ማእገር • ሳዋ	ጎደና ሓርነት	08፡00 ድ.ቀ	12፡00 (ፍርቂ ለይቲ)
		• ምትኳስ ርሺት (Fire-Works)	• ጎደና ሓርነት (ልዕሊ ባር ሮያል) ከባቢ ቤ/ጽ ዞባዊ ምምሕዳር	12፡00 (ፍ/ለይቲ)	12፡15
16	25/05/2017	ጉጅለ ባህሊ ጃፓን	• ሲነማ ሮማ	07፡00-09፡00 ድ.ቀ	

NATIONAL COMMISSION FOR HIGHER EDUC

RECRUITMENT OF GRADUATE ASSISTANTS FOR THE VARIOUS INSTITUTIONS OF HIGHER EDUCATION

The National Commission for Higher Education (NCHE) would like to recruit competent Graduate Assistants (GAs) to work in the various institutions of Higher education (IHEs) and is hereby inviting applicants to compete for the vacancies listed below. Applicants should a) have a cumulative Grade Point Average (CGPA) of 2.75 or above b) be less than or equal to 30 years of age at the time of recruitment (i.e. September 2017) and c) have completed their national and community services.

INSTITUTION OF HIGHER EDUCATION	FIELD OF STUDY	No. REQUIRED
1. ERITREA INSTITUTE OF TECHNOLOGY		
A) COLLEGE OF SCIENCE	a) BIOLOGY	3
	b) CHEMISTRY	3
	c) PHYSICS	4
	d) MATHEMATICS	3
	e) COMPUTER SCIENCE	4
	f) EARTH SCIENCES	3
	g) LIBRARY & INFORMATION SCIENCE	2
B) COLLEGE OF ENGINEERING & TECHNOLOGY	a) CIVIL ENGINEERING	3
	b) ELECTRICAL ENGINEERING	3
	c) MECHANICAL ENGINEERING	3
	d) CHEMICAL ENGINEERING	4
	e) COMPUTER ENGINEERING	3
	f) MINING & PROCESSING ENGIN. - 1 Mining Engineering - 1 Process Engineering - 1 Mechanical Engineering - 1 Civil Engineering	4
C) COLLEGE OF EDUCATION	a) EDUCATIONL PSYCHOLOGY	4
	b) ENGLISH LANGUAGE TEACHING	6
	c) CURRICULUM & INSTRUCTION - 2 Biology Education - 2 Physics Education - 2 Chemistry Education	6
	d) NATURAL SCIENCE EDUCATION - Mathematics Education	2
	e) SOCIAL SCIENCE EDUCATION 2 Geography Educ. & 1 History Educ.)	3
2. ASMARA COLLEGE OF HEALTH SCIENCES		
A) SCHOOL OF ALLIED HEALTH	a) CLINICAL LABORATORY SCIENCE	3
	b) BIOMEDICAL SCIENCES	2
	a) PHARMACEUTICAL CHEMISTRY	1
	b) PHARMACEUTICS	2
	c) PHARMACOLOGY	2
	a) OPTHALMIC NURSING	2
	b) COMMUNITY HEALTH NURSING and PSYCHIATRIC NURSING	4
	c) MIDWIFERY & CHILD HEALTH NURSING	6
	d) ANAESTHESIA NURSING	2
	e) ADULT & BASIC NURSING	10
	a) EPIDEMEOLOGY & BIOSTATISTICS	1
	b) ENVIRONMENTAL HEALTH	1
	c) NUTRITION	1
	d) HEALTH PROMOTION	1
	a) ENGLISH	2
	b) MATHEMATICS	2
	c) PHYSICS	2
	d) BIOLOGY	2
	e) SOCIOLOGY	2
	f) PSYCHOLOGY	2
	g) COMPUTER SCIENCE	2
3. OROTTA SCHOOL OF MEDICINE & DENTISTRY	a) GENERAL MEDICINE (MD)	4
4. COLLEGE OF BUSINESS & ECONOMICS	a) ACCOUNTING	2
	b) FINANCE	2
	c) PUBLIC ADMINISTRATION	2
5. HAMELMALO AGRICULTURAL COLLEGE	a) LAND RESOURCE & ENV'T	2
	b) PLANT PROTECTION	2
	c) AGRONOMY	2
	d) HORTICULTURAL SCIENCE	2
	e) VETERINARY SCIENCE	2
	f) ANIMAL SCIENCE	2
	g) ALLIED SCIENCES	
	- CHEMISTRY	1
	- BIOLOGY	1
	- MATHEMATICS	1
	h) AGRICULTURAL ENGINEERING	3
	- MECHANICAL ENGINEERING	1
	- ELECTRICAL ENGINEERING	1
	- CIVIL ENGINEERING	1
	- COMPUTER ENGINEERING	1
	i) AGRICULTURAL ECONOMICS	
	- ACCOUNTING	1
	- AGRICULTURAL ECONOMICS	3
6. COLLEGE OF ARTS & SOCIAL SCIENCES	a) ANTHROPOLOGY	1
	b) ARCHAEOLOGY	1
	c) ENGLISH	3
	d) HISTORY	1
	e) LAW	3
	f) POLITICAL SCIENCE & INTERNATIONAL RELATIONS	2
	g) SOCIOLOGY & SOCIAL WORK	1
	h) JOURNALISM & MASS COMMUNIC.	2
	i) COMPUTER SCIENCE	2
7. COLLEGE OF MARINE SCIENCE & TECHNOLOGY	a) MARINE FOOD TECHNOLOGY	1
	b) MARINE BIOTECHNOLOGY	4
	c) MARINE ENGINEERING	3
	d) MARINE BIOLOGY & FISHERIES	3
	e) MECHANICAL ENGINEERING	2
	f) ELECTRICAL ENGINEERING	3
	g) MATHEMATICS	1
	h) PHYSICS	1
	i) COMPUTER SCIENCE	1
	j) STATISTICS	1
	k) SOCIOLOGY	1
	l) MANAGEMENT	1
	m) ECONOMICS	1
	n) LAW	1
8. ERITREAN CENTER FOR ORGANIZATIONAL EXCELLENCE	BA Degree in - MANAGEMENT or - PUBLIC ADMINISTRATION N.B. Recommendation letters from at least 2 senior staff from previous employer required	4

General Instructions

1. The deadline for submitting applications to the respective IHEs is **June 15, 2017**. Selection of GAs by all IHEs (as per the standard guidelines) shall be completed by **July 15, 2017**
2. List of selected candidates along with all relevant documents (as specified in the circular sent to all IHEs on January 27, 2017) should be submitted to the Executive Directors Office for scrutiny and finalization of recruitment by **July 30, 2017**.
3. List of selected candidates along with all relevant documents will be forwarded to the Human Coordinating Center (Adi Halo) on **August 15, 2017** for final approval and placement of the GAs to their respective IHEs.

Office of the Executive Director, National Commission for Higher Education

ኮማዊ ቤት ፍርዲ ጎዳይፍን ሰምበልን

ትሕቲ ዕድመ ኣግኣዚት ኣንጎሶም ኢሳቕን ናታኒም ኣንጎሶም ኢሳቕን ኣደና ምሕረት ይከኣሎ ማኢል ስለዝሞተት፡ ንሕና ጥራይ ወረስቲ ምዃንና ይረጋገጸልና ስለዝበሉ፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን19/6/17 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ።

ኮማዊ ቤት ፍርዲ ምምሕዳር ከባቢ ዕዳጋ

ሓሙስ

ከሳሲ ለይኩን ሙሉጌታ ሰመረ ምስ ተኸሳሲ ሻንዶንግ ማይኒንግ ካሞፒኒ ብዝገበርናዮ ውዕል መሸጣ መኪና እቲ ትካል ቁ/ሰሌዳ ER-8-A-0436 ናይ ቅድም ሰሌዳ ድማ ER-3-17470 ቁጽሪ ቻሲ MRDF22 G8B0586408 ፒክኣፕ ሸይጦሙለይ። ኩሉ ፈጺምና ከነብቅዕ ስም መኪና ክየተሓላለፈለይ ክረኽቦ ስለዘይከኣልኩ፣ ተኸሳሲ ባዕሉ ወይ ሕጋዊ ወኪሉ፡ ን2/6/17 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ። ምስዘይቀርብ ግን ንሱ ኣብ ዘይብሉ ውሳነ ክወሃብ ከምዝኾነ ቤ/ፍ የፍልጥ።

ተስፋኣለም የማነ

ቬነዝዌላ - ዝምታን ዕግርግርን ንምህዳእ . . .

መንግስቲ ቬነዝዌላ፡ ኣብ ምዕራባዊ ዞባ ታቺራ ካብ ቁጽጽር ወጺኢ ከይኑ ንዘሎ ዝምታ ኣብያተ-ንግድን ዕግርግር ናይ ህዝብን ንምህዳእ፡ 2,600 ወተሃደራት ናብቲ ዞባ ከምዝለኣኸ ኣፍሊጡ።

እቶም ወተሃደራት፡ ኣብ ርእሱከተማ ናይታ ዞባ ንዝርከብ ድኳኩንን ካልኦት ኣብያተ-ንግድን ክሕልወወን ጀሚሮም ከምዝለዉ. እቲ ብቢ.ቢ.ሲ. ዝተዘርግሐ ዜና ይሕብር። እዚ ይኹን'ምበር፡ እቲ ዝምታ ገና ይቕጽል ከምዘሎ እዩ ዝግለጽ። ህዝቢ. ኣተን ኣብታ ከተማ ዝርከባ ድኳናት ብምውራር፡ ከም ዘይቲ ብልዒ፡ ቡን፡ ሽኮርን ሩዝን ዝኣመሰለ መሰረታዊ ሃለኽቲ ነገራት ዞሚቱ ንገዛኡ ይምለስ ከምዝሎ'ዩ ሮይተርስ ካብቲ ቦታ ዝሕብር።

ቬነዝዌላ፡ ብደረጃ ዓለም ዝዓበየ መጠን ዕቑር ነዳዲ እትውንን ሃገር'ኳ እንተኾነት፡ ዝቐባበ ባጤራኣ ስማይ ዓሪጉ፡ ቁጠባኣ ባይታ ዘቢጡ፡ ዜጋታታ ብሕጽረት መሰረታዊ ሃለኽቲ (መግቢ፡ መድሃኒት፡ ወዘተ) ይሳቐዩ ከምዝለዉ'ዩ ዝግለጽ። ዓብይቲ ሰብ ዋኒን ቬነዝዌላ፡ ህዝቢ. ኣንጻር መንግስቲ ተላዒሉ ካብ ስልጣኑ ንኽኣልዮ ብምባል ንቑጠባ ሃገር ሓኒቖምዎ ከምዝለዉ'ዩ ፕረዚደንት ኒኮላስ ማዱራ ዝወቅሱ።

ካብ ፈለማ ወርሒ. ሚያዝያ ጀሚሩ ኣብታ ሃገር ብዝቐጸል ዘሎ ህዝባዊ ዕግርግር፡ ዛጊት 43 ሰባት ተቐቲሎም ከምዝለዉ. ጸብጻባት ዜና የመልክቱ።

ተወሳኺ

ዝሓለፈ. ሰሙን ምሸት ኣብ ህንዲ - ክፍለሃገር ኡታር ፕራደሽ እዩ። እታ ስማ ዘይተጠቕሰት ወያዛሪት፡ ኣቐዲሙ ኣፍቃሪኣ ዝነበረ ወዲ ምስ ሓንቲ ብድሕሪኣ ዝተፋለጣ ጓል-ሄዋን ቃልኪዳን ክኣስር ይዳሎ ከምዝሎ ሓበሬታ ምስ በጽሓ፡ ብምሒር ቅንኢ. ከይደቀሰት ቀንያ። ኣብ መወዳእታ፡ ሓደ ሽርሒ. መሃዘት። ኣብ መዓልቲ መርዓኡ፡ ብሪት ዝዓጠቐ ሰለስተ ሰብ ሒዛ ብመኪና ናብ ገዛኡ ኣምርሐት። ኣፍቃሪኣ-ነበር ብቤተሰቡን ፈተውቱን ተዓጂቡ ምስ ሕጽይቱ ቃልኪዳን ክኣስር እናተዳለወ እንከሎ፡ በቶም ሰለስተ ዕጡቓት ጎይራ ካብ ማእከል'ቲ ህዝቢ. ብጎሊታኡ ተሓኒቑ ንጉዱም ከም ዝወጸእ ገበረት። ኢዱን እግሩን ብገመድ ቀፊዳ ኣብ መኪናኣ ድሕሪ ምስቃል ከኣ፡ ብኡ ንቡኡ ሒዛቶ ተመርቀፈት።

ፖሊስ ናይታ ክፍሉሃገር ንጋዜጣ 'ዙታይምስ ኦፍ ኢንዲያ' ኣብ ዝሃቦ ሓበሬታ፡ ኣቲ ብኣፍቃሪቱ ነበር ተጨወዩ ዘሎ መርዓዊ ንምርካብ፡ ጻዕረታት የካይድ ከምዝሎ ገሊጹ። እንተኾነ፡ መርዓዊ ብቤተሰቡን ፈተውቱን ዕዱማትን ተኸቢቡ እንከሎ፡ ብዘይ ዝኾነ ተቓውሞ ክትጨወዮ ምኽኣላ፡ ኣብኡ ዝነበሩ ገለ ሰባት ተሓባበርማ ከይኮኑ ጥርጣረ ከምዘለዎ ሓቢሩ። ንሓው መርዓዊን ካልኦት ኣብቲ ስነስርዓት ዝነበሩ ዝነበሩ ሓያለ ሰኣልቲን፡ ብጥርጣረ ኣብ ትሕቲ ቀይዲ ኣእትዩዎም ከምዝሎ ድማ ወሲኹ ኣመልኪቱ።

ብመሰረት ሓበሬታ ፖሊስ፡ እቲ መንእሰይ ሰድራኡ ኣገዲዶም ምስ ካልእ ጓል ምስ ኣሕጸዩዎ እዩ ነታ መሻርሕቱን ኣፍቃሪቱን ዝነበረት ክገድፋ ወሲኑ። እቲ ኣብ ልዕሊኡ ዝፈጸመቶ ናይ ጭውያ ተግባራት፡ ሕነ ንምፍዳይ ክኸውን ከምዝኽእል ከኣ እቲ ሓበሬታ ይጠቅስ።

ምስጢራዊ ሰነዳት ብምልሓኹ ዝተኣሰረ ወተሃደር ተፈቲሑ

ንኣመሪካ ዝምልከት ምስጢራዊ ሰነዳት እናኣልሓኸ፡ ንመርበብ ሓበሬታ ዊኪሊክስ ብምቕባሉ - ን35 ዓመት ክእሰር ተፈሪዱ ዝጸንሐ - ቸልሲ. ማኒንግ ናጻ ተለቒቑ።

እቲ ኣብ ናይ ብሕቲ ሰራዊት ተቚጺሩ ዝሰርሐ ዝነበረ ኣመሪካዊ ወተሃደር፡ ድሕሪ ናይ ሸውዓተ ዓመት ማእሰርቲ'ዩ ዝሓለፈ. ረቡዕ - ካብቲ ኣብ ካንሳስ ዝርከብ ወተሃደራዊ ቤት-ማእሰርቲ ወጺኡ። ንሱ፡ ካብ ትካላት ስለያ ኣመሪካ ዘልሓኾ ብኣማኢት ኣሽሓት ዝቑጸር ምስጢራዊ ሰነዳትን ናይ ቪድዮ ስእሊታትን ንዊኪሊክስ ከም ዘቕበለ ምስ ተጠርጠረ፡ ዝሓለፈ. ግንቦት 2010፡ ኣብ ጥቓ ከተማ ባቕዳድ ኣብ ዝርከብ መዓስከር ሰራዊት ኣመሪካ ተታሒዙ። ገለ ካብቲ ንዊኪሊክስ ዘቕበሎ ናይ ቪድዮ ስእሊታት፡ 'ኣፓቺ' ዝዓይነታ ናይ ኩናት ሄሊኮፕተር ኣመሪካ፡ ኣብ ባቕዳድ ብፍላጥ ንክልተ ናይ ሮይተርስ ጋዜጠኛታት ዝርከቡዎም ሰላማውያን ሰባት እናደብደበት እንከላ ዘርኢ. እዩ።

ቸልሲ፡ ፈለማ ኣብ ዒራቕን ኩወይትን ኣብ ዝርከብ ወተሃደራዊ ቤት-ማእሰርቲ ኣመሪካ'ዩ ተዳጕኑ። ኣብ መወዳእታ ድማ ናብ ወተሃደራዊ ቤት-ማእሰርቲ ካንሳስ ተሰጋጊሩ። ኣብ ማሕቡስ ኣብ ዝነበረሉ እዋን ዝገበረሉ ዝነበረ ኣተሓሕዛ ካብቲ ኣብ ልዕሊ. እሱራት ጓንታናሞ በይ ዝፍጸም ዝነበረ ኢ-ሰብኣዊ ግፍዒታት ዝፍለ ከም ዘይኮነ ሕቡራት ሃገራት ገሊጹ ምንባሩ ኣይርሳዕን።

ቸልሲ፡ ባራክ ኦባማ ኣብ መወዳእታ ናይ ስልጣን ዘመኑ (ዝሓለፈ. ወርሒ. ጥሪ) ብዘዘበረሉ ምሕረት'ዩ ናጻ ዝልቀቕ ዘሎ። ናይ ሳልሰዋይ ደረጃ ትምህርቱ ንምቕጻል ኣብ ዝሓጸረ ግዜ ናብ ኮሌጅ ክኣቱ ምኳኑ ድማ ሓቢሩ ኣሎ።

ህንዲ - ብልሸውና ኣብ ኣብያተ-ትምህርቲ

ሰቡማዚ. ክፍለ-ሃገር ቢሃር፡ ኣብ ትምህርቲ ዘየለዉ. ግን ከኣ ኣብ ኣብያተ-ትምህርቲ ብመንግስቲ ኣብ ዝቐርብ ምሳሕ መዓልታዊ ዝምገቡ - ልዕሊ. 200 ሽሕ ናይ ሓሶት ተማሃሮ (ghost students) ድሕሪ ምርካቦም፡ ኣብ ልዕሊ. 251 ዳይረክተራት ናይተን ኣብያተ-ትምህርቲ ቀጻዒ ስጉምቲ ወሲዶም።

ሳልሰዋይ ሓላፊ ክፍሊ. ትምህርቲ ናይታ ክፍለ-ሃገር፡ እቶም ብብልሽውና ተቐማጢዮም ከም ዝጸንሑ ዝገለጾም ዳይረክተራት፡ ብድምር 6.16 ሚልዮን ሩፒስ መቕጻዕቲ ተበይኑሎም ከምዝሎ ገሊጹ። ነቲ ገንዘብ ቀልጢፎም ከረክቡዎ ትእዛዝ ተዋሂቡዎም ከምዝሎ ዝጠቐሰ እቲ በዓል-ስልጣን፡ ቀልጢፎም ከየረከቡዎ ምስ ዝተርፉ ካብ ስራሖም ክባረሩ ምኳኖም ገሊጹ። ብመሰረት'ቲ ሓበሬታ፡ ዳርጋ 70% ካብቶም ገበኛታት ኩይኖም ዝተረኽቡ ዳይረክተራት፡ ነቲ ዝተበየነሎም ገንዘባዊ መቕጻዕቲ ድሮ ከፊሎምዎ ኣለዉ።

ንኣቶም ጉዶም ክቃላዕ ዝኸኣሉ ቁጽሪ ናይቶም ትምህርቶም ብዕዙእ ዘከታተሉ ተማሃሮ ንምፍላጥ፡ ብዝተቓጸጸረ ተፍትሽ ኣብ ዝተኻየደሉ እዋን'ዩ። እቶም ተቖጻጸርቲ፡ ኣብዚ. ዓመት'ዚ. ኣብታ ክፍለ-ሃገር ኣብ ዝርከባ 2,080 መንግስታውያን መባእታ ኣብያተ-ትምህርቲ ዝመሃሩ - ልዕሊ. ፍርቂ ሚልዮን ተማሃሮ ከምዝለዉ. ዘረድእ ጸብጻብ'ኳ እንተ ተቐበሉ፡ ኣብ እዋን መርመራ ከይዶም ብኣካል ድሕሪ ዘካየዱዎ ተፍትሽ፡ እቲ ቁጽሪ 350 ሽሕ ጥራይ ኩይኑ ከምዝጸንሖም'ዩ ዝገለጽ ዘሎ።

እቶም ዳይረክተራት፡ ሽያጡ ናብ ጁባኦም ዝኣቱ መሻርፍ መግቢ. ንምርካብ ክብሉ ነቶም ኣስታት 250 ሽሕ ናይ ሓሶት ተማሃሮ ኣብ ሰነዳቶም ኣስፊሮሞም ከም ዝጸንሑ ድማ እቶም ሰቡማዚ. ወሲኾም የመልክቱ።

ፍሊፕንስ ሓገዝ ኤውሮጳዊ ሕብረት ትነጽግ

ፍሊፕንስ፡ ካብ ሎሚ ንደሓር ብሕብረት ኤውሮጳ ንዝቕተብ ዝኾነ ሓገዝ ከም ዘይትቕበል፡ ኣብ ማኒላ ንዝመደበኡ ኣምባሳደር ናይቲ ሕብረት ኣፍሊጣቶ።

እታ ሃገር ነዚ. ውሳነ ትወስድ ዘላ፡ ፕረዚደንት ሮድሪጎ ዱተርተ ኣንጻር ኣሰጋገርቲን ተጠቀምቲን ዕጹ-ፋርስ ዝኸተሎ ዘሎ ተሪር ፖሊሲ፡ ካብ ሕብረት ኤውሮጳ ተቓውሞን ኩነኔን ኣብ ዝጎጥሞ ዘሎ እዋን'ዩ። ኣምባሳደር ናይቲ ሕብረት ኣብታ ሃገር - ፍራንዝ ጀሲን ኣብ ዝሃቦ ሓበሬታ፡ ሕብረት ኤውሮጳ ንፍሊፕንስ ናይ 250 ሚልዮን ዩሮ ሓገዝ ክህባ መዲቡ ከምዝጸንሐ፡ በዚ. ሓድሽ ውሳኔ ምኽንያት ግዳ ክሰርዞ ከምዝኽእል ኣሚቱ።

ዝሓለፈ. ዓመት ብልዑል ህዝባዊ ደገፍ በትረ-ስልጣን ዝጨበጠ ወዲ 72 ዓመት ዱተርተ፡ "ሂትለር ኣብ ዘመኑ ሰለስተ ሚልዮን ኣይሁድ ኣህሊቑ። ኣብ ፍሊፕንስ ድማ ሰለስተ ሚልዮን ወለፋት ዕጹ-ፋርስ ኣለዉ። ንኹሎም ክቕትሎም ከኣ ባሀዩ ዝብለይ" ክብል ዝሓለፈ. ዓመት ድሕሪ ምግላጹ፡ ካብ መንግስቲ ጀርመን ተሪር ኩኔ ገጢሙዎ ነይሩ። እታ ቀንዲ መሓዛ ፍሊፕንስ ዝነበረት ኣመሪካ'ውን፡ ብፕረዚደንት ዱተርተ ዝሓዘዙ ሓይሊታት ጸጥታ ብኣሽሓት ንዝቑጸሩ ገበኛታት ክቕትሉ ምስ ጀመሩ ተቓውሞኣ ስለ ዘሰምዐት፡ ነታ ሃገር ክትከስራ ተገዲዳ ኣላ።

ፕረዚደንት ዱተርተ፡ ሃገሩ ምስ ኣመሪካ ካብ ዝመስረተቶ ዝምድና ዋላ ሓንቲ ከም ዘይረብሐት ብምግላጽ፡ ኣንፈት ፍሊፕንስ ናብ ቻይናን ሩሲያን ክቐንዕ ምኳኑ'ዩ ክገልጽ ጸኒሑ። ቻይና'ውን ነቲ ኣንጻር ኣሰጋገርቲን ወለፋትን ዕጹ-ፋርስ ዘካይዶ ዘሎ ቃልሲ. ምሉእ ብምሉእ ከም እትድግፎ ብምምልካት፡ ምስታ ሃገር ዘጸንሓ ዝምድና ንምድልዳል ናይ ቢልዮናት ዶላር ወፍሪ ከተካይድን ሓገዛት ክትገብርን ተቐሪባ ምህላዋ ትገልጽ።

ማሕበርነታዊ ሰሓሳብ ከም ዝኽተል ዝግለጽ ፕረዚደንት ዱተርተ፡ ዝምድና ሃገሩን ሩሲያን ዝያዳ ንምስጣም፡ ዝመጽእ ሰሙን ናብ ሞስኮ ከምርሕ ምዃኑ ይሕበር።